מספר 1751 שנה 3[illegible] כ"ו אדר תשל"א, 24.3.1971 המחיר 1.[illegible] ל"י

העולם הזה

התאונה של עזר וייצמן

מה באמת קרה בתאונה בה נדרס זקן למוות

קודאי יקי,

ידיעה מרעישה פורסמה בעיתוני ישראל ביום השלישי בשבוע שעבר. בדיווחיהם על ההתפתחויות בזירה המדינית, דיווחו עיתוני ישראל בכותרותיהם הראשיות על הצעה חדשה, שהועלתה לגבי אחד הנושאים השנויים במחלוקת לגבי הפיתרון במזרח התיכון: עתידה של שארם אל־שייך.

בידיעה בלונדון נמסר כאילו היה זה שר־החוץ, אבא אבן, שבשיחתו עם עמיתו ה־בריטי, העלה את ההצעה לפתור את בעיית הנוכחות הישראלית בשארם א־שייך באמצעות חכירת המקום ממצריים על־ידי ישראל. הידיעה הופצה על־ידי סוכנויות הידיעות הבינלאומיות בכל רחבי העולם, זכתה בכל מקום להדים ולתגובות.

היחידים שרעיון החכרת שארם א־שייך לא נשמע חדש לגביהם, היו קוראי ה־שבועון המסויים. העולם הזה היה העיתון הראשון והיחידי בעולם, שפירסם את ה־ידיעה במלואה, כולל מקור לידתה — מש־רד־החוץ של ארצות־הברית — במדור תשקיף עוד לפני חצי שנה (העולם הזה 1726).

היה זה סקופ בינלאומי, ששום עיתון אח־ר בעולם לא התייחס אליו ולא טרח לצטטו, מפני שבאותם ימים נראתה הידי־עה כדמיונית מדי. עתה משמשת אותה הצעה נושא לדיונים ממשיים בין הצדדים הנוגעים בדבר.

הצעה אמריקאית חדשה:
שטחים ערביים יוחכרו לישראל?
כתובי משרד־החוץ האמריקאי הולכת ומתגבשת הצעה חדשה, שנועדה לפתור את הקמטון בשיחות ז'ארינג. האמריקאים, המסוכנעים כי ישראל תחזור תוך זמן קצר לשיחות, תישבים כבר צעד אחד קדימה לנבי מתרון תילוקי הדיעות בין ישראל לערב־ם בקשר לסיני.
אחרי שראש־הממשלה גולדה מאיר, הב־הירה בביקורה לאמריקאים כי ישראל אי־נה מוכנה לדבר כלל עם יארינג על נסיגה טוטאלית וכי יש שמחים, כמו שארם־אל־שייך ורמת הגולן, שישראל לא תחזיר מר־כנה לצמת מהם, העלו האמריקאים הצעה חדשה, הנראית במבט ראשון דמיונית כמי־עם.
האמריקאים מציעים כי לגבי כמה שטחי מחלוקת, כמו שארם־אל־שייך, למשל, יוסי־כם על הפיתרון הבא: למאורה תסכים ישראל לפנות מקומות אלה והריבונות עליהם תוחזר למצריים. דבר זה יסומל על־ידי הכנסת פקידים אזרחיים למקומות אלה. אולם יחד עם זאת תמשיך ישראל להיות נוכחת באותם מקומות, על פי הסי־כם חכירה מיוחד בינה לבין מצריים.
כך, מתאריס לעצמם האמריקאים, תחז־כיר מצריים לישראל את שארם־אל־שייך לתקופה של שנים, 30 שנה, למשל, תקופת השלום נפוה. הריבונות המצרית לא תהיה נוכחת אם ישראל תציל להחזיר צי־בות השטחר על האינטרסים שזה כי־ביני סיואי.

הידיעה ב„תשקיף" בגליון 1726

תחזית לנאומו של ניכסון

לא היה זה, כמובן, הסקופ הבינל־אומי היחידי שלנו בחודשים האחרונים. כי מקורות המידע של העולם הזה, אינם מצטמצמים לתחומי ישראל בלבד. מהלכים רבים של האמריקאים בתקופה האחרונה, שהפתיעו את ממשלת ישראל, למשל, פורסמו בהבלטה בעולם הזה תוך הסתמכות על אותם מקורות־מידע בלעדיים.

ניכסון יכיר בפומבי
ראומה הפלסטינית
קרוב לוודאי שנשיא ארצות־הברית, ר־צ'ארד ניכסון, יעניק בזמן הקרוב הכרה פומבית של ארצות־הברית בזכויות האר־מה הפלסטינית בנאום פומבי רשמי.
הידיעה שהומצו בשבוע האחרון בדבר הכרה האמ־נשמת בתוכי ממשלת ארצות־הברית בזכר בלשה בכיר

הידיעה בגליון 1729

לפני חמישה חודשים, באוקטובר 1970, היה העולם הזה (1729) העיתון היחידי אשר קבע כי חל שינוי בעמדת הנשיא ניכסון בקשר ליישות הפלסטינית. הודענו כבר אז במדור תשקיף, כי בנאום פומבי קרוב יעניק הנשיא ניכסון הכרה פומבית של ארצות־הברית בזכויות האומה הפלס־טינית. כארבעה חודשים אחרי פירסום או־תה ידיעה, היא התאמתה. בהודעה לקונגרס על מצב העולם, לפני שלושה שבועות, הכיר ניכסון בפומבי בזכויות הפלסטינים בצורה שהביכה והרגיזה את ממשלת גולדה. יתכן שממשלת ישראל היתה נבוכה פחות, אילו התייחסה ביתר אמון לידיעות הבלעדיות של העולם הזה.

אישור עקיף של רבין

הבאתי שתי דוגמאות אלה כדי להמחיש את חשיבותו של מדור תשקיף.

העולם הזה אינו יכול, כשבועון חדשות, להתחרות בעיתונות היומית בשטח שהוא מקדיש לידיעות חדשות. לשם כך הקצינו בעיתון עמוד מיוחד, שהוא מעין עיתון חדשות שבועי נפרד, בו מתפרסמות בקיצור ידיעות בלעדיות. עד כה הוכיח דף תשקיף כי הוא עומד בהצלחה בהתחרות עם עיתוני החדשות היומיים.

דוגמה נוספת לכך יכולה לשמש ידיעה שפורסמה בעמוד זה רק בשבוע שעבר (העולם הזה 1750), בה נאמר כי הקלף המכריע, שבו מקווה ממשלת ניכסון לשכנע ברגע האחרון את ישראל לקבל את תוכנית רוג'רס, עשוי להיות הצעה לברית צבאית רשמית בין שתי המדינות, בה תקבל וושינגטון על עצמה, רשמית, את ההגנה על גבולות ישראל.

ידיעה זו עמדה בסתירה לידיעות שפורסמו בשאר עיתוני ישראל, ששאבו את השראתן ממקורות משרד־החוץ, בהן דובר על ערבויות של המעצמות ונפסלה האפשרות של ברית צבאית דו־צדדית.

והנה, ביום השישי השבוע, בראיון שהעניק שגריר ישראל ב־וושינגטון, יצחק רבין, לכתב מעריב יובל אליצור, הוא התייחס גם לנקודה זו. אמר רבין: „אומנם רוג'רס ציין כי לעת עתה הם אינם מוכנים להיכנס להסכם הגנה דו־צדדי עם ישראל," אך הוסיף מייד: „אך נראה לי שזו אינה המילה הסופית."

מכיוון שעד היום התאמתו הערכותיו ודיווחיו של השגריר רבין יותר מאשר אלה של שר־החוץ אבא אבן, היה בהתייחסותו זו לנושא שפורסם בשבוע שעבר במדור דף תשקיף, מעין אישור עקיף לאותה ידיעה.

יעקב

למקלט הטלויזיה
I.T.T. „שאוב־לורנץ"
יש רק חסרון אחד:
הוא קצת יותר יקר
אבל שווה, כי
איכות נשארת איכות!

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • בית־דפוס משה שהם בע"מ, תל־אביב, רח' פין 6 • ג'ופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא־לאור: העולם הזה בע"מ.

וויץ לייבל זוכה בכל המדליות
לא בגלל עיצוב הבקבוק אלא
בגלל המשקה שבפנים.

THE QUEEN'S AWARD TO INDUSTRY
1966 1967 1969 1970

משלוח חבילות שי לחג מכל סוגי המשקאות למוסדות ולידידים.

ברכת חג שמח לכל בית ישראל מאחל מר ששון שבתאי, מנהל חברת „יוש" בע"מ.

„יוש", יבוא ושיווק בע"מ, דיזנגוף 269, תל־אביב, טל. 446611.

פרסום תמר

דף תשקיף

ביקורת על מסעו של אבן

הביקורת שהושמעה בשעתו לפני נסיעתו של שר־החוץ אבא אבן לארצות־הברית, התגברה בימים האחרונים, אחרי שאבן אינו פוסק מלדווח במיברקים ארוכים על מסעו ופגישותיו, בהם הוא מעלה על נס את הצלחותיו.

ראש הממשלה גולדה מאיר הציגה היום שבוע כפני חבריה תיק עבה של מיברקים ממסעו הנוכחי של שר החוץ ואמרה: „מי שרוצה לעיין בזה, זה יחסוך לנו את הדיווח שלו בתום המסע."

בשביל מה באים רוג׳רס וסיסקו?

ביקורם של שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג׳רס ועוזרו ג׳וזף סיסקו בישראל, בסוף החודש הבא — נועד למנוע ביקור של גולדה בוושינגטון.

השניים רוצים ללחוץ על גולדה לקבל את תוכנית רוג׳רס, והגיעו למסקנה שאין תועלת בשיחה עם אבא אבן.

מאידך, אין הם רוצים שגולדה תבקר בוושינגטון ותיפגש שם עם הנשיא ניכסון, דבר שיאפשר לה להפעיל לחץ חפוך בציבור האמריקאי.

חוג ל„שלום וביטחון" יוקם במפלגת העבודה

מול פעילותו של „החוג לשלמות הארץ" במפלגת העבודה, המרכז בתוכו את כל אנשי ארץ־ישראל השלמה שבמפלגה זו, עשוי להתייצב בקרוב חוג חדש, „לשלום וביטחון", בו יתאגדו אותם מעסקני העבודה התומכים בנסיגה מן השטחים תמורת שלום אמת.

פעילותו של חוג זה נועדה לשמש כמישקל נגדי ל־חוג לשלמות הארץ, הפועל כבר, באישור רשמי, זמן רב.

מגעים לאיחוד מפ״ם עם מפלגת העבודה

מאחורי הקלעים במערך כבר החלו בדיונים לקראת איחוד מלא בין מפלגת העבודה לבין מפ״ם. המטרה היא להביא לכך שבבחירות הבאות כבר יתייצבו שתי המפלגות בפני הבוחר לא כמערך אלא כי מפלגה אחת, ששמה יוסכ כנראה ל„מפלגת העבודה הישראלית המאוחדת".

השושבין העיקרי לשידוך הוא מנהיג מפ״ם יעקב חזן, המקבל תמיכה מלאה למגעים שהוא מנהל בעניין זה עם גולדה מאיר ופינחס ספיר, הן ממאיר יערי והן מאנשי האגף הימני של מפ״ם בראשותו של אליעזר הכהן. נראה שהמיזוג בין שתי המפלגות לא ייעשה בת־אחת, ויימשך כנראה עוד כשנתיים.

בינתיים מנהלים אנשי מפ״ם מגעים עם חוגים שפרשו מהמפלגה, כמו אנשי „ברית השמאל" וכמה מאנשי שי״ח, לקראת החזרתם האפשרית לשורות המפלגה.

שני „האישים הבכירים" יועמדו במצב כוננות

שני האישים הבכירים עליהם דובר לפני מספר שבועות כי יפרשו ממשרותיהם הנוכחיות ויקבלו תפקידים אחרים — האחד כשר בממשלה והשני כמנהל משרד־החוץ — יקבלו כנראה ארכה של שנה נוספת לכהן בתפקידיהם הנוכחיים.

אולם במיקרה שיסתבר למפלגת העבודה כי אין מנוס מעריכת בחירות מוקדמות, יפרשו שני אישים אלה חודש לפני שיוחלט על עריכת הבחירות מתפקידיהם, כדי שיוכלו להשתתף במערכת הבחירות.

„הפנתרים השחורים" עלולים לפלוש לדירות עולים

פעילות הפנתרים השחורים, שנרגעה ושככה מאז הוחלט על הקצבת תקציבים מיוחדים לטיפול בדיירי שכונות העוני, עשוייה להתחדש בזמן הקרוב בצורה אקטיבית יותר מאשר בעבר.

נראה שצעד הראווה הבא של „הפנתרים" יהיה סיוע לכמה משפחות, מדיירי שכונות העוני של ירושלים, לפלוש לדירות הנבנות עבור עולים חדשים.

צעד זה יהיה מכוון להפגין את מחאתם של הפנתרים על כך, שהממשלה אינה דואגת למשפחות ותיקות הנמצאות במצוקה, בעוד שהיא מזרימה תקציבי ענק לקליטת עולים חדשים ושיכונם.

מי חדל להיות צעיר?

ועדת הביקורת של מפלגת העבודה תצטרך לדון בגבול הנעורים.

חברי המישמרת הצעירה של המפלגה מערערים על זכותם של שניים מחבריה — פרצילינה ואדר — לכהן במוסדות המישמרת, מפני שעברו את גיל 35 — שנקבע כגבול ההשתייכות למישמרת הצעירה.

מי הוא המדליף הסיטוני?

חקירה נמרצת מתנהלת על־ידי גולדה מאיר כדי לגלות את זהותו של „האיש הציבורי" המיסתורי שהדליף בסטנות סודות ממשלתיים לדן מרגלית, לסיפרו שדר מהבית הלבן, שטרם הופיע, ושכמעט מחציתו נמחקה על־ידי הצנזורה.

למעשה נכתב הספר על־ידי מרגלית ואותו איש (שהוא בלי ספק שר או פקיד בכיר) בשותפות, וגם הכותב הספר יתחלקו שווה בשווה.

מרגלית עצמו סירב לאשר אם יש לו שותף לספר, ומיהו.

זעמה של גולדה התעורר במיוחד בגלל שתי עובדות: (א) קטע בספר בו מודה מרגלית לאותה „אישיות ציבורית בכירה," ו(ב) מסקנות הספר, שממשלת הליכוד הלאומי הפסידה את מלחמת־ההתשה.

משה דיין הקדים את יגאל אלון

ההזמנה לשכירת אולם הבימה לעצרת לזיכרו של המשורר נתן אלתרמן ז״ל, התקבלה בתיאטרון מטעם משרד־הביטחון. להיטותו הפתאומית של משרד־הביטחון לעסוק בעצרות תרבות ואוכרה למשוררים לאומיים, באה בגלל תוכניותיו של מרכז ההסברה להנצחת שמו ופועלו של אלתרמן.

מרכז ההסברה מסונף למשרד החינוך והתרבות והשר יגאל אלון התכונן להשתתף בעצרת הזיכרון. משה דיין הקדים אותו, והשתתף בעצרת שנערכה בתל־אביב.

„למרחב" יסגר סופית..

למרות נסיונו של היומון למרחב להוסיף ולהתקיים בארוח עצמאי, לא יהיה מנוס מסגירתו של העיתון בעוד כמה שבועות.

עובדי העיתון קיבלו כבר רמזים על חוסר יכולתו של הקיבוץ המאוחד להשקיע כספים נוספים בפיתוח העיתון וכיסוי גרעונותיו.

מחסור בחומרי־בניין יגרום סערה ציבורית

סערה ציבורית עומדת לפרוץ לאחר שיתברר כי משוקי חומרי־בניין מסויימים יוצרים בכוונה מחסור מלאכותי בחומרים אלה, **על מנת ליצור שוק שחור במחיריהם.**

הקבלנים מתכוננים לצאת במאבק גלוי נגד תופעה זו.

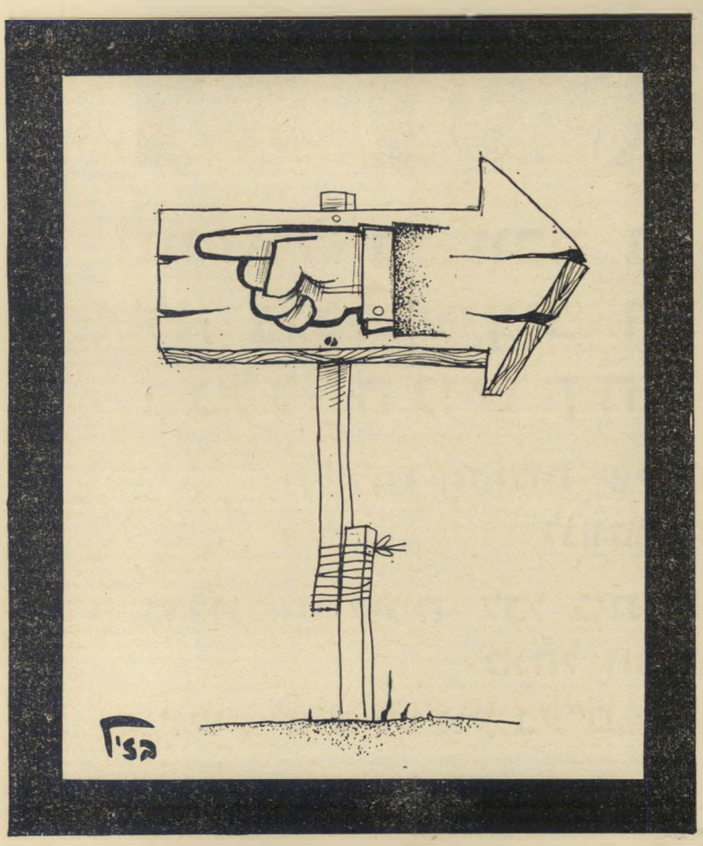

לקראת הסדר במיזרח־התיכון

OMEGA DYNAMIC
שונה מן השעון שיש לך ב-7 נקודות חשובות

הבט וראה!

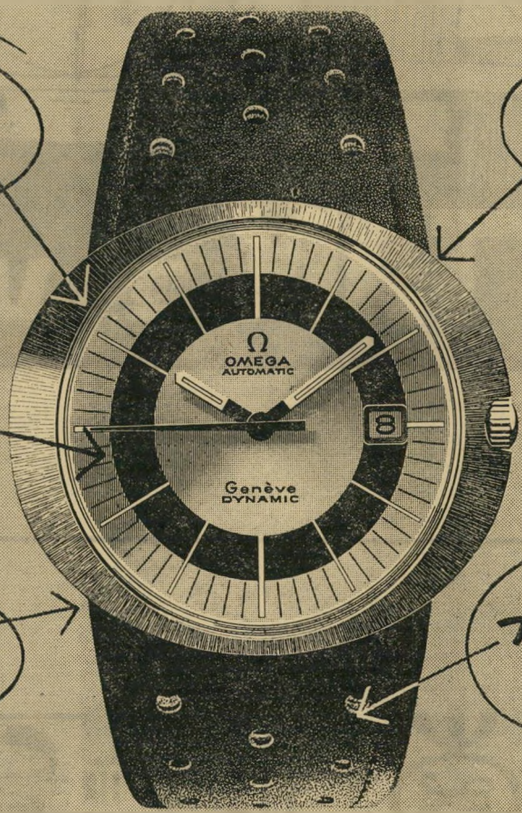

1. צורה המוכתבת על ידי האנטומיה.
OMEGA DYNAMIC מותאם בדיוק אל פרק כף היד. הוא מקיף את ה־ PROCESSUS STYLOIDEUS ULANE שהיא העצם בעלת הבליטות הגורמת לשעון שיש לך עכשיו, להטלטל. נסה וראה.

2. לוח ספרות עם „אזורי זמן".
⅕ השניה בלבד דרושה לך כדי לקרוא את השעה מעל ה־ DYNAMIC. גישה חדשה בתכלית של „אזורי זמן" עושה זאת.
יש אזורים לשעות ואזורים לדקות. בדגמים שונים של ה־ DYNAMIC יש להם גם צבעים מיוחדים. ואת השניות אתה קורא כהרף עין על ידי מחוג שניות בצבע מיוחד; בצבע תפוז למשל.

3. אין בליטות עבור רצועת השעון.
בשעונך הנוכחי יש 4 חיבורים הבולטים ממסגרת השעון. הם אמנם מחזיקים בשעון, אבל עשויים להיות בלתי נוחים לפעמים. הכל בהתאם לצורה ולגודל של פרק היד.
ל־ OMEGA DYNAMIC אין כל בליטות מיותרות הגורעות ממראהו המושלם. ובכן, איך מתחברת הרצועה למסגרת? בצורה פשוטה ביותר. תסכים עמנו לאחר שתראה את ה־ DYNAMIC.

4. לשם מה הרצועה הרחבה במיוחד?
זוהי רצועה נוחה יותר, יעילה יותר. היא חובקת היטב את פרק ידך. היא עשויה CORFAM שהוא חומר הנראה בדיוק כמו עור אך דוחה מים כמו נוצת אוז ומאריך ימים ממש כשעון עצמו.

5. ה„כתר" שקוע במסגרת.
ראה כיצד שקוע הכתר (בורג הכינון) בתוך המסגרת המושלמת בצורתה, של ה־ DYNAMIC. הוא אינו מפריע ומוגן היטב.

6. לשם מה החורים ברצועה?
יש סיבה מצויינת להימצאות החורים ברצועה. הם מונעים הצטברות זיעה ביום חם.

7. ההבדלים הבלתי נראים לעין.
OMEGA DYNAMIC אוטומטי פירושו שכדי לכונן את השעון עליך... לענוד אותו.
התנועה הקלה ביותר של ידך נאגרת לאנרגיה של זמן המאוחסנת בתוך הקפיץ המרכזי של ה־ DYNAMIC האוטומטי. גם לאחר שתוריד את השעון תספיק האנרגיה שנאגרה להפעיל את השעון עוד 48 שעות.
סדרת OMEGA DYNAMIC מעמידה לרשותך מבחר גדול הכולל דגמים אטומטיים (לבחירה) עם תאריכון אוטומטי (גם הוא לבחירה) ורצועות ב־14 צבעים שונים הניתנים להחלפה בקלות כדי להתאים לצבע הלבוש או למצב הרוח.

Ω OMEGA

מכתבים

■ טוב, בריא וביקורתי

אני סבור ששבועונכם טוב, ביקורתי ובריא באופן יוצא מהכלל.

צבי ראדזיובסקי, מינכן, גרמניה

■ שאלה לכהנא

יש לי שאלה לרב מאיר כהנא, מנהיג הליגה להגנה יהודית:

אם אתה היית מארגן קונגרס למען יהודי רוסיה, מסוגו של קונגרס בריסל, האם היית מרשה אז לאנשי השמאל ה"בוגדים" לומר את דבריהם?

בני ציטרין, תל־אביב

■ ביקורת טלוויזיה

חן חן לכם על המקום שאתם מקציבים לביקורות על תוכניות הטלוויזיה.

הרשו נא לי לתרום גם את חלקי:

בשבת שעברה, ה־13.3.71, התחיל סרט

זילבר

המתח בסידרה מחלקה סודית, ב־12 דקות איחור.

זהו זילזול בקהל הצופים, מה עוד שה־איחור נגרם בגלל שהאריכו את תוכנית ה־חדשות והוסיפו לה עוד 12 דקות משעממות.

ראובן זילבר, גבעתיים

■ איזה דרך?

האם לא הגיע הזמן להרהר פעם נוספת אנא אנו הולכים?

האם הדרך היא רק לצעוק „אולטימטום", „אקדח טעון", „תותחים מכוונים", „אין ברירה"?

מתי סוף־סוף תבוא יוזמת השלום שלנו, אם אנחנו לא מקבלים את יוזמת השלום של האחר?

יוסף אלקים, ירושלים

■ מי נדפק?

סיפורו של משה רוטמן „לדפוק את אמריקה" (העולם הזה 1748) על קורותיו בארה"ב, עלולים להביא לישראלים המבקרים או מטיילים בארה"ב (בלי או עם כסף) את הסיבה להתקלותם ברגשות אנטי־ישראליים (להבדיל מאנטישמיים), בעיקר ב־ערים הגדולות.

תחבולותיו של מר רוטמן אינן מיוחדות לארה"ב, לצערי הן מנוצלות בשינויים קלים גם באירופה וגורמות לתגובות דומות מ־צד האוכלוסיה המקומית. רוטמן וחבריו מנצלים את היותם בארץ זרה כדי למצוא דרכי קיום שלא היו מעיזים ליישם בישר־אל מחשש תגובת הסובבים אותם.

רצוי לזכור שכאשר זרים בישראל אות־זים באמצעים ערמומיים דומים, התגובה היא בדרך כלל נרגזת וביקורתית.

נראה לי שבטווח ארוך ישראלים מסוג זה דופקים את עצמם ואת אלה המתכוננים

(המשך בעמוד 8)

I.T.T. SCHAUB LORENZ
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם!
גם טרנזיסטורים, רשמי־קול ומערכות HI-FI שטריו מעולים מיוצרים ע"י
ITT SCHAUB-LORENZ
חשוב לעולים חדשים: הספקה במהירות מירבית וללא מכס.
הסוכן הבלעדי:
כינורי בע"מ ת־א
רחוב פרץ 4
טל. 621984-624193
***
אנו ערבים לכך שכל התקונים בת־א וסביבתה יבוצעו תוך 24 שעות לכל היותר ע"י במעבדה שלנו ב ת־א
רח' ליליגבלום 25
טל 57679 1-56343

מרכז עדשות מגע
CONTACT LENS CENTER
„גרוזובסקי — אישון לנפ"
תל־אביב, רח' שניאור 5, פנת רח' פינסקר 20, טל. 55029. שעות הקבלה — 11—9. נשמח לש־לוח חוברת הסברה לפי בקשה.

לצעירים, שלום —
הינכם דרושים לנו לחלוקת „הנידון" של אורי אבנרי, ב־מרכזי נוער ובבתי־ספר.
שילחו לנו את כתובתכם ל־ת"ד 136, תל־אביב, עבור חוג הנוער של תנועת העולם הזה — כוח חדש.

● בפתח־תקווה
ביום ה', 1.4.71, בשעה 9.30 בערב, בבית אורה ישורון, רח' כצנלסון 32, פתח־תקווה, יתקיים
חוג בית
בהשתתפות
שמואל סגל
חברים ואוהדים מוזמנים.

● בדימונה
ביום ה', ה־1.4.71, בשעה 8.00 בערב, אצל מיכאל בראנד, רח' 1047/3, דימונה, יתקיים
חוג בית
בהשתתפות
אלכס מסיס
חברים ואוהדים מוזמנים.

אנשים

ח"כ יוחנן באדר: „יחסים הומו־סכסואליים — רק לא בסדום"

■ מה היתה התרשמותו של ח"כ **מנחם בגין** מהסרט מלכת הכביש, שבהצגת הבכורה שלה היה אורח־כבוד? מסת־בר שהוא התרשם לרעה מ־סצינות־המין והאלימות. „אהבה היא דבר יפה," אמר בגין ב־מיזנון הכנסת, „אם יש בה עד־נה ויופי. אבל בצורה זו?"

■ אהבה ועדנה חסרו באו־פן בולט ביחסים בין **גולדה מאיר** לבין ח"כ המפד"ל **יש־ראל בן־מאיר**. בשעת ה־ויכוח על הצעות אי־האימון בממשלה במליאת הכנסת, תמך ח"כ האופוזיציוני **שלמה לורינץ** (אגו"י) בעמדת ה־ממשלה בהתלהבות. זה הרגיז את ח"כ הקואליציוני בן־מאיר, ששיסע את דברי לורינץ ב־קריאות־ביניים. לפתע הסתובב בה אליו גולדה, קראה לעומתו בזעם: „למה אתה מפריע לו? מפני שהוא תומך בממשלה? אתה שייך לקואליציה או ל־אופוזיציה? אתה רוצה לחיות בשני עולמות?" בן־מאיר הת־וויר כסיד, הצביע אחר־כך בעד הממשלה, בניגוד להשקפתו.

■ השבוע עמדה הכנסת ל־דון בהצעת סיעת העולם ה־זה — כוח חדש לבטל את העונש של עשר שנות מאסר עבור קיום יחסים הומו־סכסו־אליים. יועץ הסיעה עורך־הדין **אמנון זכרוני**, פגש במיז־נון הכנסת את ח"כ גח"ל **יוח־נן באדר**, שאל אותו איך תצביע סיעת גח"ל. השיב בא־דר: „לא דנו עדיין בכך, אבל אני תומך בהצעת־החוק שלכם, אך בסייג אחד: שלא ירשו ל־קיים יחסים הומו־סכסואליים ב־סדום." כששמע ח"כ מפלגת העבודה **אברהם עופר**, ה־תומך גם הוא בהצעה, את תשובת באדר, העיר: „אין דבר, ההומו־סכסואליים יוכלו לנסוע לדימונה." גם שר־המש־טרה, **שלמה הילל**, תומך בהצעה. הסביר הילל השבוע: „בגלל המצב, האנשים האלה הם קורבנות של סחטנות. לכן צריך לבטל את הסעיף."

■ לתוכניתו של **מורי שפירא** בגלי צה"ל, „הייה אתה השופט", בה מטלפנים ה־מאזינים ומעוררים בעיות, טיל־פן גבר שלא הזדהה בשמו, וסיפר כי הוא הומו־סכסואל. אותו גבר תיאר את מצבם ה־קשה של ההומואים בארץ. הוא סיפר על הרדיפות והתקיפות מהם סובלים הומואים במקומות־המיפגש שלהם. מסקנתו של אותו אלמוני: התוקפים הם אנשים שאינם בטוחים בנטיות שלהם, לכן הם רודפים את ההומו־סכסואליים.

■ אימרת השבוע שייכת ללא ספק לח"כ יוחנן באדר. על האפשרות של שיתוף פעו־לה מלא בין גח"ל לבין ה־מפד"ל על רקע הצעות האי־אימון לממשלה, אמר באדר: „למערך יש הרבה מה להציע באמתחתו למפד"ל תמורת ה־ויתור על קברי־אבות..."

■ מה מועיל ומה מזיק לחולי־לב? לפרופסור **שלמה רוגב** בן ה־45, מנהל היחידה לטיפול אינטנסיבי בחולי־לב ב־בית־החולים הדסה בירושלים, יש תשובה: „הבראנדי טוב בש־ביל חולי־לב, טוב מאוד. מר־חיב את העורקים. בראנדי צרפ־תי זה טוב מאוד, אבל בראנ־די ישראלי גרוע, מזיק, מביא התרגזות, וההתרגזות מזיקה."

■ אחת התעלומות המוז־רות של המדינה היא פרשת זכרונו של **שמואל רוזנ־ויסר**, השומר ממטולה, שהוח־זר לישראל אחרי שהיה יותר משנה בשבי של הפאתח. כשחזר רוזנוסר לישראל, סרב להתר־איין על־ידי עיתונאים על פר־שת שביו, טען כי זכרונו לקוי וכי אינו זוכר כמעט דבר מ־התקופה בה היה בשבי. והנה ידיעות אחרונות פירסם בשבו־עות האחרונים את סיפורו ה־מלא כולל פרטי פרטים על תקופת שביו. מה החזיר ל־רוזנוסר את כוח זכרונו? 6000 ל"י, ששילם לו עיתון הערב תמורת הסיפור.

■ **לענת נאמן**, בתו של הפרופסור (לפיסיקה) **יובל נאמן**, יש בעיות של ייחוסה. כפי שהודתה השבוע בראיון עם **לוי יצחק הירשלמי** במעריב, מתכוונת ענת בת ה־19, המשרתת בצה"ל, ללמוד בעתיד אמנות באוניברסיטה ב־ירושלים ולא באוניברסיטת תל־אביב, בה מרצה אביה. הסיבה: „כדי שלא יאמרו, אם אגיע לציונים טובים, שזה בזכותו ובגללו... אני רוצה להיות אני, ולא בזכות אבא." אולם בנקודה אחרת, מסתבר שדיעו־תיה מושפעות מדיעות אביה. כאשר נשאלה ענת אם היא אוהבת ערבים, השיבה: „אין לי אהבה יתרה אליהם. אני לא מאמינה להם. מילדות לימדו אותנו לא לאהוב אותם..."

■ בעיקבות שני הסרטים הישראלים, מלכת הכביש ו־התרנגול, המכילים קטעי עירום ומישגל רבים, הגיע **דידי מנופי** למסקנה על העקרונות המנחים את הצנזורה הישראלית בפסילת או אישור קטעים אירו־טיים בסרטים ישראליים: „מיש־גל כביקורת סוציאלית — מו־תר! מישגל לשם הנאה בלבד — אסור!"

■ המשורר **חיים חפר**, ש־לפני שבועיים פירסם מאמר נגד הסנתרים השחורים בה קרא להם לצאת לעבודה בבניין וב־מוסכים, פירסם השבוע מעין התנצלות על אותה רשימה, חזר בו מהדיעות שהביע רק לפני שבועיים. הסיבה: חפר שוכנע כי האינפורמציה לפיה כתב את רשימתו הראשונה, אותה קיבל משר־המשטרה שלמה הילל, היתה מוטעית ומכשילה.

חיים טופול על מדרגות קולנוע „מוגרבי" בתל־אביב, נגוד" שבכיכובו. מימין: אביו של טופול, יעקב, משמאל: אשתו גליה ואמו רלי, שהגיבה אחרי הסרט על קטע העירום בו מופיע בנה: „אני מקווה שזה לא במציאות — רק על מסך הקולנוע."

שייע גלזר (מימין), השתתף השבוע בתחרות זלילה שנערכה במסעדה התל־אביבית „נאש". במקום הראשון בתחרות זכה סלומון אדיר, מנהל איצטדיון „בלומפילד" (ליד שייע), שקיבל כפרס בקבוק ויסקי גדול. שני היה המאמן יצחק שניאור ובמקום השלישי — שייע.

■ **קוקה לפידות** היא מורה בבית־ספר עממי. חוץ מזה היא אם לשניים וחוץ מזה היא גם ציירת, בסיגנון הפופ־ארט. השבוע אפילו היא ערכה תערו־כה, בביתם של עורכי־הדין **צבי** ו**נירה לידסקי**. כיאה לתערו־כה הנערכת בבית עורכי־דין, נראו בבית לידסקי השופטת ה־מחוזית **חנה אבנאור**, שו־פט השלום הראשי בתל־אביב **אליעזר זיקסון** והתובע ה־צבאי הראשי סא"ל **דויד ישי־ראלי**.

■ על מסיבת הקוקטייל רבת המשתתפים שנערכה בשבוע ש־עבר בניו־יורק, בהשתתפות נציגים בכירים מישראל ושגריר סוריה באו"ם, מדווחת נציגת ה־עולם הזה בחוג הסילון הבינ־לאומי, הרוזנת **כריסטינה פאולוצי**: „בעלי **הוארד** ו־אני לקחנו את **אסף דיין**, בנו של שר־הביטחון הישרא־לי **משה דיין**, למסיבת קוק־טייל שערכו **ג'ון ואדן מיט־צ'ל** בשדרה החמישית 870, לכבוד **אריק דה־רוטשילד**. שם הוא פגש את הנדבנים ה־יפים והעשירים למען ישראל. אחר הלכנו לארוחת הערב ש־ערכנו לכבוד כתבת הניו־יורק טיימס **אניד נמי**. היו בארוחה למעלה מ־100 איש. ביניהם ה־שגריר הסורי **נגיב ריפאי**, השגריר הישראלי **יוסף תקוע** ועוד. ב־11.30 עזבנו את המסיבה ונדדנו לכיוון הקופאקאבנה ש־ברחוב 60, להופעת חצות של הפיתוויים. משכבו האורות, נכ־סה לאולם **רות דיין**, שהגיעה מהצגת חלום ליל קיץ בתיאט־רון. אחר חזרנו לביתי, לאחר שעוד הספקנו להשתתף במסיבת דיקודים ושוחחנו עד שש בבו־קר. אסף חזר למלונו על מנת לארוז, כיוון שהיה עליו לטוס ללונדון בשעה 6 בבוקר, כדי ל־הספיק להגיע למסיבת פורים שעמד לערוך **חיים טופול** ב־אותו לילה." אוף, איזה חיים!

לילה חאלד חברת „החזית העממית לשיחרור פלסטין", סיפרה את זכרונותיה מתקופת המעצר בלונדון: כדי לשמור על כושר, נהגה לרוץ מסביב לשולחן בחדרה, לפני ארוחת־הצהריים היתה מתקלחת בדירת השרד של מפקד בית־הכלא, אחרי הארוחה — משחק שחמת עם אחד הסוהרים, ואחר־כך קלפים ופינג־פונג. בתקופת מלחמת האזרחים בירדן דאגת לילה חאלד לסבא שלה, איברהים (לידה בתמונה), ולארוסה, אשר הכינוי המחתרתי שלו הוא באסם.

Pilot INDESIT

הגיעה העונה
לחגיגות
פילוט
אינדסיט

„פילוט־אינדסיט"
מכונת הכביסה שלך, הינה מכונת כביסה אמינה ואוטומטית לחלוטין המצויידת בכל חידושי הטכניקה לנוחיותך ולהנאתך.

* החידוש האחרון, קוצב זמן אוטומטי לתכניות ה־BIO
* בורר תכניות כביסה אוטומטי.
* דרגות חום שונות עד 100°.
* תוף ענק מנירוסטה בלתי־מחלידה, ל־5 ק"ג כביסה יבשה.
* המכונה בוחרת באופן אוטומטי את כמות המים לפי תכנית הכביסה.
* 2 נוריות בקרה נפרדות לכביסה ולהשריית BIO.
* תכנית סחיטה נפרדת לכביסה עדינה.
* מסנן עם ניקוי אוטומטי.
* מידות נוחות — גובה 85 ס"מ, רוחב 64 ס"מ, עומק 51 ס"מ.

שרות פילוט בכל פינה ברחבי המדינה

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

ללכת בדרכיהם יותר משהם דופקים את אמריקה.

דב פרומן, סן פרנציסקו, קליפורניה

■ דן בן־אמוץ
ראשות הממשלה

קראתי בעיון את דעתו של אורי אבנרי ואת דעת עמיתו דן בן־אמוץ בקשר למעלותיהם היחסיות של מעריב וידיעות אחרונות. ברצוני להביע את התקווה, שבעתיד נשמע עוד הרבה בנושא זה מעל דפי עיתונכם.

תרשו לי בהזדמנות זו להביע את דעתי בקשר למאמציכם המדיניים.

ובכן, לפי דעתי, מאמציכם צריכים להיות מכוונים לקראת המלכתו של דן בן־אמוץ לראש־הממשלה. לפי דעתי, כשרונו לאבחנה דקה וזיקתו לניהול חשבונות עם דיוק של אין ספור מקומות אחרי הפסיק, עלולים לחלץ את המדינות שלנו ממחלת ה־פה והטלפיים.

אני מקוה שתראו את הצעתי בעין יפה. (לא חשוב איזה עין)...

דוד בר גוטאי, מנהל חשבונות (רק לפעמים), תל־אביב

■ „זורבה"
חי!

בהעולם הזה 1718, במדור „רחל מרחלת על כל העולם" חגגתם תחת הכותרת: „ה־חרבון המשמח שלזורבה," את מותו בטרם עת של המחזמר זורבה בכיכובו של יוסי ידין.

אוקיר ואודה לך באם נאמנים לעקרונותיכם תתקבל בקשתי לפרסם בצורה נאותה ש„המת" — חי!

(1) מאז בכורת זורבה בחינה בכיכובו של יוסי ידין (28.1.71) מוצג הוא מדי ערב בפני אולמות מלאים.

נכון שהביקורות הסתייגו מהמחזמר בכל

מכתב גלוי ליעקב חזן

מכתב זה נשלח לשבועון הקיבוץ־הארצי השומר הצעיר („ה־שבוע") בתגובה למאמרו של ח"כ יעקב חזן, בו הוא מצדיק את הסתייגות אנשי מפ"מ בכנסת מהפגנת חברי קיבוץ כרם־שלום נגד ההתנחלות בפיתחת־רפיח. מזכירות הקיבוץ־הארצי החליטה לאשור פירסומן של התגובות ל־מאמר זה.

ה פגנתם של חברי כרם־שלום נגד ה־התנחלות בפיתחת־רפיח, הדיון בנושא זה בכנסת ועמדת חברי הקיבוץ־הארצי ב־סיעת המערך בנושא זה (כפי שנמסרה ע"י־שר גבתי בדיון), העלו מחדש את נושאי המדיניות בשטחים לדיון ברחבי הקיבוץ־הארצי.

חזן

דבריו של החבר יעקב חזן (השבוע 941, 19.2.71) תרמו תרומה חשובה לדיון, בכך שהבהירו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים בי־איזה מחנה ניצבת הנהגת מפ"ם וה־קבה"א, בחיכוך בין שוללי הסיפוח ותומכיו.

אמנם ב־31 למרס החליטה הועדה המדינית של מפ"ם ש„אין ליצור עובדות קבע של התנחלויות, העלולות לשים מכשול על דרך המו"מ לשלום, ולהחליש את תביעתנו למו"מ ללא תנאים מוקדמים", אך בארח־פלא, ובעזרת לוגיקה המיוחדת לחזן, אין סתירה בין החלטה זו לבין התנחלויות קבע ב„שטחים שלגביהם ברור ש־אנו לא נוותר עליהם ועל הכללתם ב־

בלבלת

השיטה לפתרון היא זו: במשבצות מצד שמאל יש ארבע מילים. האותיות של המילים מופיעות מעל לכל משבצת בצורה מבולבלת — ויש לסדר את האותיות בצורה הנכונה לתוך המשבצות. למשל: אם מעל למשבצת מופיעות האותיות „דועהב", הפיתרון יכול לחיות „עבודה". אם המילים מסודרות בצורה הנכונה בתוך המשבצות, הרי האותיות במשבצות המסומנות בעיגולים יצטרפו לתשובה לשאלה המופיעה מתחת לקאריקטורה. רשום אותה במשבצות המופיעות למטה.

הפתרון יפורסם בשבוע הבא.

להככל

לעזיא

רלאז

להזיל

הפתרון

„לאן הוא שולח אותו?"

פתרון הבלבלת מגליון 1749: „נדוניה". המילים: הנדון, כדורי, סנדלר, עתירה

הקשור בספר ובמוסיקה בהשוואה לסרט. אך על משחקו של ידין כתבו בין השאר: „ידין מחונן באישיות בימתית וכישרון ש־הוא מתת־אלוה.“ שבועונים ועיתונים הק־דישו לו מאמרים ורפורטאז׳ות על הישגו בתפקיד זורבה.

(2) החזוה של ידין, שנחתם בסוף שנת 1969, נחתם עד לתחילת חודש מאי 71 יזאת, כבר אז, בגלל התחייבויותיו לתיאט־ון הקאמרי. המחזמר, הזוכה להצלחה רבה, יוצג עד לתאריך הנ״ל ובכך כיום אין להשיג כרטיסים לשבועות מראש. עם תום ההצגות במאי — יוסרט המחזמר

יוסי ידין

עבור הטלוויזיות בגרמניה, שוויץ ואוסטריה להקרנה בשנת 1972. מכאן שמוקדם ל־דוח בלשון־עבר על מותו טרם עת של זורבה.

(3) באוקטובר 1970 סוכם ביני לבין מנהלו של התיאטרון הקאמרי, מר ישעיהו ויינברג, על מועד שובו של יוסי ידין אר־צה לחזרות בקאמרי. זו גם הסיבה מדוע נאלץ לדחות הצעה לכבוד בזורבה בהפקה בתיאטרון הממלכתי במינכן בספטמבר 1971. מכאן אני חושב שהקאמרי מזדרז למצוא ליוסי ידין הצגה מתאימה.

יורם הראל, עכשיו בווינה

מדינת־ישראל...״ המו״מ צריך, איפוא, להיות ללא תנאים מוקדמים, בתנאי שאלה תנאים של הצד השני. לישראל, כפי ה־נראה, הזכות להתנות תנאים מוקדמים ככל שיעלה הרצון מלפני ממשלתה.

אותה מידה של הגיון ניתן למצוא גם בטיעוניו ה„ביטחוניים“ של הח׳ חזן. „הפק־רת הרמה היא הפקרת הגליל העליון ה־מזרחי על כל ישוביו“, טוען הח׳ חזן, אך באותה מידה של הגיון ניתן לטעון כבר היום שהשארת סוריה בידי הסורים היא הפקרת ישובי הגולן.

★ ★ ★

ד״ר ויכוח בקבה״א אינו בין מחייבי החזרת הרמה לאלתר לבין תובעי סי־פוח הרמה. הויכוח הוא בין תובעי הסיפוח לאלתר לבין אלה המחייבים החזרת הרמה לידי בעליה, לאחר שיושג הסכם־שלום, ש־אחד מסעיפיו יהיה הפירוז המוחלט של ה־רמה.

לשיא של ניתוח „הגיוני“ מגיע הח׳ חזן בטפלו בבעיות רצועת־עזה. הרצועה, לפי הח׳ חזן, היא חץ מורעל, וכידוע אין דרך טובה ובדוקה יותר ברעל מאשר לבלוע אותו. קל מאד לדבר על סיפוח „שטחים“, אי־החזרת „שטחים“, ועוד ועוד „שטחים“, אך מה לעשות, הח׳ חזן, ובשטחים אלה חיים בני־אדם, שאינם מרגישים את עצמם „משוחררים“ אלא להיפך, ואינם מגלים שמץ התלהבות לקבל אזרחות ישראלית, כהצעת חברו של חזן למערך, משה דיין.

ובאילו אמצעים תציע, החבר חזן, להשתמש נגד אותם תושבים, שיביעו הת־נגדותם לסיפוחם לישראל? קתות רובים? מקלות־חיזרון? ואולי כיתות־ירי?

ואולי המושג שהמציא, „עם פלסטיני־ירדני“, מרמז על הפיתרון העולה בדעת, פשוט להעביר את המיטרד הזה על עבר־הירדן המזרחי?

★ ★ ★

ב בואו להצדיק את ההתנחלות ב־פיתחת־רפיח, ולשלול את טיעונם של חברי כרם־שלום, שהתנחלות זו היא נישול הפלסטינים, נתפס הח׳ חזן במילת הקסם „מורכבות“. מי שסוען, כטענת אנשי כרם, אינו מבין עד כמה „חמורה ומורכבת היא בעייה זו“ (בעיית הפליטים), שאין למצוא לה פיתרון חקלאי, אלא תעשייתי בלבד — אליבא דחזן, מכאן שצריך לנצל את מעט רזרבות הקרקע שעדיין קיימות ברצועה ו־את מעט מקורות המים להתישבות יהודית דוחקא. מצטער, ניסיתי להבין הגיון מורכב זה, ולא הצלחתי.

גולת הכותרת של דברי חזן היא כמובן ה„פינלה“, הקריאה האפאתטית ל„אחדות לו־חמת“ של הקבה״א, שבלעדיה „אין טעם ועניין בקיום מיסגרתו המשותפת“.

הרשה נא לי, הח׳ חזן, להציג לך מספר שאלות בהקשר זה:

(א) ל„אחדות לוחמת“ שתלחם על מה, אתה קורא? על סיפוח והתנחלות?

(ב) מה היא אחדותו הלוחמת של ה־קבה״א? מתי לחם לאחרונה מלחמה פולי־טית? האם בסיסמאות נבובות שאין להן כיסוי תרצה לאחז את עינינו?

(ג) האם בדבריך על חוסר הטעם בקיום המיסגרת המשותפת — בתנאים מסויימים — אתה רומז על כוונה לחזור על תרגי־לים שכבר ביצעת פעם? האמנם תחשוב שכרם־שלום ב־1971 היא כקיבוץ הראל ב־1953?

אריק ברונשטיין, מגן

חצוגת = אופנה בבית = הספר

תשובה לדן בן־אמוץ

א ני משתדל מאד שלא להגיב ב־סיגנון פרובוקטיבי לרשימתו של דן בן־אמוץ „המורים המפגרים“ (העולם ה־זה 1746). אני נמנע מכך הפעם בעיקר מ־שני טעמים:

א) מתקבל הרושם שכל הטחת נגד יותר משהיא משכנעת בנימוקיה מעוררת ספקות בקשר לטיב הטענות הכלולות בה, ומעי־דה במידת מה על חולשת המטיח אותה. ואין בדעתי להתנצל על היות עמיתי ר־אנוכי מורים בישראל.

ב) דומני כי הבעייה שדן הצביע עליה דורשת יותר מתגובה מחוכמת.

■ ■ ■

ר אשית הרשה לי דן להודות לך על המחמאות הכלולות ברשימתך ש־בגיליון הנדון ובתגובה למכתבי הקודם ל־מדורך, אלה המתייחסות אלי אישית. צר לי, אך עם כל הכבוד ובמלוא הצניעות, קשה לומר שהן מחניפות מאוד באותו ה־קשר שנאמרו. הניסיון להציג מישהו כ־יוצא מן הכלל המאשר את הכלל (מורה „נבון“ המאשר היות כלל המורים „מפג־רים“) יש בו, למצער, חוסר הגינות אינטל־קטואלית: האם מוכיחות הראיות שבידך (אלה שהצגת ואלה שעדיין לא הצגת) כי המורה השכיח הוא כזה המדכא חופש מחשבה וקנאי לחשיבה שבלונית וסטנדר־טית? האם באמת אתה יכול להצביע על קיומה של מעין מערכת מיכנית ש־בסיסה (הרחב מאד) הוא ציבור המורים הפועלת כמכשב מעל התלמיד כדי לעצב אותו בצורה סטנדרטית? הצבעת על תופ־עה, האם משוכנע אתה כי קנאותם של מחנכים מסויימים לאחידות ההופעה וה־תלבושת של תלמידים היא סימפטום של אותה מערכת?

■ ■ ■

א בי הבעייה, כמובן, רחיקה מלהיות תיאורטית. שהרי היא קשורה בסילו־קם של שלושים תלמידים מבית־הספר ע״ש קלעי בגבעתיים ומן הסתם בחיכוכים מס־שיים מאוד שלא הגיעו לידי אותו שלב ב־בתי־ספר אחרים.

התקנה של לבוש אחיד בבית־הספר מחיי־בת אמצעי כפייה של ה„מימסד“ — קרי: ההנהלה, המזכירות והמורים. ולכאורה מטיל מצב זה את התלמידים מחד־גיסא ו־המורים מאידך־גיסא לשני קצותיו של מח־נה, ומאמת כאילו את גירסתך כי המורים, ברצונם או שלא ברצונם, אינם אלא כלי שרת בידי משרד־החינוך. (שהוא, ברוח ה־טענות שהצגת, מעין משרד ליצור המוני אזרחי מחר מושמעים בפיקוח המכון ל־תקנים לאומיים, שהרכבו נקבע על־פי מפ־תח מפלגתי בהשגחת הרבנות הראשית ו־המועצה לביקורת סרטים המחזנון).

המציאות, נדמה לי, שונה מאד.

החופש של מורה לפעול במיסגרת הבנ־תו, הכרתו ואמונתו הוא מעל ומעבר למה שניתן לעיתונאי, מהנדס־תוכניות, אב או חבר־כנסת של אחת הסיעות הגדולות.

אך עם כל זאת יש לומר שעולמו ה־רוחני של המורה הוא עולמו הרוחני של העיתונאי של המהנדס ושל הח״כ הנכבד. וממילא תתבטאנה כל המגמות הקונפורמי־סטיות שבחברה בדרך עבודתם של מספר מורים ומחנכים (זאת בתנאי שמיסגרת הור־אתם מאפשרת התייחסות אל בעיות חב־רה ומדינה). שינוי מצב זה בבית־הספר יתאפשר במידה שיהיה פונקציה של שינוי חברתי מקביל. מכל מקום דומני שגם לו היו מורי ישראל כולם נונקונפורמיסטים למהדרין לא די היה בכך כדי להלחם ב־מגמות מסויימות של החברה הישראלית דהיום. אבל נחזור לעניין התלבושת ה־אחידה הנוראה.

אין להתעלם, דן, מן העובדה הנחרצת כי תפיסת הלבוש וההופעה החיצונית כ־סמלים של יוקרה ושל השתייכות חברתית, היא־היא הדומיננטית בחברה וגם בקרב בני הנוער.

אם התלבושת האחידה של בית־הספר היא, לפי תפיסתך, ביטוי לקונפורמיזם ו־ל„עדריות“ נכון הדבר שבעתיים לגבי ה־תופעות הקשורות במושג „אופנה“. היא דוגמה אופיינית יותר להגיון ולמוסר של עדר מאשר אותה החוקיות לפיה מתמלאים רחובות ערינו בבגדי מיני־מידי־מקסי ואח־רים, (לרוב בחוסר טעם אישי מזעזע) חליפות ולסרוגין? אינני יודע איזה ביטוי לחשיבה עצמית יש להוצאת מאות לירות (רובה של משכורת נערה עובדת, למשל) עבור בגד „אופנתי“, שהצדקת קנייתו היא העובדה „שכולם היום מתלבשים כך וזה במודה“. הביטוי העליון של קונפורמיזם וחוסר חשיבה, לדעתי, הוא הרצון להיות „כמו כולם“, וזהי התבטאות מדעת, או אם תרצה איבוד ה„אני“ לדעת.

■ ■ ■

ב אמצע שנות החמישים, דומני, כא־שר הוחלט על הנהגת התלבושת ה־אחידה בבתי־הספר התיכוניים, לא היה רצון להפוך את עניין התלבושת לאמצעי של השלטת סדר. ההחלטה, עד כמה שידיע־תי מגעת, נבעה מנימוקים סוציאליים, מ־רצון לחנך לערכים של שוויון (לא אח־דות!) גם באמצעות התלבושת הזאת. ו־יפה כוחו של נימוק זה גם היום, כאשר הספר בין אלה המצויים מתחת ל„קו ה־עוני“ בישראל לבין אלה המצויים למעלה ממנו הולך, גדל ומעמיק.

אני רוצה להרחיק את המרוץ המטופש אחר רמת־חיים ויוקרה־מדומה מגבולות בית־הספר, תוך ידיעה ברורה שחוקיו של מירוץ זה חזקים ממני. למטרה זאת, ולא עוד, משמשת התלבושת האחידה. ההזדקקות לאמצעי כפייה היא מצערת אבל הכרחית — שוב: למטרה זאת.

אבל, נניח לרגע שננהג כפי רצונך וגב־טל את „ההוראות האחיוליות בעניני לבוש והופעה חיצונית“, מה יקרה? ובכן ה־נערה ז׳קלין סמוכה או פרחיה לוי או ויויאן מזרחי (השמות בדויים, הנערות קיי־מות) אינה מופיעה ללימודים זה השבוע השני. בסופו של זה באה האם הבוכיה גוררת שלושה צאצאים אל מנהל בית־הספר: „אדון מנהל, בת שלי לא תבוא לבית־ספר, אין כסף לספרה, אין כסף ל־גרבי ניילון, אין כסף לשמלה, הילדה לא רוצה.“ חד וחלק. מהי תלבושת „סבירה“? מי יקבע סבירותה של תלבושת כאשר לא תהיה מיגבלה בעניין זה? (ואנא שים לב, גם „המורה הקרח“ המתוסכל שלך עם כל חוסר כשרונו וחוסר חוש המידה שלו אינ־נו מסוגל ליצור עיוות כזה).

■ ■ ■

ב משיך אם כן. התלבושת בטלה מן העולם. אבל, דן, אני מבטיח לך שללא כל קושי תוכל להבחין בין תלמידי בית־ספר תיכון עיוני לבין תלמידות בית־ספר לפקידות או תלמידים של בית־ספר מקצועי לחניכות וזאת על־פי הלבוש. במדינת־

תלמיד־תיכון בתלבושת אחידה

ישראל דהיום מונצחים הסערים החברתיים גם על־ידי העובדה שחינוך תיכוני עיוני הוסף יותר ויותר עניינה של קבוצה כמעט אקסלוסיבית בציבור במקום להיות שזה לכל נפש. עובדה היא שילד חמישי הנולד היום בבית־שאן, בקטמון ט׳, בשכונת־התקווה למשפחה „ברוכת ילדים“ סכוייו להגיע אל בית־ספר תיכון עיוני שווה כמ־עט לסיכוי שלי להיות אסטרונאוט.

יבוא מי שיטען: האם על־ידי קיום תק־נת הלבוש בבית־הספר נפתרות בעיות? האם על־ידי־כך שמרחיקים את הסימנים ה־חיצוניים של קיפוח חברתי מתחומי בית־הספר מתגברים על בעיית העוני? או ל־מצער מן התיסכול העמוק של תלמידים עניים? האין כאן התעלמות מבעיות במקום התמודדות עימן?

■ ■ ■

ר בכן, בית־הספר איננו ממשלת־ישראל ו־אפילו לא משרד־החינוך. התלבושת האחי־דה איננה ערך שכנגד ואיננה ערך בכלל. היא אמצעי. אין זה בשום פנים ואופן אמצעי כפייה (למרות שכופים אותו בפי־רוש) אין התלבושת האחידה מכשיר להש־לטת סדר (נכון, דן, אין קשר בין תלבו־שת ורמת הלימודים של התלמיד), אלא אמצעי שעל־ידי הכוונה והסברה יוכל ל־הועיל בטיפוח ערכי שוויון. כאשר יודע תלמיד שהוא בא לבית־הספר בתלבושת אחידה כדי שלא לנקר עיני חברו, וכאשר יודעת הנערה מעוטת האמצעים שבבית־הספר לא תהיה נבדלת בלבושה — הרי אלה דברים השקולים כנגד כל השאר.

מרדכי מיזר, פתח־תקוה

קוראים חשודים מכתבים

מתבקשים לנסח אותם בקצרה. יריעות תינתן למצרפים תמר־נות למכתביהם.

■ שטויות

כמיץ עגבניות

מכיוון שהעולם הזה מגיע לידי גם ב־חוליו, ברצוני לומר למר אבנרי הנכבד ש־כל הדיבורים שלו על שלום על־ידי ויתו־רים הינם שטויות במיץ עגבניות.

גדעון דראל, ניו־יורק

■ דרך נכר

קשה לי ממש להתאפק מלהביע הנאתי למקרא רעיונו הפורה של אורי אבנרי, היינו, שמדיניות ארה״ב—ישראל אינה אלא אונס.

הרעיון שילהב את דמיוני: בקו הזה, הרי מה שמנסה ישראל כרגע לעשות הוא לתפוס את ה... של ההוא וללחוץ בחז־קה, ואז זה מתגלה כקנה רצוץ (טריק פשוט וידוע). ממשלת־ישראל מנסה ללו־חוץ בחזרה את הלחץ האמריקאי ב־בסיסו, כדי שיתרפה... עם גבר זה הולך, ואנחנו יכולים רק לקוות שגם במדיניות זה ילך... אגב, אורי אבנרי לא יכחיש שבדרך לחיצה זו כבר חלבנו מהם משהו!

אגב, עדיין בקו הזה: אפשר היה גם ל־השוות את מדיניות ארה״ב לנסיון של מעצ־מה כבדה, גדולה ו...זקנה, להלביש את עצמה על ישראליק הקטנצ׳יק (או על... הקטנצ׳יק של ישראליק?): גם כן אונס, אבל בכיוון ההפוך. וגם שם ההנאה — ל־ארה״ב...

מתמחה באנטומיה, תל־אביב

תמרורים

נחוג • יום־הולדתו ה־39 של מאמן הנבחרת הלאומית בכדורסל, **שמעון שלח**. לשלח, הידוע יותר בכינויו צ׳ינגלה, קאריירה עשירה בכדורסל, שראשיתה בהפועל תל־אביב, אחר־כך בהפועל מעיין־ברוך ולאחר מכן בחמישיה הראשונה של נבחרת ישראל באולימפיאדת הלסינקי ובאליפות אירופה ב־מוסקבה. עד לפני זמן קצר גם היה מאמן הפועל תל־אביב, קבוצת נעוריו.

מנהלים רומן • השחקנית **ברברה סטרייסנד**, שהרומן שלה עם ראש־ממשלת קנדה פייר טרודו הסתיים לפני כחודשיים, והשחקן המועמד לאוסקר על הופעתו בסרט סיפור אהבה **ריאן אוניל**, הנשוי לשחקנית לי טיילור יאנג, כוכבת ההרפתקנים.

עומדים להינשא • ג׳יימס בונד, סוכן חשאי 007, **שון קונרי**, שנפרד לפני שלושה שבועות מרעייתו דיאנה סילנטו ומחכה עתה לגט, והשחקנית האנגליה נמועצ צרפתי **אדריאן קורי** שהיא גרושה בת 37.

נישאו • באנטורפן, הכדורסלן הבלגי **קמיל דירקס** והרמת־גנית **ישראלה (ראלי) מלחי**. השניים הכירו בשנה שעברה, כאשר דירקס שיחק כדורסל

דירקס

במדי מכבי רמת־גן וישראלה שיחקה כדורסל וכדוריד. קמיל חזר לבלגיה, שם הוא משחק בקבוצת רויאל 4, וישראלה נסעה אחריו.

מונה • לשגריר גרמניה המערבית בישראל, במקומו של קארל הרמן קנוקה, שיועבר לכהן כשגריר גרמניה בברזיל — **קאספר פון פוטקומאר**, שכיהן עד כה כעורך הראשי של ביטאון המפלגה הסוציאל־דמוקרטית פורווארטס.

נפטרה • אחרי מחלה קשה, הזמרת **אורי שוקן**, בגיל 39. הופיעה בהצלחה בתפקידים ראשיים באופרה הישראלית ואף השתתפה בזמנו במחזמר משחקי הפיג׳אמה. הניחה בעל, שחקן הבימה יהודה אפרוני, בן ובת.

נפטר • בבית־החולים תל־השומר, משטף־דם במוח, זקן אמני השחמת של ישראל, **משה בים**. הוא ייצג את פולין באולימפיאדה ואחר־כך עלה לארץ, בשנות השלושים, באורח בלתי־חוקי, ותפס עד מהרה מקום בצמרת האמנים הישראלית. נטל חלק כמעט בכל התחרויות החשובות של ישראל ותל־אביב ואף זכה אשתקד, בגיל 74, באליפות מועדון רשבסקי התל־אביבי.

נפטר • בפלורידה, בגיל 68, מי שניכשל פעמיים במירוץ לנשיאות ארצות־הברית בשנות ה־40, ושנודע במלחמתו היעיקבית בפשע המאורגן בארצות־הברית, **תומס דיואי**, שהיה בזמנו מושל מדינת ניו־יורק.

נפטר • בבית־חולים אוניברסיטאי בארצות־הברית, בגיל 79, **הנס כהן** שהיה מגדולי ההיסטוריונים והוגי הדיעות של הדור שעמד במיוחד על אופי המשטר הטוטאליטארי וקבע שהלאומיות היא הכוח המרכזי של התקופה, הביא כדוגמה בולטת לכך את השינאה של הפועלים הישראליים בארץ־ישראל לפועלים הערביים. שימש פרופסור בכמה אוניברסיטאות אמריקאיות.

הנדון:

ב**שעה ארבע** אחרי הצהריים עמדה להיערך בכנסת ההצבעה הגורלית על ההצעה להביע אי־אמון בממשלה. בתוצאות ההצבעה הזאת היה תלוי הרבה — קיום ה־ממשלה, מדיניותה, אולי עניין של חיים ומות לרבבות צעירים.

הכל ידעו שהצבעה זו תוכרע על חודם של שניים־שלושה קולות.

בשעה שלוש, דהרו הח"כים במכוניותיהם מן השפלה לעבר ירושלים. אולם בדרך המתינה להם אפתעה. בצומת לטרון הוצבה נקודת־ביקורת של המשטרה. היא ערכה בדיקה מדוקדקת.

לרוב הח"כים הותר להמשיך בנסיעתם, אח־רי עיכוב קצר. אולם שלושה ח"כים — כולם אנשי האופוזיציה, במיקרה — נעצרו במקום.

אחד עוכב מפני שבלמי מכוניתו לא היו, לדעת השוט־רים, תקינים.

השני עוכב מפני שתוקף רשיון־הנהיגה שלו לא חודש בעוד מועד.

השלישי עוכב מפני שאחד משני אורות־הבלימה שלו לא נדלק.

שלושת הח"כים נאלצו להמתין למונית בעלת מקומות ריקים. הם הגיעו לכנסת רבע שעה אחרי תום ההצבעה. הממשלה זכתה בהצבעת־האמון ברוב של שני קולות, והמשיכה בכהונתה בימים המכריעים.

שני שוטרים בלטרון שינו את תולדות ה־מדינה.

* * *

ל**א היתה** זאת הפעם הראשונה שבה הוכרעו דברים חשובים בעזרת שוטרי־תנועה.

זכורה ההצבעה החשובה על פרשת „מיהו ממזר," שגם בה היתה צפוייה הכרעה על חודו של קול.

שעתיים לפני ההצבעה הופיעו שוטרים ב־בתיהם של ארבעה חברי־כנסת, והציגו בפני־הם פקודות־מעצר בעוון אי־תשלום קנסות על עבירות־חניה.

הארבעה התייחסו לעניין בחיוך.

„בסדר, מהו סכום הקנס?" שאל הראשון.

„חמש־עשרה לירות, אדוני," השיב השוטר, בארשת־פנים חמורה.

„טוב, אז קח את הכסף," השיב הח"כ.

„מצטער, אדוני, איני מוסמך לגבות כספים," אמר ה־שוטר באדיבות. „אתה צריך להילוות אלי לתחנה."

„אני ממהר להצבעה," התחנן הח"כ. „בוא, אקח אותך לקופת בית־המשפט, אשלם את הקנס ואמשיך בדרכי."

„בלתי־אפשרי, מצטער," אמר השוטר, באותה אדיבות, „הקופה כבר סגורה. תוכל לשלם רק מחר. בינתיים תצ־טרך ללוות אותי לתחנה."

כל הארבעה בילו שלוש שעות בתחנה, עד שהקציין התורן מצא מוצא ושיחרר אותם.

בינתיים נפתיימה ההצבעה בנצחון הממש־לה. נקבע שאדם אשר רב מוסמך הכריז עליו כעל ממזר, לא יוכל לשאת אשה בישראל, אלא אם כן גם היא ממזרה כשרה.

* * *

כ**? המיקרים** האלה לא היו ולא נבראו — עדיין. **מיקרה א' ומיקרה כ' אינם יכולים לקרות, כיום. כי לחברי־הכנסת יש חסינות מוחלטת בפני כל מיקרה כזה.**

אין שוטר יכול לעכב חבר־כנסת, בטענה של עבירת־תנועה. חבר־כנסת מציג לשוטר את תעודת־הח"כ השחורה שלו, ובכך מסתיים העניין.

חבר־הכנסת אינו חייב גם בתשלום קנסות על עבירות־חניה. ממילא אינו צפוי למאסר על כך.

לעומת זאת יכול לקרות גם עתה שח"כ החוזר מסיור בחו"ל, כשבידיו מיסמכים מדיניים סודיים, ייעצר בנמל־התעופה לוד.

זוהי הפירצה היחידה הקיימת ב„חוק חסינות חברי־הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א־1951".

סעיף 2 של חוק זה קובע שחבר־הכנסת יהיה חסין בפ־ני חיפוש בדירתו, בגופו ובחפציו, „חוץ מן החיפוש ב־מקום שנועד לבדיקה מטעם שלטונות המכס."

הסעיף קובע את הנוהל של חיפוש כזה — בצורה ה־מאפשרת לכל איש ש"ב מאומן לצלם כל מיסמך המצוי בידי הח"כ, או לעמוד על תוכנו בצורה אחרת — באמ־תלה של בדיקה אם המיסמך הוא המחאה או נייר־ערך.

עד כה, זוהי הפירצה היחידה בחוק, המקנה לח"כ חסינות מוחלטת.

* * *

א**ני מתרגז** כאשר אני שומע שעובדי חברת־החשמל משלמים מחיר אפסי תמורת החשמל בדירותיהם, בשעה שאני צריך לשלם מדי חודש חשבון שמן מאוד.

אני מתרגז על כרטיסי־החינם שמקבלים עיתונאים ל־הרבה מופיעים יקרים, למרות שאין הם ממלאים בעי־תוניהם תפקידים הקשורים באותם מופעים.

אני מתרגז על נסיעות־החינם של שוטרים וסוהרים ב־אוטובוסים. גם לצרכים פרטיים בהחלט, בשעה שחיילים מיסכנים עומדים על הכביש בגשם וברוח ומחכים עד־ברוב לטרמפ.

לכן אני מכין היטב לרוחם של אזרחים טו־

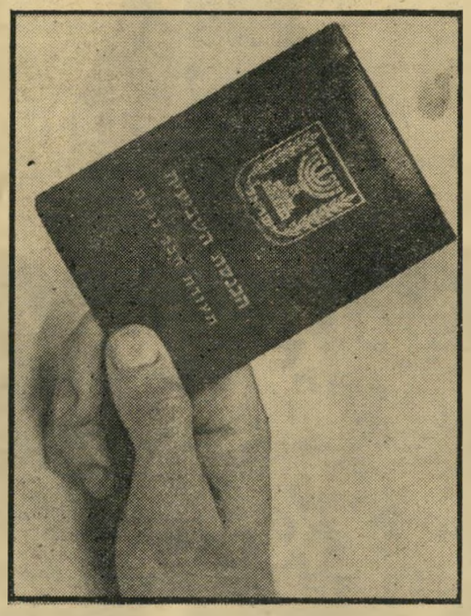

אולם מצבם של אנשי האופוזיציה שונה לגמרי. וככל שהם תקיפים יותר במאבקם לשינוי פני הדברים, ככל ש־הם מעוררים על עצמם את זעם בעלי־השררה, כן הם זקו־קים יותר להגנת החוק.

הדבר הוכח כארצות רכות, מארגנטינה עד איטליה, כהן הושלכו ח"כים לכלא בימי הכ־רעה.

לכן דרושה הגנה טוטאלית מפני כל מעשה־נקם שרי־רותי — אפילו אם הגנה זו מונעת גם פעולות שלטו־ניות המוצדקות כשלעצמן.

כל הגנה כזאת היא, כמובן, מצומצמת מטבעה. לפי חוק־החסינות, יכולה הכנסת לבטל את חסינותו של כל ח"כ על כל עבירה — וגם עבירת־חניה — אם היועץ המשפטי לממשלה דורש זאת. תקנה זו הופעלה לא פעם — לגבי ח"כים שהיו מעורבים בתאונות־דרכים חמורות, לגבי סגן־שר שנחשד בעבירת־שוחד, לגבי ח"כ שהואשם בעבירת־מטבע.

אולם הכנסת אינה מבטלת בנקל את החסי־נות — מפני שלא רק אנשי האופוזיציה, אלא גם הטובים שבאנשי הקואליציה, עירים לחומ־רת כל פירצה בחוק החסינות — שהיתה, כמובן, משמשת תקדים לפריצת פרצות נום־פות.

* * *

א**ומרים שחוק־החסינות** הישראלי הוא בין ה־קיצוניים ביותר בעולם.

אם כן הדבר, יש לכך סיבה טובה מאד־מאד.

כי אין בעולם ארץ בעלת מישטר דמוקרטי כה מוכחק, שבה יש לדמוקרטיה שורשים כה רופפים, כמו מדינתנו.

אבותינו ואחינו באו מארצות שלא ידעו דמוקרטיה מעולם — רוסיה הצארית והקומוניסטית, פולין של ני־קולאי ושל פילסודסקי, ארצות העריצות הפיאודלית או הצבאיות הערבית. אם הם ותיקים, הם באו לארץ, שבה שלטה השרירות הקולוניאלית הבריטית.

האם נסמוך על התחושה הדמוקרטית המוחלטת של שר פלוני, שנולד בארץ תחת שלטון הקאמייקאם התורכי, ושגדל תחת שלטון הנציב העליון הבריטי?

לעיתים נדמה לי שהדמוקרטיה הישראלית (עם כל מיגבלותיה המעשיות) היא נס מן ה־שמיים — אחת היצירות המופלאות של דורנו, לא פחות מהקיבוץ או מצה"ל.

מה פתאום חסינות?

בים רבים — ביניהם עובדי חברת־החשמל, עיתונאים ושומרים — המתרגזים על השיחרור שניתן לחברי־כנסת מתשלום קנסות עבור דו"חות חנית.

זהו רוגז מובן בהחלט. אין דברים רבים בעולם המר־גיזים יותר מדו"חות־חניה — התוצרת העיקרית של מש־טרת ישראל — שהפכו בארץ למפחסה של מס נוסף. ה־שלטונות משוט דואגים לכך שלא יהיו מקומות־חניה ב־ערים, גוזלים את המקומות הנותרים בעזרת מדחנים — והכסף זורם לקופתם, כמעיין המתגבר.

מדוע צריך אזרח רגיל לסבול ממצב מחפיר זה, ואילו חברי־הכנסת — שאולי יכלו לתקן את המצב, אילו היה מכאיב להם די־צורכו — משוחררים מכך?

אפילו יצבור כל אחד מ־120 הח"כים 365 דו"חות־חניה בשנה — יהיה שיחרורו מ־43,800 הקנסות כאין וכאפס לעומת הסכנה הנוראה הכרוכה בפגיעה הקטנה שבקטנות ב־חוק־החסינות.

* * *

ח**וק־החסינות** הוא מיבצר הדמוקרטיה הפרלמנטרית והוא מכשיר חיוני להגנה על אנשי האופוזיציה.

אנשי הרוב אינם זקוקים אף פעם להגנה מיוחדת. שום איש בשלטון אינו מעוניין לרדוף אותם, לעצרם, להאשימם בפלילים, להפעיל עליהם לחץ, להטיח בפניהם איומים.

היא קיימת, אבל שרשיה חלושים. עלינו להבין זאת. ועל כן עלינו לטפח שתיל עדין וחדש זה, ולמנוע כל פגיעה בו.

חוק חסינות חברי־הכנסת הוא אחת הגדרות היעילות — גדר העלולה להיות חיונית באחד הימים, אולי בימי כנסת אחרת, שאיש מאיתנו לא יישב בה.

האם נפגע כה כיום, בגלל רוגזם של כמה אזרחים מוכים?

* * *

ר**ותי בנקר** להצביע בעד הצעת־החוק הדמגוגית של הח"כ הקואליציוני גדעון האוזנר שנדונה השבוע, אשר נועדה לבטל את החסינות לגבי עבירות־תנועה. בכך הייתי זוכה בפופולריות קלה.

הייתי יכול להימנע מהצבעה ולשתוק.

אולם חודעתי בפירוש שאני מתנגד להצעה.

ולא רק מפני שלא שמעתי מפיו הצעה שהיתה מונעת מעו"ד גדעון האוזנר לעסוק במשפטים בעודו יושב ב־כנסת — כדרישתם של עורכי־דין אחרים, הטוענים שחבר־כנסת־עורך־דין זוכה לעסקים משפטיים שמנים מידי לקו־חות, המאמינים כי מעמדו מקנה לו פרוטקציה בחוגי ה־אוצר ובמוסדות הכספיים של הכנסת.

גם אם מתעשר ח"כ פלוני, וח"כ אלמוני נהנה בצורה אחרת ממעמדו — תמשיך המדי־נה להתקיים. אולם אם תובקע חומת הדמו־קרטיה הפרלמנטרית — עלולים לפרוץ פנימה רוחות של עריצות, שיפילו את הבניין כולו.

המנצח!

גם משאל דעת הקהל קבע:

תנו לגבר גולדסטאר

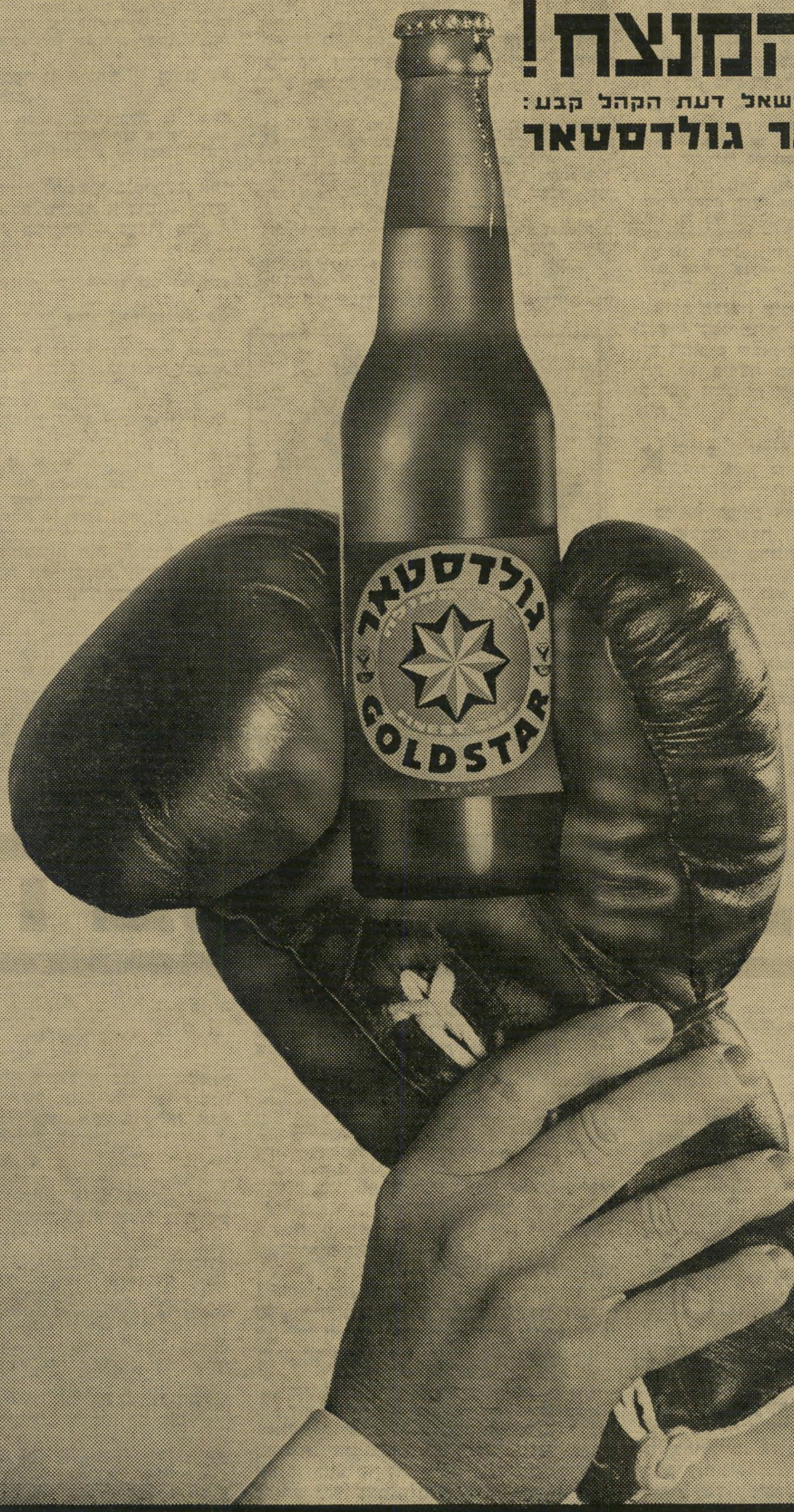

גולדה מן מלונות • קפה הילטון • דיזנגוף סנטר

1 כך צץ הרעיון שהממשלה תדרוש הצבעה „אי־שית", כנגד דרישת גח"ל להצבעה „חשאית". ליד שולחן הממשלה במליאת הכנסת: י"ש שפירא ומשה דיין, כששניהם מעיינים בתקנון הכנסת.

2 משה דיין מתלהב לרעיון של יעקב־שמשון שפירא. בעוד ששפירא יצא להתייעץ, חזרה גולדה ותפסה את מקומה, דיין קם ממקומו והתיישב לידה, כדי „למכור" לה את רעיון ההצבעה האישית.

3 גולדה שלפה גם היא את ספר תקנון הכנסת, והשניים — גולדה ודיין — מעיינים בעמוד 23 של התקנון, בו מופיע הסעיף 60 המדבר על צורת ההצבעה.

מהומה על לא מאומה

טלוויזיה ביקרה את הדברים, וכך עשר רוב העיתונים. בסופה של ה־מהומה, לא הבין האזרח על מה היה כל הרעש. הנה העובדות, מפי כתב העולם הזה במליאת הכנסת:

מייד אחרי שדוברי גח"ל והמרכז ה־חופשי — ניקקו את הצעות אי־האמון שלהם, על רקע הדברים שאמרה גולדה לעיתון טיימס הלונדוני (מתוכם השתמעה המעבר קובע שאם חברי־ממשלה, או סי־עה המשתתפת בממשלה, מצביעים נגד ה־ממשלה, או נמנעים מהצבעה, בהצבעת אי־אמון, מפוטרים השרים. הוראה זו מחייבת בעליל הצבעה גלוייה.

כשגח"ל לא ידעה עדיין על סכסיסו של שפירא, נודע הדבר לאמנון זכרוני. הוא הפנה את תשומת לבו של אורי אבנרי ל־סעיף זה של חוק המעבר. אבנרי מיהר לשגר פתק ליו"ר, דרש להשמיע הצעה־לסדר ברוח זו (ראה דו"ח לבוחר).

4 יעקב שמשון שפירא חזר לאולם אחרי שהתייעץ. אחרי החלפת כמה מילים, קמים השלושה — גולדה (באמצע), יעקב שמשון שפירא (משמאל) ומשה דיין (ימין), ממקומותיהם ליד שולחן הממשלה, ויוצאים בין הספסלים אל הפרוזדור שמאחורי אולם־המליאה, מקום שם ניתן לעשן סיגריות ולהתייעץ בשקט. בהתייעצות זו הוחלט סופית על הטכסיס המחוכם.

היה זה המוצא המכובד: להפסיק את הישיבה, להעמיד בוועדת־הכנסת את החוק מול הסעיף בתקנון, ולאפשר לוועדה לקבוע כי סעיף ההצבעה החשאית אינו יכול לחול על הצבעת אי־אמון.

אולם שפירא התאהב בינתיים בהתחכמות שלו — דבר הקורה לו לעיתים תכופות. הוא התעקש על הדרישה להצבעה אישית, ובכך גרם למהומה.

יו"ר אחר היה מפסיק את הישיבה לשם דיון בעניין. אך ביבי, מהעסקנים עולי־עיראק של אחדות־העבודה, סירב לפנות את מקומו ליו"ר התורני הבא אחריו, צבי צימרמן מגח"ל, שזמנו הגיע — הכריז שעל מליאת הכנסת להחליט, בהצבעה, אם לערוך הצבעה אישית או חשאית.

נגד החלטה זו התקוממה גח"ל. היא טע־נה לא בלי צדק, שבדרך זו יכול הרוב, כלומר הממשלה, למנוע בכל מיקרה הצב־עה חשאית — אחת הזכויות החשובות של המיעוט. אחרי הסערה יצאו אנשיה מהאולם.

■ ■ ■

ההתחכמות של שפירא, והנוקשות של ביבי, הביאו לממשלה בזיון.

אילו נערכה הצבעה רגילה, היתה מת־קבלת התוצאה הבאה: בעד אי־האמון 28 (גח"ל והמ"ח), נגד 62 (הקואליציה, העולם הזה ומק"י, פחות 3 אנשי מפד"ל), נמנעים 15 (אגו"י, פא"י, רק"ח, ע"מ, 3 אנשי מפד"ל והיו"ר ביבי), נעדרים 15 (חולים ושוהים בחו"ל, כמעט כולם מהקואליציה.)

אילו נערכה הצבעה חשאית, היו, במיק־רה הגרוע ביותר, 3 קולות נמנעי המפד"ל (ואולי גם 1 או 2 מהמערך) מצטרפים ל־מצביעי אי־האמון, דבר שלא היה משנה את הרושם הכללי שיש רוב מכריע למדי־ניות של ויתורים.

אך מכיוון שגח"ל, המ"ח וע"מ עזבו את האולם, נתקבלה התוצאה: 62 נגד אי־האמון, 12 נמנעים. הנעדרים צורפו אוטו־מטית לאופוזיציה הימנית, ונתקבל הרושם — המוטעה לחלוטין — כי יש למדיניות המתונה רק רוב של 62 מתוך 120, מהם 2 אנשי העולם הזה ואיש מק"י.

5 השערוריה הגדולה: מרדכי ביבי יושב על כס היו"ר, מתווכח בלהט עם מנחם בגין, המופיע לעומתו בזרועו. מאחורי בגין עומד הנס קלינגהופר הליברלי, המומחה למשפטים, הצוחק אף הוא, תוך ניפנוף בזרוע. זהו אחד מרגעי השיא, בעת דרישת גח"ל שהיו"ר לא יעמיד להצבעה ולהכרעת הרוב, אם לקיים הצעה חשאית או אישית על אי־האמון. הסערה משתקפת בעמוד זה.

נכונות לתוכנית רוג'רס) — עלה אצל גח"ל רעיון טכסיסי.

גח"ל והמרכז החופשי יכלו לגייס בסך הכל מיעוט זעום של 28 קולות מתוך 120 (26 גח"ל, 2 מ"ח). אנשי ע"מ (3, מכיוון שאיסר הראל חולה) החליטו להי־מנע, מפני שלא יכלו להסכים ביניהם על עמדה משותפת.

אולם בגין ידע כי במפד"ל יש כמה ח"כים התומכים ברעיון א"י השלמה, והוא הדין במערך. הוא קיווה שבהצבעה חש־אית יצטרפו אלה אליו.

לכן הגיש ליו"ר בקשה בכתב, בחתימת 20 ח"כים, לערוך הצבעה חשאית. היא הסתמכה על סעיף 60(ב) של התקנון, ה־אומר:

„על פי דרישת 20 חברי־כנסת לפחות, או על פי דרישת הממשלה, תיערך הצבעה אישית או הצבעה חשאית בכתב."

■ ■ ■

ותה שעה ישבו ליד שולחן הממש־לה באולם הכנסת שר־המשפטים יעקב־שמשון שפירא ומשה דיין. לא הרחק, ב־פתח האולם, עמדה גולדה מאיר, ועישנה סיגריה, כדרכה.

שפירא עיין בתקנון, מצא מייד עוקץ: הסעיף כורך יחד את שתי צורות ההצבעה, שהן דבר והיפוכו. כי בעוד שההצבעה ה־„חשאית" נועדה לשמור על סודיות ה־מצביעים, הרי ההצבעה ה„אישית" נועדה דווקא לאפשר לכל ח"כ להצביע בגלוי.

בהצבעה חשאית נקרא כל ח"כ, לפי סדר הא"ב, אל קלפי ווורק לתוכה פתק. ב־הצבעה אישית קורא כל ח"כ ממקומו, אחרי שנקרא שמו לפי סדר הא"ב, „בעד" או „נגד".

אחרי התייעצות (ראה תמונות), שלח שפירא פתק ליו"ר מרדכי ביבי, הודיע כי הממשלה דורשת הצבעה אישית. כך עמדו זו מול זו שתי דרישות, שהסתמכו שתי־הן על אותו סעיף עצמו.

לכך אין תקדים. הסעיף עצמו, המנוסח ברשלנות, אינו אומר מה צריך לקרות ב־מיקרה כזה.

הדבר כולו הוא, כמובן, אבסורד, חוק

במדינה

העם

צעירים

מול זקנים

המאורע החשוב ביותר לא אירע בוושינג־טון, ולא בשיחות רמי־דרג.

הוא קרה בארץ, במוסד שאינו חשוב ביותר: המישמרת הצעירה של מפלגת־העבודה.

הוא הבליט את אחת מעובדות־היסוד ה־מכריעות של ישראל: הפער הגובר והולך בין צעירים לזקנים לגבי שאלת־החיים של המדינה: השלום.

יישות פלסטינית. 300 צירי הוועי־דה של המישמרת נבחרו כולם באורח דמוקרטי, בערים, בקיבוצים, במושבים. לא היו מינויים ל„מקומות שמורים".

על שולחן הוועידה הונח מיסמך שנוסח על־ידי שני מומחים צעירים: מיכה חריש, מנהל קשרי־החוץ של המפלגה, ושמואל בהט, מנהל המחלקה המדינית של ההסתד־רות.

עיקרו: הכרה ביישות הפלסטינית, ודרי־שה להקמת מדינה פלסטינית, כחלק מ־מדיניות שלום.

גודדה מזרזעת. כשהגיעו הדברים לאוזני גולדה מאיר, היא היתה מזו־זעת.

לגולדה שינאה בלתי־רציונלית לעצם ה־מושג „פלסטינים". כשהוא בא מקרב מפלג־תה, הוא נראה לה כתקיעת סכין בציפור נפשה.

תגובתה: ביטול הוועדה המתוכננת ב־ועידת צעירי מפלגתה, והפעלת לחץ עצום לביטול הסעיף.

משה דיין לא הבטיח כלל לבוא. הוא ידע כי אין לדיעותיו תמיכה בין הצעירים.

זהות לאומית. הלחץ של גולדה נשא רק פרי חלקי.

בהחלטת הסופית אמנם נאמר, בנוסח ה־אהוב על גולדה, ש„בארץ־ישראל ההיסטורית יש מקום רק לשתי מדינות". אך נוסף על כך נאמר בו כי „תושבי ירדן, יהודה ו־שומרון" יגדירו בעצמם את „זהותם ה־לאומית".

הכוונה הברורה: לקבוע כי הפלסטינים יוכלו להגדיר את עצמם כפלסטינים. גובע מכך ממילא שיוכלו לקיים יישות פלסטי־נית ומדינה פלסטינית.

נוסח הפשרה. חשובים מן הנוסח היו יחסי־הכוחות.

אילו הועמד לדיון הנוסח המקורי, היה מתקבל לכל הדיעות ברוב של 60% ב־קירוב.

נוסח הפשרה נתקבל כמעט פה אחד. רק שלושה חברים הצביעו נגד, מתוך התנגדות להכרה בפלסטינים.

בין כל 300 הצירים ועשרות הנואמים, לא היה אף אחד שתמך בקו ארץ־ישראל השלמה. הקיצוניים ביותר תמכו בגישת תוכנית אלון.

השכל הישר. כך אישרה הוועדה דבר שהוכח זה מכבר על־ידי מישאלי דעת־הקהל:

אנשי ה„ליגה" מתאמנים לקרבות־רחוב במועדון בית"ר
„אין כובשים את ראש ההר..."

שיש עכשיו בדור הישראלי הצעיר תמיכה מכרעת ברעיון המדיני־המוסרי של הכרה בזכויות הפלסטינים.

גולדה מאיר ובני־דורה עומדים מול השקפת־העולם של דור חדש, שגדל בארץ, ושהשכל הישר שלו מכתיב לו גישה אח־רת לגמרי.

אירגונים

הליגה שנולדה, מתה — ובכל זאת חיה מאוד

הסיפור כולו יכול היה להיות משעשע, לולא היה עגום כל־כך. הוא התחיל בידי־עה מרעישה שהתפרסמה בידיעות אחרונות ביום החמישי שעבר, בדבר הקמת סניף ירושלמי של הליגה להגנה יהודית. הוא נמשך בתחילת השבוע בגילוי בהארץ, לפיו הסיפור הראשון — לא היה ולא נברא.

אלא שבניגוד לפרשיות דומות, בהן מת־פרסם לראשונה הברזז העיתונאי, ואחר כך הגילוי שלא היה זה אלא בלוף — התהפך הפעם הסדר: דווקא הסיפור הרא־שון היה הנכון ביסודו, ואילו הכחשתו לאחר מכן — לא. על־מנת לסבך את ה־דברים עוד יותר, היו בשני הסיפורים אלמנטים נכונים ולא נכונים גם יחד.

האמת: הגוף הירושלמי הימני אמנם הוקם, והוא חי וקיים ופעיל מאוד. אלא שאין לו כל קשר לליגה להגנה יהודית.

מנהל החיכך הפעיל? הידיעה ה־ראשונה, בידיעות שזכתה לכותרת על־פני שלושה טורים, סיפרה על הקמת סניף של הליגה, שמטרתו מלחמה נגד החזרת שט־חים ומאבק בקבוצות שמאלניות הנכונות לוותר על שטחים. כן דובר בידיעה על הקשר בין הקבוצה החדשה לבין הליגה וראשה, הרב מאיר כהנא.

העביר את הידיעה לעיתון צעיר (25) ב־שם פנחס בן־אור, פעיל של תנועת החירות בירושלים, בזמנו סטודנט למשפטים וה־מזכיר הטכני של התנועה, וכיום מנהל היכל הגבורה — חדר ההנצחה שהקימה התנועה בבית־הסוהר המרכזי של השילטון הבריטי במגרש הרוסים. מספר איש ידיעות גדעון רייכר, שקיבל מבן־אור את הסיפור: „כשביקשתי ממנו להוכיח את הידיעה, הר־אה לי מספר תמונות של צעירים מתאמ־נים. כיוון שידעתי שהוא פעיל של חירות בירושלים, יצאתי מהנחה שהסיפור נכון."

קודם כל — פירסומת. הסיפור היה נכון — מלבד השם. בן־אור אכן אירגן קבוצת צעירים, שמטרותיה הוגדרו נכונה בידיעה. בין היתר, החלו הצעירים מתאמנים בקראטה וניהול קרבות־רחוב במועדון חירות בירושלים.*

הבעייה הראשונה של בן־אור היתה — כיצד זוכים בקצת פירסומת. מלחמת הקיום בין הקבוצות הימניות השונות בארץ — כפי שהדבר נכון לגבי קבוצות קיצוניות, מימין ומשמאל גם יחד, בכל מקום בעולם — היא חריפה. גורי הזאבים, אריאל, ד"ב — דיכוי בוגדים — כולם זכו בפירסום. כצעיר מודרני, הכיר בן־אור במיגרעת ה־אלמוניות.

ימי המחתרת נגמרו. הרעיון, להד־ביק לעצמם את שמה המפורסם של הליגה להגנה יהודית האמריקאית, התבקש מאליו. בן־אור ראה במו עיניו כיצד זכתה לאחרו־נה קבוצה אחרת לפירסום מדהים ברגע שהשתמשה בשם אמריקאי — הפנתרים ה־שחורים. ברגע שהיה לו שם, מיהר בך אור לידיעות כדי להפיץ את שמו ברבים.

הנהלת חירות הזדעזעה, עלתה על בן־אור כמו טיל. ראשית, אופי פעילותה ה־חצי־מחתרתי של הליגה מנוגד לתמדיתה כיום של חירות, עלול לפגוע בה. ימי המחתרת נגמרו, וחירות פועלת כיום ב־אמצעים ציבוריים, לא אלימים.

חשוב לא פחות — בעיני חירות, הליגה היא מתחרה מדאיגה שקיצוניותה החמורה עלולה לסחוף לצידה רבים מאוהדי חירות, אם תחל לפעול גם בישראל.

בזוף בזוף, אבל... מאחר שה־צעירים בכל זאת קיימים, ובכל זאת מתא־מנים בבית חירות, ובעצמם הינם אוהדי חירות — מה עושים?

בן־אור, שלא חלם אף להתנגד ללחץ שהופעל עליו מטעם מפלגתו, מיהר להרים טלפון לכתב הארץ עודי בנזימן, סיפר לו כי כל הסיפור לא היה ולא נברא. אמנם כמה שעות לפני כן סיפר לבנזימן בדיוק ההיפך, אישר אז מחדש את כל הסיפור שסיפר לידיעות — אולם עתה ניסה לשכ־נע את הכתב שהוא הוטעה. בנזימן, שתהה לפשר התפנית הפתאומית, שאל את בן־אור אם מישהו הורה לו לחזור מסיפורו הראשון. בן־אור הכחיש, הסתבך במסכת סתירות ושקרים אומללה.

הכחשתו היתה אופיינית לפרשה כולה — חצייה אמת וחצייה שקר: הסיפור ש־קבוצתו היתה סניף של הליגה — היה ב־אמת בלוף אחד גדול. אך העובדה שה־צעירים הללו קיימים, מתאמנים בצל חירות, ומתכוננים לפעולה נגד מתנגדי ארץ־ישראל השלמה — זו אמת.

אמת מדאיגה.

כלכלה

מס בשיעור 101%

שיעור מס ההכנסה בישראל, שהוא ה־גבוה ביותר בעולם, מגיע יחד עם מילוות החובה השונים ל־81% על הכנסת יחיד, מעבר לסכום מסויים וקבוע.

למרות זאת זקוקים אנשי האוצר להכנ־סות נוספות ממיסים. לוא יכלו, היו ודאי מעלים את שיעור מס ההכנסה. בהיעדר אפשרות כזאת, הם מחפשים דרכים להכנ־סות נוספות ממיסים. אחת ההמצאות ה־אחרונות של מומחי האוצר היא הגדלת שיעור המס המוטל על חברות.

תיקון בפקודת המס לגבי חברות, ה־

* כפי שמוכיחות התמונות. מעל הדלת ניתן לראות את תחילת הסיסמה הבית"רית: „אין כובשים את ראש ההר אם אין קבר ב־מורד."

אנשי ה„ליגה" באימוני ג'ודו
... אם אין קבר במורדו"

מותו של רובי

ב הג אוטובוס אגד עצר את רכבו בחריקת בלמים. תוך כדי נסיעה על גבי הכביש העובר ליד הקבר הרומאי, הניצב על גבעה קטנה המשקיפה אל חוף אשקלון, הבחין בדמות השרועה על החול ליד הכביש. תנוחת הגוף של האיש היתה בלתי רגילה. נהג האוטובוס ירד, התקרב אל המקום בו הבחין בדמות. השעה היתה תשע בקירוב, ביום השישי האחרון.

על גבי החול שכב פרקדן גבר בעל שיער מכסיף. לידו היה זרוק אקדח. ברקתו היה פעור חור מכוסה בשיכבת פיח דקה. שלולית של דם נקוותה במקום.

שוטרי משטרת אשקלון שהוזעקו למקום, לא היו צריכים לטרוח הרבה כדי לזהות את ההרוג. לכמה מהם הוא היה דמות מוכרת. האחרים למדו על זהותו לפי התעודות שנמצאו בכיסו. היה זה רוברט („רובי") קופל, 52, כתב העולם הזה בבאר־שבע.

הצלם המשטרתי והקצינים, שהגיעו למקום, בדקו את הסביבה בקפדנות. הצורה בה נמצאה הגופה היתה אופיינית למצב של התאבדות. אולם בכיס המיקטורן של ההרוג נמצא מיסמך, שעורר מייד את השוטרים לבדוק גם אפשרות של רצח. היתה זו גלוייה בכתב־יד, שנכתבה לפי מענו של קופל. היא נכתבה בידי צעיר, שקופל ראיינו לצורך כתבה, שהופיעה באחד הגליונות האחרונים של העולם הזה. נוסח הגלויה היה נוסח של מיכתב־איום. נאמר בה, שאם יעז קופל לפרסם את הנושא בו טיפל, יגמור אותו צעיר „את החשבון" עימו.

נציג הדרום

י ום אחד לפני שנמצא הרוג, ביום החמישי האחרון, הציג רובי את גלוית האיום בפני חבריו במערכת העולם הזה. „תראו מה שהוא כותב לי," אמר בליגלוג, „אולי כדאי שנפרסם זאת במדור מכתבים?"

בקאריירה הקצרה שלו כעיתונאי, קיבל רוברט קופל מכתבי־איום לא מעטים. הוא למד להתייחס אליהם בביטול, אחרי שהתנסה בכך שכותבי מכתבים כאלה אינם מתכחנים לצבא הבריטי, היה בין החיילים הבריטיים שסונו בזמנו ב־מיבצע דנקירק.

בתום המלחמה נשאר בבריטניה במשך שנתיים נוספות ולמד אמנות. כאשר חזר לארץ ב־1947, התגייס רובי ללח"י, היה פעיל במחתרת ואף נעצר מספר פעמים בידי המשטרה הבריטית.

במלחמת העצמאות התגייס רובי לחטיבה 8 ושרת תחת פיקודו של האלוף יצחק שדה בתור חובש קרבי. במלחמה הכיר את אשתו לעתיד, חנה, שהיתה אז אחות מוסמכת בבית־החולים תל־השומר. ימים מספר לפני תום המלחמה הם נישאו.

קופל נשאר בצה"ל שנה נוספת, שימש כמדריך בקורס חובשים. אחרי שיחרורו הצטרף לקבוצת שילה, שם נולדו לו שני ילדיו, מיכל ויוחנן. בקבוצת שילה עסק רובי קופל בהדרכת נוער עולה. כעבור מספר שנים הוצע לו על־ידי הסוכנות להדריך נוער עולה בעיר. הוא עבר להתגורר ב־רחובות וב־1957 הקים את מרכז הנוער הראשון בארץ, בקרית־גת. הוא היה בין הראשונים שהגו את רעיון מרכזי הנוער, שעשרות מסוגם צצו במשך השנים ברחבי הארץ.

לפני כעשר שנים עבר קופל להתגורר בבאר־שבע, שם שימש כמנהל בית־הפקיד. בשלב זה החל מיקצוע העיתונות לקסום לו. הוא החל להתעסק בעיתונות ככתב כלכלי ב־באר־שבע של עיתונים כלכליים. לפני שלוש שנים הצטרף למערכת העולם הזה.

לגבי עיתונאי שהחל את הקאריירה שלו בשלב מאוחר בחייו, הגיע קופל להישגים עיתונאיים לא מבוטלים. קפדן וחרוץ, הוא יצר רושם של עיתונאי ותיק העוסק במיקצועו זה עשרות שנים.

רוברט קופל (בכותנה שחורה) כחובש קרבי בחטיבה מס' 8

איש מבין אלה שפגשו בו אותו יום, לא היה מעלה בדעתו שזה אדם המתכוון להתאבד בטרם יחלפו 24 שעות.

מבחינה מסויימת היה רובי יוצא־דופן בין חברי המע־רכת של העולם הזה. הוא היה מבוגר בשנים משכבת הגיל הממוצעת במערכת — בן 52, כליד וינה שבאוסטריה, משם עלה לפני 34 שנה, היה רובי הממושקף ובעל השיער המכסיף, ספוג כולו בחותם המינהגים והנימוסים האירופיים. הוא היה מאופק, שקט מטבעו, ידידותי, גלוי־לב.

חידה בלתי־מפוענחת

מ ה קרה לרוברט קופל, מאז נטש את המערכת ביום החמישי האחרון ועד שנתגלתה גחייתו בבוקר יום ה־מחרת?

ברור שביום חמישי בערב עדיין שהה בתל־אביב, שם כלל להגשים את איומיהם. אחר־כך טמן רובי את הגלויה בכיס מיקטורנו והשתתף בישיבת המערכת.

אחת לשבוע, בדרך כלל בימי חמישי, היה רובי קופל נוהג לעלות מבאר־שבע לתל־אביב, כדי להשתתף בישיבת המערכת. הוא לא היה חייב לעשות זאת. למעשה היה מעמדו בעיתון כתב במישרה חלקית. חובתו לגבי העיתון היתה לדאוג לכיסוי מאורעות מיוחדים המתרחשים בדרום הארץ, בנגב, בחלק האזרחי של רצועת עזה וצפון סיני. אבל יותר משראה את עצמו כנציג העולם הזה בדרום, ראה רובי קופל את ייעודו כנציג הדרום בהעולם הזה. אילו היה העיתון מפרסם את כל הכתבות והסיפורים, אותם כתב מדי שבוע, היה מתקבל הרושם, שרוב מה שקורה בארץ מתרחש בחלק הדרומי שלה.

רובי היה נוהג „לחרוש" את כל ישובי הדרום, את ה־מושבים, הקיבוצים, עיירות־הפיתוח ושבטי הבדואים, כדי לחפש אחר סיפורים. לישיבות המערכת היה נוהג להגיע, בדרך כלל, כדי לשכנע את המערכת בחשיבותם של סיפו־רים אלה ובתועלת שפירסומם עשוי להביא לתושבי הדרום.

גם בתקופה בה לא העזו אזרחים ישראליים לבקר בעזה, היה רובי חוגר את האקדח הפרטי שלו, יוצא לשוסט ב־רחובות עזה או בישובי הרצועה האחרים, ללא כל ליחי, כשהוא בטוח בעצמו שבשעת הצורך יוכל להגן על חייו.

מהצבא הברים' ללח"י

ך כך היה גם ביום החמישי האחרון. רובי הגיע למערכת אחרי ביקור ברצועה, כשהוא נושא עימו את אקדחו. הוא הביא עימו עריסה של כתבות וצילומים, אותם צילם במר־ידיו, לפירסום. לא היה שום דבר מוזר או יוצא־דופן בהת־נהגותו. בהומור הייקי שלו התבדח עם חברי המערכת, קיבל על עצמו בישיבה תפקידים נוספים לביצוע לגליון הבא של העיתון, נשאר במערכת עד שעות אחרי־הצהריים, כדי לסייע בגרמנית השגורה בפיו בתרגום חומר שהגיע למערכת ב־גרמנית.

שנותיו הרבות בארץ, עדיין נותר בדיבורו המיבטא הייקי המובהק.

אביו של רובי, יוליוס קופל, היה בווינה אימפרסריו ובעל חברת סרטים. רובי נטש את בית־הוריו ועלה לארץ כאידי־אליסט ציוני, הצטרף לקיבוץ אלונים, בו היה חבר עד פרוץ מלחמת העולם השנייה. מייד עם פרוץ המלחמה התגייס

קופל (שמאל) עם בן־גוריון

מתגוררת בתו הסטודנטית בחדר שכור. אחד מחברי המע־רכת פגשו בכיכר מלכי־ישראל. עורך־דין מידידיו סיפר כי בשעות הערב טילפן קופל אליו, הזמין אותו ואת משפחתו לבוא להתארח אצלו בשבת. בגלל עיסוקיו של אותו פרק־ליט נדחה הביקור המתוכנן לשבת הבאה.

לא היה גם דבר אחד בהתנהגותו או בדבריו של רוברט קופל שהיה עשוי להצביע על כוונתו להתאבד. היו לו אומנם בעיות כספיות, כמו להרבה אזרחים אחרים, אך לא בסדר־גודל כזה, העלול להניע אדם להתאבדות.

משום כך, היוזמה מותו של קופל תעלומה לידידיו ול־חוקרי המשטרה גם יחד.

העובדה שליד גופתו לא נמצאו כל עקבות שהם, לא סימני התכתשות ולא מימצאים אחרים, שהיו עשויים להעיד על מציאת אדם אחר בקירבתו ברגעיו האחרונים, הובילה למסקנה הראשונית כי היה כאן מיקרה של התאבדות.

גם למימצאי המעבדה המשטרתית, צורת היריה ברקה וה־עובדה שהוא נורה באקדחו הפרטי, העידו על התאבדות. לעומת זאת חסרו כמה פרטים שיכלו להשלים את הקביעה הסופית של התאבדות.

לא היה כל מניע נראה לעין שעלול היה להוביל להת־אבדות. לא היה גם שמץ בהתנהגותו או בדבריו, שהעיד על כוונתו להתאבד. רובי גם לא השאיר אחריו כל מכתב־הסבר — דבר נדיר לגבי מתאבדים, המשאירים אחריהם כמעט תמיד מכתב, בו הם מסבירים את הנימוקים שהביאו אותם ליטול את חייהם במו־ידיהם.

אמרה אשתו חנה, העובדת כאחות בתחנת טיפת־חלב ב־באר־שבע: „קשה לתאר איזה חיים טובים היו לנו ואיזו התאמה היתה ביניינו. אהבנו זה את זו אחרי 22 שנות נישואין כמו שאהבנו בשנה הראשונה."

מותו של רובי קופל נשאר אפוף חידה ומיסתורין. הרמז היחיד למות הצפוי נמצא רק באחד הסיפורים, שהשאיר במערכת והמתפרסמים בגליון זה (עמוד 24): הסיפור חיי אדם אינם שווים חיי זבוב. בלוח התיכנון של הגליון הנוכחי נרשם סיפור זה במילים הנידון למוות, מבלי לדעת שגורל זה המתין לכותב הסיפור עצמו.

מוצע על־ידי האוצר, עשוי להגדיל את שיעור המס המוטל על חברה פרטית ובע־לי מניותיה עד ל־88.5% מהכנסה החייבת במס.

חישוב שעשה השבוע רואה החשבון ה־צעיר ירון ליואי, הוכיח כי בצורת חישוב מסויימת, עשוי התיקון החדש בחוק להביא את סך כל המיסים שיוטלו על חברה פר־טית ל־101%.

במאמר שפירסם בהארץ, הדגים ליואי את דרך החישוב של המס אחרי התיקון שיוכנס בו:

38% מההכנסות הנקיות של החברה נלק־חות כמס חברות רגיל.

מ־62% הנותרים לדיבידנד יהיו בעלי ה־מניות חייבים בתשלום מס של 81% שהוא 50% מהרווח הכללי.

לאלה יש להוסיף 9% ששילמה החברה כמלווה חיסכון חובה, ועוד 7% מ־62% כמלווה ביטחון, שהם 4% מהרווח הכללי. סיכום האחוזים מראה את שיעור המס עליו חולם שר האוצר פנחס ספיר — 101%.

בת־סוהר

מדוע ניסה הנער להתאבד בכלא?

השעה היתה 12.35 בצהרי יום החמישי, ה־11 למרץ, כאשר לחדר העזרה־הראשונה בבית־החולים תל־השומר נכנסו שני סוה־רים חסונים, נושאים בידיהם נער חיוור, חסר הכרה. היה זה יוסף בדיחי,* אסיר בן 14 מכלא תל־מונד, שניסה להתאבד, נתגלה והוחש לתל־השומר.

לחקור, ובאמת. לאחר שטיפת־קיבה מהירה, קבעו הרופאים כי ניצל הנער. ה־

(המשך בעמוד 22)

* השם מוסווה להגנת קטין.

תשובה לדן בן־אמוץ:

איך פועלת שטיפת המוח?

בשבוע שעבר פירסם דן בן־אמוץ קטע בשם „תשובה לאורי אבנרי". להלן תשובתו של אבנרי לתשובה:

בסיבוב השני של חילופי־דברים אלה התגלגל החיכוך מעניין לעניין. וזה טוב.

■ ■ ■

הסיבוב הראשון עמד בסימן השאלה: מיהו עיתון יותר טוב, או יותר רע — מעריב או ידיעות אחרונות?

אני מודה ששאלה זו מעניינת אותי אך במעט. אני נייטרלי בהחלט במלחמה הפרטית שבין שני צהרוני ארץ־ישראל השלמה והמשתלמת.

כל ביקורתי על דבריו של דן בן־אמוץ בשאלה זו באו להצביע על חוסר־אובייקטיביות מסויים מצידו. לצערי, לא הפריך דן את ביקורתי זו. די להצביע על פסוק אחד בתשובתו לתשובתי (העולם הזה 1750):

אם קיימים הבדלים (בין שני הצהרונים), הרי הם כולם לטובת ידיעות אחרונות, שכן הוא לפחות נותן דרישת־רגל (אם כי לא חופש־ביטוי מלא) לפובליציסטים ליברליים ושמאלניים... ואילו בגן החיות הדורסניות של מעריב אינך שומע ציוץ וחצי של ציפור השלום.

אני דחקא שומע מדי פעם בגן־החיות של מעריב קול שהוא הרבה יותר חשוב מציוץ: קולו של מתי פלד. ייתכן מאד שמעריב לא היה מפרסם את דבריו לולא יכול היה להוסיף לשמו את מילות־הקסם „אלוף (מיל.)" — אך עובדה היא שאחד מהוגי־הדיעות החשובים ביותר של עניין השלום־והביטחון והיישות הפלסטינית נמצא דווקא ב„גן־חיות" זה.

מותר לדן להעלות על נס את ידידו עמוס קינן. מותר לי להעלות על נס את מתי פלד, שלא פגשתיו מימי, ולחשוב שהציבור מתייחס אליו ברצינות רבה יותר לאין שיעור, ושמישקל דבריו שקול כנגד כמה וכמה מטובי־העט בערוגת־הבושם היריבה.

אולם, כאמור, איני מתכוון להכניס את ראשי למלחמת־היוקרה שבין שני הצהרונים. אם דן בן־אמוץ מתלהב כל־כך מאחד מהם, מן הראוי היה לו הלך להתחכח עם מי שמתלהב באותה מידה מהשני. ואילו אני רואה בשני הצהרונים גם יחד תופעה לאומית ממדרגה ראשונה — מדאיגה יותר מצב הכנסת ממדיניות הממשלה, ומהקונפורמיזם של מערכת־החינוך.

■ ■ ■

נעבור, עד כן לוויכוח העומד עתה במרכז הסיבוב השני של חילופי־הדברים. דן בן־אמוץ מגדיר אותו כך:

השאלה המוסרית שאורי אבנרי מעורר, ביחס לעצם נכונותו של „איש שוחר־שלום ורודף־צדק להשאיל את שמו, תמורת תשלום נאות, כדי לעזור בהפצתו של עיתון השוטף את מוח הציבור לטובת המלחמה ואי־הצדק", נראית בעיני בלתי־ישירה ו־חסרת תבונה פוליטית. לדעתי, זו לא רק זכותו של איש־שמאל להשתתף בעיתון „מני־קיצוני — זו חובתו המוסרית, החברתית והפוליטית. ברצון הייתי כותב מדור פוליטי (חינם) בהצופה.

מר אבנרי רשאי לראות באדם כזה „ציפור־שלום המצייצת מתוך כלוב־הזהב של ארץ־ישראל השלמה", ואחרים רשאים לראות בו מחסום בפני סחף הימין ושומר־גחלת במאורה של פריצים...

דברים הגיוניים, למראית־עין. הנה אנשים נועזים שמים את נפשם בכפם, חודרים למאורת הפריצים. איך לא נשתאה למראה אומץ־ליבם? איך לא נכיר להם טובה על כי התגברו על הפיתוי לכתוב על עניין השלום בעיתוני השלום, ותחת זאת הם מוכנים לסכן את נפשם בגוב־האריות?

אלא שהדברים מעידים על חוסר־הבנה טוטאלי של מהות כלי־התיקשורת, של דרך השפעתם, ושל הסכנות הנוראות הטמונות בהם בהברה המודרנית.

■ ■ ■

נעים לחשוב שהאזרח המודרני, ב־צפון תל־אביב ובשכונת־התקווה, בקריית־יובל ובקריית־שמונה, קורא את המאמרים הראשיים של הצהרונים, עובר בעיון ובשקידה על כל הטורים של הוגי־הדיעות, פורש לקרן־זווית, שוקל את הדברים ב־כובד־ראש, מגבש לעצמו דיעה עצמאית, ולאחר מכן ניגש לבחור לנו כנסת ולהר־כיב לנו ממשלה.

נעים לחשוב. אבל זה לא כך.

השפעת הצהרונים — שהם העיתונים ה־נקראים ביותר בארץ — מופעלת ב־90% באמצעות עמודי הידיעות.

שטיפת־המוח היומיומית האדירה אינה מבוצעת על־ידי המאמרים הראשיים של אריה דיסנצ'יק וד"ר הרצל רוזנבלום, עם כל הכבוד לשני אבירים ותיקים אלה של ארץ־ישראל־השלמה־משתי־גדות־הירדן.

היא מבוצעת יום־יום באמצעות שיכתוב עשרות ידיעות, המופיעות כידיעות, הנקראות כידיעות, המשפיעות כידיעות — ושאינן ידיעות כלל, אלא דברי־תעמולה משוכתבים.

אתן דוגמה:

נשיא מצריים נואם ואומר שהוא „מוכן לשלום־אמת בתנאי שישראל תיסוג מה־שקראו באותו שבוע, לאלף שקראו באותו חודש, לרבבה שקראו בשנה — הרי נוצרת אצלם תבנית נפשית הפוסקת כל דיעה או סברה מנוגדת. זהו תהליך של שטיפת־מוח עצומה, שרק מיעוט קטן מאד, רציונלי במיוחד, ביקורתי במיוחד, עצמאי במיוחד, יכול לעמוד בפניו.

בא דן בן־אמוץ ואומר: יש שם דרישת־רגל לציפורי־שלום. ואני אומר: ציוץ זה של ציפורי־השלום בכלוב ארץ־ישראל השלמה לא זו בלבד שאינו שקול כנגד שאגת האריות ויללת הצבועים סביב, אלא שהוא נועד לעזור להם, כדברי בידור ו־

רוזנבלום

הצחקה לקינוח — בדומה לתמונות־העירום בשבועון זה.

במיקרה הטוב ביותר, הוא נועד לשמש אליבי לאותן חיות־טרף. במיקרה הרע ביותר הוא נועד לתת דחף נוסף להפצת ה־עיתון, שבו הם מופיעים.

הרי ברור גם לדן בן־אמוץ כי לא מתוך טוב־לב וליברליזם מופלג משלמים אותם אבירי שתי־גדות־הירדן משכורות בריאות לבעלי־טורים, המבטאים דיעות שהן לזרא להם. הם עושים זאת מתוך אמונה שטורים אלה עוזרים להפיץ את העיתון. כוונתם היא מיסחרית ופוליטית כאחת.

יש כאן, על כן, תהליך כזה: (א) שוחרי־השלום בעלי־הטורים עוזרים להפיץ את העיתון, בעזרת הרימום הנלהב של דן בן־אמוץ, (ב) העיתון ערוך את שטיפת־המוח היומיומית, הנוראה, הקטלנית, המחרידה, היוצרת את דעת־הקהל, (ג) הפוליטיקאים, כולל חברי־הממשלה, מושפעים מדעת־הקהל זו, אינן נאלצים לנהל מדיניות־שלום, אלא נדחפים לקראת עמדות קיצוניות עוד יותר.

זהו ההגיון של כלי־התיקשורת — ואין הוא תואם את התמונה המלבבת, בת ה־מאה ה־19, המשתקפת באידיליה שמצייר לנו דן בן־אמוץ.

■ ■ ■

ישנן כמה נקודות המחמירות את ה־תפקיד הזה של ציפורי־השלום בכלוב־הזהב.

ראשית: כפי שדן מודה בעצמו, כילם כפופים לצנזורה חמורה של אנשי ארץ־ישראל השלמה. אותה צנזורה שון בן־אמוץ, שטורו מופיע בשבועון שהוא קרוב מאד לדיעותיו הפוליטיות, מסרב בהחלט לקבל אותה.

מהו הטוהר המוסרי של שוחר־שלום ליברלי־שמאלי־מתקדם המשרת את תפוצתו של עיתון במלחמת בני־חושך בבני־אור, והמשלים עם מחיקת מאמרים שלמים, וקטעים במאמרים אחרים, המעוררים את התנגדות עורכיו?

שנית: אין כל סכנה שקולן של אותן ציפורי־שלום ייאלם, חלילה, אם יסרבו לשתרת את צהרוני־הסיפוח. טוריהם הם, ברוך השם, עדיין סחורה מבוקשת בשוק — אם כי ייתכן שעיתוני ארץ־ישראל הבלתי־שלמה והבלתי־משתלמת אינם יכולים לקיים אותה רמה של משכורות, כמו ביטאוני השלמות והשלמונים.

(לא מכבר אמר לי עיתונאי נכבד, שאני מחבב אותו מאד, שהוא עובד בצהרון מסויים אך ורק בגלל הפנסיה הצפוייה לו.)

ואל ינסה דן בן־אמוץ לכרוך כאן את כולנו בצרור אחד, ולומר: כולנו עובדים בשביל כסף, ומכאן (כפי שעלול להשתמע מדבריו) כולנו מושחתים, כולנו אנשי המימסד, כולנו רובצים באותו בוץ.

כדי להילחם על דיעותיו, כדי לקיים כלי אחד המסוגל להילחם בשטיפת־המוח, הקריבה מערכת העולם הזה ב־21 שנות קיומה מיליוני לירות — ויתור על הזמנות ממשלתיות, החרמה במחנות צה"ל, אובדן מודעות של אילי המשק הממשלתי־הסתדרותי־מפא"י, דבר המתבטא, בין השאר, גם בכך שאיננו יכולים להרשות לעצמנו משכורות ברמת ידיעות אחרונות.

איני מתמרמר על כך. בחרנו בשעתו ב־עיניים פקוחות כפי שבחרנו — ואיננו מצטערים על כך.

קיומו של השבועון המסויים הוא נכס לאומי, שמלוא ערכו מתגלה בימים אלה ביתר בירור. אנו לוחמים בשטיפת־המוח, לא רק במאמרים, אלא על־ידי מסירת המידע הנכון, פירסום הידיעות כפי שהן, שבירת התבנית הנוצרת על־ידי הידיעות המשוכתבות של שופטי־המוח, ויצירת תבנית נכונה, המבוססת על מידע אמיתי.

זהו עיקר תפקידנו — ואני, שגם אני הנני בעל־טור, יודע שזה חשוב יותר מכל הטורים.

■ ■ ■

ולאחרונה, ברצוני להגיב על הערה עוקצנית אחת של דן בן־אמוץ. לא מפני שהיא מכוונת כלפי אישית, אלא מפני שהיא מכוונת כלפי ליבה של הדמוקרטיה הישראלית.

דן משווה את תפקידי בכנסת, שבה יש (לדבריו, המבוססים על טעות) רוב של אנשי א"י השלמה, לתפקיד אותם שוחרי־שלום בעיתוני א"י השלמה. לאמור: היינו הך. כולנו מצייצים בכלוב.

זוהי טענה מופרכת מיסודה, ומסוכנת במהותה.

הכנסת אינה שייכת לאנשי א"י השלמה. היא שייכת לאזרחי ישראל. כל עוד יש בארץ בחירות חופשיות, כל עוד לא הונהג בה אחוז־חסימה קטלני, סמוי („בחירות אזוריות") או גלוי (העלאת האחוז), אפשר להילחם על הכנסת ובכנסת, לעשות נפשות לעניין השלום, להשפיע לא פעם על הרכב הממשלה והמלכיה, ואף לגבש בקונסטלציה מיוחדת רוב למדיניות של שלום.

האם ישנה אפשרות — אפילו בתיאוריה הדמיונית ביותר — לכבוש את ידיעות אחרונות לעניין השלום?

תפקידנו בכנסת אינו קל, ואין לנו אשליות לגביו. אבל זהו תפקיד חשוב, העשוי להיות מכריע ברגעי־גורל. אנחנו עצמאיים בכנסת לחלוטין, איננו כפופים לרצונו של איש, ובשבילנו אין זו חלטורה.

(אוסיף בסוגריים שהשקענו במילוי תפקיד זה הרבה־הרבה אלפי לירות מכיסנו.)

איני יודע איזו מטרה מבקש לשרת דן בן־אמוץ כאשר הוא מטיף לזילזול בכנסת, בהזדמנות זו ובהזדמנויות אחרות. אני ער — אולי יותר מכל אדם אחר במדינה — למיגבלות הכנסת, למיגרעותיה, לחולשותיה, לשגיאותיה. אבל זוהי הכנסת היחידה שיש לנו.

מי שמתייאש משינוי דמות המדינה והכנסת בדרך של בחירות ופעולה פרלמנטרית — מוכרח להגיע לרעיון של מהפכה מזויינת. פשוט אין ברירה אחרת, ומוטב לראות זו בבירור.

אבל נושא זה השתרבב בויכוח רק דרך אגב, אם כי הוא חשוב ביותר. נשארת השאלה שאני הופך והופך בה, ואיני מוצא לה מענה: מהי התלהבותו של דן ידידנו (אני לא אקרא לו „מר בן־אמוץ") למכשיר של שטיפת־מוח לאומנית, העלול להוביל את כולנו, ובכלל זה את בעלי טוריו הליברליים, אל מרומיה של מצדה חדשה?

קינן

שטחים שכבשה. אולם מכיוון שממשלת ישראל אינה מוכנה לכך, ברור שאין מנוס ממלחמת־שיחרור, שבה יצטרכו עמי־ערב לעבור נחלים של דם."

כל בר־דעת יבין כי הכותרת הנכונה היא ברוח: „נשיא מצריים מוכן לשלום תמורת נסיגה, מאיים במלחמה אם ישראל תסרב."

אולם בשני הצהרונים תופיע ידיעה זו אוטומטית תחת כותרת ברוח: נשיא מצריים מאיים שוב: מלחמת־שיחרור היא בלתי־נמנעת, נעבור נחלים של דם."

קוראים נורמליים, סבירים והגיוניים — 99,999 מתוך 100,000 קוראים, שאין להם ההכשרה המקצועית המיוחדת הדרושה לניתוח ידיעה כזאת — יקדישו לקריאת הידיעה כמה שניות, בתור לאוטובוס, והמישקע שיישאר בליבם הוא ברוח הכותרת. הידיעה אומרת להם: המצרים אינם רוצים בשלום, הדיבורים על השלום הם פטפוטי־סרק, בגין (או דיין) צודק.

הדבר מתקבל על־ידם כעובדה, שאין צורך לחשוב עליה, ולא כהבעת דעתו של מישהו, שיש לו אינטרס בכך.

כשאותם קוראים נורמליים קוראים באותו יום תריסר ידיעות נוספות באותה רוח, המצטרפות למאה ידיעות קודמות

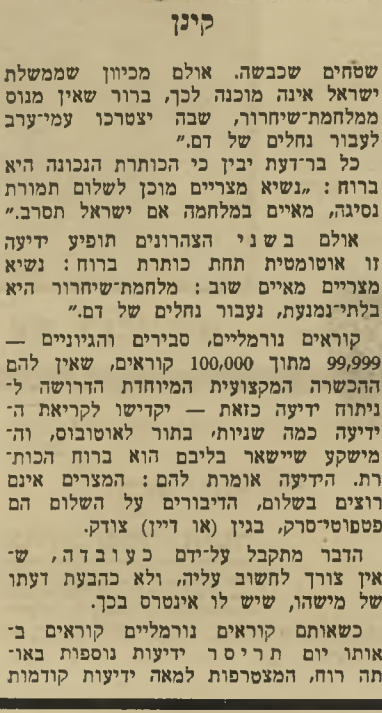

תשובתו של דן בן־אמוץ תבוא בשבוע הבא.

הנהלת חשבונות

סוד חוצפתה של ישראל

אני שובר לעצמי את הראש ומנסה להבין מה מסתתר מאחורי הכרזותיה התקיפות של ממשלת ישראל בעניין הנסיגה, ואינני תופס מאיזה מעיין שואבים אבותינו את עוז־הרוח והחוצפה להגיד שוב ושוב „לא!" להצעותיה של אמריקה.

השכל הישר, והתבונה המדינית, אומרים שבסופו של דבר לא נוכל לעמוד בלחצים המדיניים והכלכליים של ארצות־הברית, וניאלץ להיכנע ולפנות את כל השטחים שניכסון יחליט להחזיר לערבים. הרי אין להעלות על הדעת שנמשיך להתעקש גם כאשר ייפסקו משלוחי הפנאטומים, חלקי־החילוף והדולארים. אם כן, מה מסתתר מאחורי חוצפתה של ישראל?

קיימות מיספר אפשרויות.

(א) אולי מצוייה ברשותנו פצצת אומגה־מינוס, משהו הרבה יותר קטלני מפצצת אטום או מימן. מי יודע איזו המצאה שטנית מסוגל הגניוס היהודי להמציא במפעלי הטקסטיל החשאיים שלו? אולי יודעות הה־מעצמות הגדולות על פוטנציאל ההרס הגלובאלי המצוי במחסנים שלנו וזו הסיבה שאין הם מעזים לדחוף אותנו לקיר ולהפעיל עילו לחצים שיערערו את שיווי־ה־מישקל הנפשי שלנו? אולי הצענו לאמריקה את האומגה־מינוס שלנו, בתנאי שתעמיד לצידנו במאבק עם ארצות ערב?

(ב) אולי כבר מזמן החלטנו על נסיגה מלאה וכל ההתמקחות, הסירובים, העקשנות, והדחיות אינם אלא תרגילי־טקטיקה במישחק־פוקר מדיני, שמטרתו לקבל עבור הנסיגה את המחיר הגבוה ביותר שאפשר לסחוט מאמריקה? אם המטרה האמיתית שלנו היא לזכות בברית צבאית עם ארצות־הברית, פלוס מענקים מכסימאליים וזרם בלתי־פוסק של כלי־נשק מתוחכמים, כי אז כל הכרזותיה הסרבניות של ישראל, המפות המצויירות ואפילו הכרזתו של דיין בעניין עדיפותה של שארם־אל־שייך על השלום, מתחילים לקבל איזה שהוא הגיון.

(ג) ואולי לא זה ולא זה. אולי הממשלה פשוט יצאה מדעתה, והיא חושבת שתוכל לעמוד נגד הלחצים של אמריקה ולהילחם נגד העולם כולו.

זה מזכיר לי סיפור יפה על ביקורו של אשכול בתעלה, מייד לאחר מלחמת ששת־הימים. שאלתו הראשונה, בעמדו על שפת הסואץ, היתה למה הבחורים שלנו לא מתחפרים. האלופים שהקיפו אותו החליפו חיוך ביניהם, ולפי אותו סיפור אמר אחד מהם לבסוף: „בשביל מה להתחפר? ערי מצריים מונחות לנו על כף היד. אם הם יפתחו בהפגזה, נחריב להם את סואץ, איסמעיליה, פורט־סעיד ופורט־תאופיק. הם לא יעזו להתחיל איתנו עכשיו."

ואז חייך אשכול ואמר לאלופים: „אתם צודקים אם המצרים הם נורמאליים. אבל מה יקרה אם הם לא נורמאליים?"

אותה שאלה נבונה ניתן, אולי, לשאול עכשיו עלינו. אם יש לממשלה שלנו שמץ של שכל ישר, היא תיאלץ להיכנע לאמריקה, אבל אולי נכנס בנו איזה טירוף, ואולי אנחנו מאיימים על אמריקה וברית־המועצות בטירוף הזה? אולי הגיש שזר לניכסון תנ"ך מהודר במתנה, כאשר המשפט „תמות נפשי עם פלישתים" מודגש בקו עבה?

אחרת אני לא מבין מה מתרחש כאן. אני באמת לא מבין.

קרבן ההתבוללות

בשיחת־היכרות, שנערכה באוניברסיטת תל־אביב בין „הפנתרים השחורים" וקבוצה של סטודנטים חברי שי"ח, סיפר סטודנט אחד ממוצא ספרדי על הקשיים הרבים שעברו עליו עד שעלה בידו להקלט בחברה הישראלית.

„אתם לא יודעים מה שאני הקרבתי כדי להשתלב בחברה," הוא אמר בצער.

כאשר נשאל על־ידי אחדים מבין המאזינים מה הוא הקריב, אמר הבחור: „הקרבתי את העין שלי."

למראה התמהון שהכרזה דרמאטית זו עוררה אצל הקהל, הוסיף הבחור: „העין במיבטא שלי."

בעניין תלבושת אחידה

במדור המכתבים של גליון זה נתפנה סוף־סוף די מקום למכתבו הארוך והחשוב, לדעתי, של מורה בשם מרדכי מילר.

אני ממליץ לתלמידי השביעיות והשמיניות לקרוא בעיון מכתב אינטליגנטי זה, ואחר והוא עוסק בבעייה המעסיקה ודאי רבים מהם והיא: תלבושת אחידה. אני משוכנע שהשבועון ימצא עניין בתגובות התלמידים למכתב זה, וידאג לפירסומם.

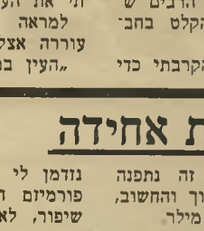

על הנושא של קונפורמיזם חברתי, שנתעורר עם בעייה זו, נתייחס בהזדמנות אחרת. אך יורשה לי, בינתיים, להעיר הערות מספר.

(א) מסכים עם מר מולר שהמורה, כקונפורמיסט, אינו שונה משאר בעלי המקצועות, ושלא יתכן שינוי במצב זה מבלי שהדבר יהיה פונקציה של שינוי חברתי. אני מצפה ודורש ממורה יותר מאשר ממהנדס, חברי־כנסת ועורכי־דין, משום שהמורה, בחינוך את תלמידיו, יכול לחולל את השינוי החברתי. הוא מופקד על המעיין ממנו תשאב החברה בעתיד את ערכיה.

(ב) מסכים בהחלט שהעדריות, הכרוכה ברדיפה אחר „אופנה", קשה שבעתיים מזו הקשורה בתלבושת אחידה. לא אחת נזדמן לי לכתוב ולדבר נגד מכבש הקונפורמיזם הזה. נדמה לי שבששת זה חל שיפור, לאחרונה, והעולם צועד לביטול חשיבותה של האופנה, ולתמיכה בביטוי עצמי.

(ג) אינני מוכן לקבל את הטענה שיש חיוב מסויים בתלבושת אחידה, משום שהיא מסדה את הפער הסוציאלי והכלכלי בין התלמידים. יחד עם ברל כצנלסון אני רוצה לדבר בזכות המבוכה ובגנות הסיח. מוטב שהפער הסוציאלי יבוא לידי ביטוי גם בבגדים מאשר להעלים את האמת הזו. אילו ראינו תלמידים לבושי־קרעים, יתכן והיינו מקדישים יותר תשומת־לב לבעיות העוני. מה גם שפטנט התלבושת האחידה אינו מצליח לסגור את הפער הקיים בין עניים ועשירים. את הבדל המעמדות ניתן לראות גם לפי הכריכים ודמי־הכיס.

(ד) אני עדיין עומד על דעתי שיש לאפשר לתלמידים להביע את אישיותם גם בעזרת לבוש ותספורת. בין השאר, תפקידו של המורה הוא להצביע על העדריות המטומטמת שבאופנה כל שהיא, ולעודד ביטוי עצמי. מכנסים מצבע כלשהוא, וחולצה לפי בחירתו של התלמיד, אינם עולים בהכרח יותר מתלבושת אחידה.

חברי הכנסת מעל לחוק

כל אזרח שוה בפני החוק, אומרת אחת האגדות היפות, חוץ מאשר אזרחים ששווים יותר. כמו חברי־הכנסת, למשל. הם שווים יותר בעיני החוק, לא משום שהם באמת שווים יותר מכל אזרח במדינה, אלא משום שהם מחוקקים את החוק.

חברי־הכנסת יכולים להחליט, למשל, ברוב קולות שחוק מס־ההכנסה אינו חל עליהם, משום שעצם נכונותם לשבת באולם המליאה, שלוש פעמים בשבוע, היא תרומה מספקת למדינה. תיאורטית הדבר אפשרי לא פחות מאשר קיומו של חוק חסינות חברי־הכנסת, המשחרר אותם בלבד מתשלום קנסות על עבירות תנועה.

ואם, לאחר 23 שנים של ניצול חוק הזה לרעה, קם משפטן נודע כמו מר גדעון האוזנר ומציע להכניס תיקון בחוק כדי שגם חברי־כנסת תחנה את מכוניתו על מדרכה או בכל מקום בו מוצב תמרור „אין חניה" ישלם קנס כמו כל אזרח אחר — מיד מתלכדת כל הכנסת, מהימין עד לשמאל, ומבטלת ברוב קולות את ההצעה הקטלנית.

ההצדקה היחידה לחוק החסינות שחברי־הכנסת חוקקו לעצמם, נעוצה ברעיון שגחרי־העם חייבים להיות מוגנים מתביעות על עניינים הקשורים בהבעת דעתם, אופן הצבעתם ומילוי תפקידם. במה אפשר לסכיר את שיחרורם מתשלום קנסות על עבירות חנייה?

אם חברי־כנסת יכול לטעון שהוא מחנה את רכבו במקום אסור כדי להקל עליו את מילוי חובותיו כלפי הציבור, הרי גם שופטים, רופאים, עורכי־דין, שרברבים, חשמלאים, ועובדי־תברואה זכאים להיות משוחררים מתשלום קנסות חנייה. אינני מבין בשום פנים ואופן במה טובים חברי־הכנסת מעיתונאים, למשל, המשרתים אף הם את הציבור.

אבל אין מה לעשות, אתם אומרים. ככה זה. אין ברירה. זה מה שהחוק אומר, ואם החוק לא מוצא חן בעיניך, תבחר בממשלה אחרת בבחירות הבאות. אבל רבותי, בעניין הספציפי הזה אין כל הבדל איזו ממשלה תנהיג את העם. כשהדבר נוגע לכיסם של חברי־הכנסת מתגברות כל המפלגות על ההבדלים האידיאולוגיים שביניהן.

ובכל זאת, אני חושב שמשהו ניתן לעשות. הכנסת תוכל תמיד לעמוד נגד אוייב יחידי כמו מר גדעון האוזנר, אבל היא לא תוכל לעמוד זמן רב נגד דעת־קהל עויינת. והגיע הזמן להבין שדעת־קהל אינה נקבעת על־ידי הרצאות, מאמרים ומכתבים למערכת בלבד. חברי־הכנסת התרגלו לשמוע ולקרוא השמצות נגדם. גם בעניין זה הם שריינו את עצמם בחסינות.

אנחנו יכולים לתקן את החוק הבלתי־דמוקראטי הזה אם כל אחד מאיתנו יסרב לשלם קנס על עבירת־חנייה, עד שעונש זה יחול על כולם, כולל חברי־הכנסת. זה באמת פשוט מאד.

בריונות יהודית

לפני שבוע נתבשרנו על־ידי העיתונות שבירושלים נפתח סניף של „הליגה להגנה יהודית", מיסודו ובהנהגתו של הרב מאיר כהנא. חברי הסניף הירושלמי, נאמר בכתבה, יעסקו באימונים של קרבות־רחוב, הגנה עצמית ותרגילי קראטה.

רגע אחד. יש לי שאלה קטנה. קרבות־רחוב — עם מי? הגנה עצמית — בפני מי? האם מישהו תוקף יהודים בחוצות ירושלים? האם הגויים שורפים כאן בתי־כנסת, או פוגעים ברכוש יהודי? איזה קרבות רחוב נערכו כאן לאחרונה, המצדיקות הקמת סניף של „הליגה להגנה יהודית" במדינת ישראל?

האם המשטרה שלנו כבר לא מסוגלת להגן על חיי היהודים ורכושם?

מה קרה כאן?

או אולי „הליגה להגנה יהודית" אינה אלא סניף של ארגון ד"ב (דיכוי בוגדים), אשר הוקם לאחרונה בירושלים? אולי הכוונה לרדוף ולהשתמש באמצעי־אלימות נגד אזרחים שהשקפותיהם הפוליטיות שונות?

האם גם „הליגה להגנה יהודית" תכריז, כמו הפאשיסטים האלה מד"ב, „לא נסבול שיהודים שונאי ישראל ייהנו ממלוא הזכויות שהדמוקראטיה שלנו נותנת, ויינצלו אותן כדי להשמיץ את צה"ל ואת המדינה?"

אני מתנגד לאלימות מכל צורה שהיא, אבל גם המשטרה לא תוכל להגן על חופש־הבעת הדעה בפומבי, ועל האזרחים שישתמשו בזכות הדמוקראטית זו, יתכן וגם אני שי השמאל במדינה הזו ייאלצו להקים „ליגה להגנת הדמוקראטיה", שחבריה יתאמנו בקרבות־רחוב, הגנה עצמי ותרגילי קראטה.

אני משוכנע שגם חברי הממשלה, אשר לאחרונה ניתן להגדירם כ„בוגדים ברעיון שלמות הארץ", יצטרפו לליגה החדשה. ומי יודע? אולי אפילו הרמטכ"ל בעצמו, אשר העז למנות ועדת־חקירה בעניין השמועות על התעללות חיילי צה"ל בתושבי עזה, יוכרז על־ידי ד"ב כ„בוגד"?

אני בטוח שבשטח „ההגנה העצמית" נוכל ללמוד ממנו יותר ממה שהרב כהנא מסוגל להציע לחסידיו.

סקר מדעי

משרד־הבריאות, כך מודיעה לנו העיתונות, קבע לפני שבוע שהזנות היא רק גורם מישני בארץ בהפצת מחלות־מין. לפי סקר שנערך, רק 10 עד 20 אחוז מהגברים החולים נדבקו במחלות־מין באמצעות יצניות.

נו, אז אני שואל אתכם: אפשר לסמוך על הסקרים של משרד־הבריאות? מה הם מתארים לעצמם, הגאונים האלה? הם חושבים שפקיד ממשלתי, נניח, או סתם אדם צעיר ונאה, יודה בפני הרופא שהוא נזקק לזונות? האם קצין צה"ל, חבר קיבוץ, איש־עסקים או כל אדם נשוי, הנתון ללחצים החברתיים המקובלים, המשתתף במישחקי הצביעות המוסריים, יהיה מוכן להודות לפני הרופא, שהוא ירד לשפל המדרגה הסקסואלית ונאלץ להזדקק לשרותיה המקצועיים של זונה?

קצת הגיון, רבותי! הפעלה מינימלית של כלי־החשיבה ושימוש־מה בהגיון פשוט היו משכנעים את עורכי הסקר ה„מדעי" להתייחס בספקנות להצהרות החולים. הרי לא צריך להיות רופא ופסיכולוג, כדי להבין שאדם אשר חלה במחלת־מין תמיד יבכר לטפל את האשמה על אשה הגונה. בעיקר שאיש אינו מכריח אותו לגלות את שמה של מפיצת המחלה.

(א) כבודו העצמי והצלחתו הגברית לא נפגעים על־ידי שקר קטן זה. (ב) על־ידי הטלת האשמה באנשים „הגוונים" כמוהו, הוא מקל על רגש־האשמה הפרטי שלו, ומכניס את עצמו בחברה טובה.

קשה לי להבין את הנאיביות של משרד־הבריאות, אלא אם כן מסתתרת מאחורי פירסום סקר זה איזו מדיניות מוסרית וחינוכית חדשה. אולי משרד־הבריאות, בציינו את הסכנה הטמונה בקיום יחסי־מין עם נשים הגונות, מבקש להמליץ בפני הציבור על הזדקקות לזונות?

מה קורה פה?

עזר וייצמן בכה כילד בבית משפ' גלרט, בערב

הקורבן

ד"ר בנימין גלרט, בן ה־81, מנהל בית־החרושת **פישינגר**, שמצא את מותו בתאונת־דרכים השבוע, כפי שצולם לפני כחמש שנים בחברת אש־תו גיזלה וגיסתו. עוד בחייו רכש ההרוג חלקת קבר ליד קיברה של אשתו בבית־הקברות.

לפגוע בו והמשיך לנסוע הלאה. הזקן עצ־מו ניסה להתחמק מפגיעת המכונית לכיוון השני של הכביש. שם פגעה בו מכונית ה־אלפא רומיאו."

אותה שעה היה עורך־הדין ד"ר מיכאל גלרט, המתגורר ברחוב החצב בנווה־רסקו, במכוניתו, בדרכו הביתה מביקור אצל ידי־דים בנווה־מגן. "בדרך הביתה," סיפר מיכ־אל, "ראיתי התקהלות של אנשים על הכביש הראשי סביב גופה. אמרתי לאשתי: 'בואי נרוץ מהר הביתה.' חששתי שאולי קרה מש־הו לאחד משלושת הילדים. הגענו הביתה, אבל הילדים היו שם. לעומת זאת ראיתי שאבי, בנימין גלרט, איננו בביתו. ידעתי ש־הוא הלך לבית־הכנסת הנמצא מעברו השני של הכביש. אבל לפי החשבון שלי הוא היה צריך להיות בבית כבר לפני חצי שעה. הסתכלתי על אשתי והיא הסתכלה עלי. 'את חוששת ממה שאני חוששת?' אמרתי לה. היא עזבה את הבית בריצה. נכנסתי למכו־נית ונסעתי אחריה."

כשהגיעו ד"ר מיכאל גלרט ואשתו למקום ההתקהלות ברחוב, לא הרחק מביתם, הסתבר להם כי חששותיהם התאמתו. ה־גופה שהיתה מונחת על הכביש בתוך שלו־לית דם, היתה גופתו של ד"ר בנימין גלרט, בן ה־81, אביו של מיכאל.

ד"ר בנימין גלרט היה בן למשפחת רב־נים בבודפסט, בירת הונגריה. אחרי ש־סיים את לימודי המשפטים שלו והפך לפרק־ליט, נבחר בזמנו כיושב־ראש התאחדות עורכי־הדין בהונגריה.

בזכות מעמדו זה ניצל בתקופת הנאצים. יחד עם אשתו הוהבא בבתים, עליהם פרשו שלטונות שחייץ את חסותם ושהגרמנים לא העזו לחפש בהם יהודים. בנו מיכאל, נלקח למחנה ריכוז.

ב־1950 עלה בנימין גלרט לארץ. הוא היה אז בן 60, גיל קשה לקליטה, עבר את דרך היסורים הקשה עד שנקלט. תחילה התגורר עם משפחתו בחדר אחד בדיר עיזים בשייך מונים. אחר־כך עבר לדירה בת שני חדרים ביהוד. רק כעבור שנים זכה לדירה בת שלושה חדרים בתל־אביב.

שופע מרץ ובריאות

בגיל קשיי השפה לא הצליח למצוא תע־סוקה כעורך־דין. הוא מצא עבודה כפקיד זוטר בבית־החרושת לוופלים פישינגר. למ־רות גילו גילה מרץ ויכולת רבים ועלה ב־דרגה. כאשר מת בעל המיפעל, מונה בנימין כמנהל האדמיניסטרטיבי, נטל את כל האח־ריות של ניהול בית־החרושת על שכמו, והצליח.

הצלחתו איפשרה לבנו לסיים את לימודי המשפטים שלו. כשנפטרה אשתו של בנימין גלרט, הוא עבר להתגורר בדירת בנו ב־נווה־רסקו.

"זה נורא שהוא מת ככה וחקא עכשיו," סיפר בנו מיכאל. "למרות גילו הוא היה שופע מרץ ובריאות. לפני 18 שנים צמח לו גידול בגודל של תפוח בגרון. הוא הס־סיד ממישקלו אך המשיך לעבוד. הלכנו איתו לרופאים אבל הם אמרו שבגלל גילו אין טעם לעשות לו ניתוח. רק אחרי ש־אמי מתה, אמר אבי: 'ממילא אני זקן. אש־תי מתה. אין לי מה להפסיד.' הוא הלך לניתוח. הוציאו לו את הגידול ומאז התחיל

הנהג

עזר וייצמן, שנדרס את בנימין גלרט למוות. עזר הוכה בהלם אחרי התאונה, ישב במשך שעות בביתה של משפחת ההרוג — ובכה. חבריו הקרובים של עזר מציינים כי הוא זועזע מן התאונה בצורה קשה ביותר, ולא הצליח להתאושש.

מוות בדרך מבית הכנסת

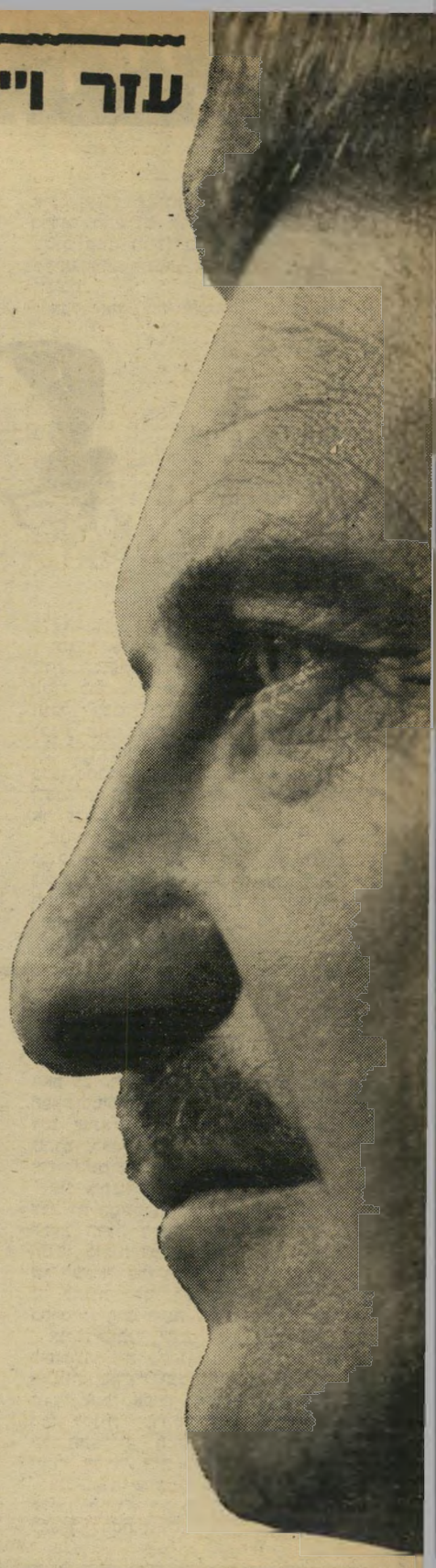

ה שעה היתה שבע בערב בקירוב. אלוף (מיל.) עזר וייצמן, לשעבר שר ה־תחבורה, וכיום יו"ר הנהלת תנועת החרות, נהג במכונית האלפא רומיאו השכורה, ש־העמידה לרשותו החברה הימית להובלת פרי, בה הוא מועסק כאחד המנהלים. לידו ישבה בתו מיכל, בת ה־15.

עזר נהג לכיוון ביתו, שבשיכון צבא ה־קבע בנווה־מגן. בכביש תל־אביב—רמת־הש־רון הוא סנה ימינה לעבר נווה־מגן. מימין לדרך הראשונים בה נסע, היבהבו האורות של התוילות בנווה־רסקו. ממול הופיעה מכו־נית אמריקאית גדולה, שנסעה באורות מסנ־וורים, ביצעה לפתע תפנית חדה על צד ה־כביש. ואז אירעה התאונה.

"זה היה מחזה נורא... הכביש היה מלא דם והגופה שכבה במרחק כמה מטרים מן המכונית," סיפרה סוניה רולניצקי, דיירת הבית מספר 86 בדרך הראשונים בנווה־רסקו, שיצאה לפתח ביתה שעה שאירעה התאונה. "עזר וייצמן ישב במכוניתו, ש־נעצרה קרוב למדרכה. הוא היה המום ל־גמרי."

עד־ראיה אחר לתאונה, שאירעה בשעת חשיכה, היה עובד קופת־חולים במקום. "ראיתי זקן חוצה את הכביש מכיוון צפון לדרום," סיפר. "לפתע הופיעה מכיוון נווה־מגן מכונית עם אורות מסנוורים. כנראה שנהגה הבחין בזקן, החוצה את הכביש במאוחר, לכן עקף אותו מימין כדי לא

בן דרס למוות את אבי המשפחה בן ה־81

להרגיש טוב, הוסיף במישקל ושפע בריאות.

„כל בוקר היינו יוצאים יחד לעבודה. הוא היה מכין לי ארוחת בוקר. בערב הוא היה נוהג להכין במו־ידיו ארוחת־ערב לשלושת נכדיו.“

בנימין גלרט היה אדם מסורתי, שנהג ללכת בשבתות לבית־הכנסת. מאחר שבנתה־רסקו לא קיים בית־כנסת, והדרך לבית־הכנסת בנתה־מגן, שכונה סמוכה, היתה ארוכה ומייגעת עבור הזקן, הקימו לפני שלושה חודשים, עבורו ועבור עוד קבוצת ישישים בשכונה, בית־כנסת במועדון המקומי. „עשינו את זה בעיקר כדי שהזקנים לא יצטרכו לעבור את הכביש הראשי המסוכן,“ אמר השבוע הבן מיכאל גלרט.

ביום הראשון השבוע חל יום האזכרה לאחיו של ד״ר בנימין גלרט. מאחר שבית־הכנסת בנתה־רסקו סגור בימי חול, היא כיתת את רגליו לבית־הכנסת בנתה־מגן. „אני אתפלל בשבילכם,“ אמר למשפחתו לפני שיצא.

הוא מצא את מותו אחרי התפילה.

טלפון לידידים

עבור משפחת גלרט היה האסון טראגדיה. עבור עזר וייצמן הוא היה מהלומה כבדה.

כל נהג עלול למצוא את עצמו יום אחד מעורב בתאונה, באשמתו או שלא באשמתו, ולהתייצב מול העובדה שגרם, שלא במתכוון, למותו של אדם. אבל עזר וייצמן אינו סתם נהג. מפקד חיל־האויר לשעבר, כיהן עד לפני כשמונה חודשים כשר־התחבורה במשך למעלה מחצי שנה בממשלת ישראל. בתפקיד זה הוא ראה כאחת ממשימותיו ה־עיקריות להילחם בתופעת הקטל בכבישים.

זכורות עדיין הופעותיו הנמרצות מעל בימת הכנסת ובפורומים אחרים, בהם נשא דברים כדורבנות נגד נהגי ישראל, אותם כינה כ„נהגים הגרועים שבעולם.“ היה זה בתקופתו של עזר וייצמן כשר־התחבורה, שהוצע להקים משטרת־עזר מיוחדת למלחמה

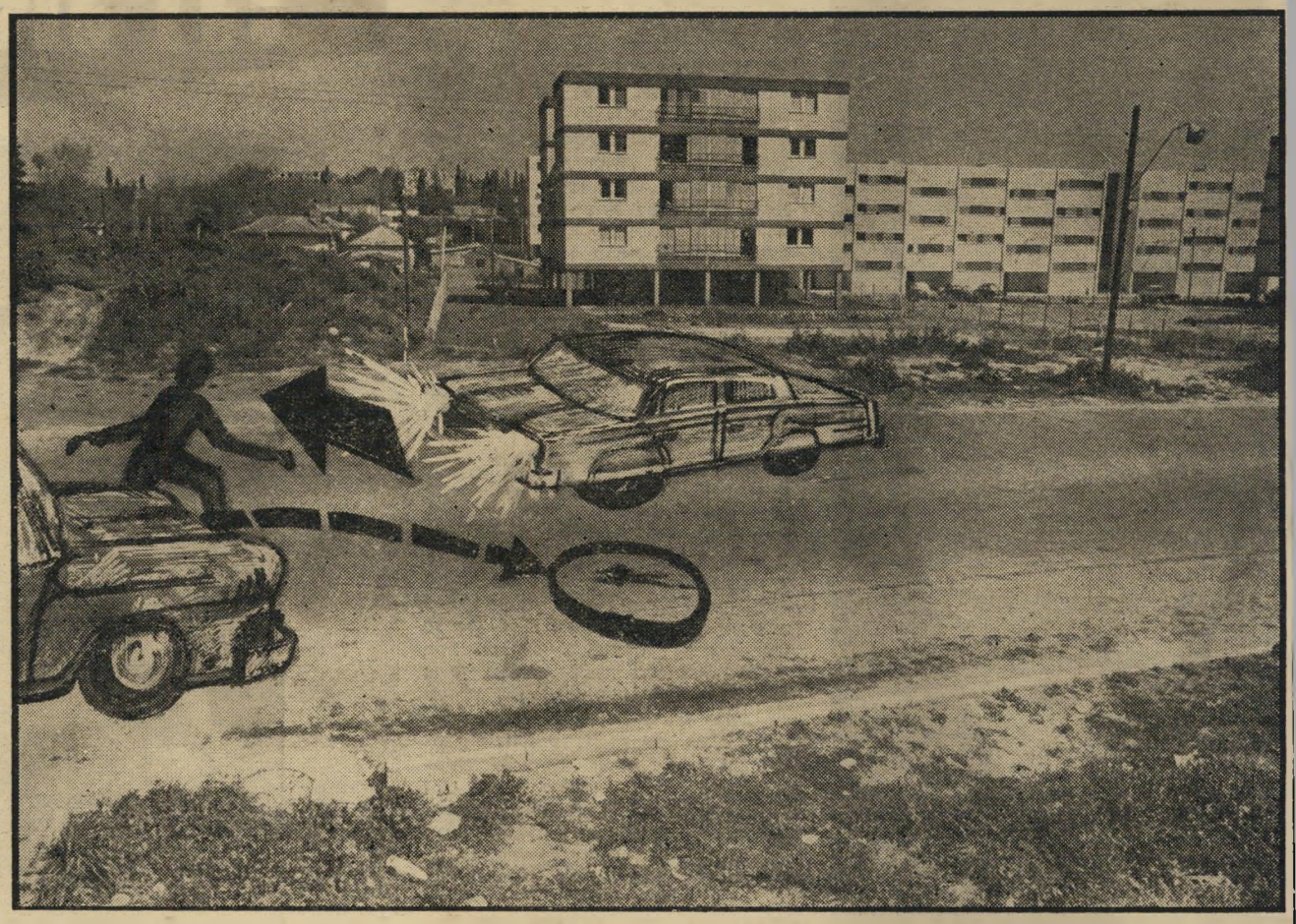

ציור זה נעשה על גבי צילום שצולם במקום התאונה, בדרך הראשונים המובילה לנווה־מגן, מול נווה־רסקו. בציור ניתן לראות את בנימין גלרט כשהוא מנסה לחצות את הכביש הסואן. מימין, מכיוון נווה־מגן, הופיעה אותה שעה מכונית אמריקאית גדולה, שנסעה באורות מסנוורים ובמהירות. כדי לא לפגוע בזקן, סטתה המכונית לצד הכביש, עקפה אותו, ונעלמה לכיוון תל־אביב. הזקן עצמו קפץ למרכז הכביש, כדי להימנע מפגיעה אפשרית. שם פגעה בו מכוניתו של עזר וייצמן, שבא מכיוון מערב, מן הכביש תל־אביב—רמת־השרון. גלרט הועף אל מכסה המכונית, ניפץ את השמשה והועף שלושה מטרים.

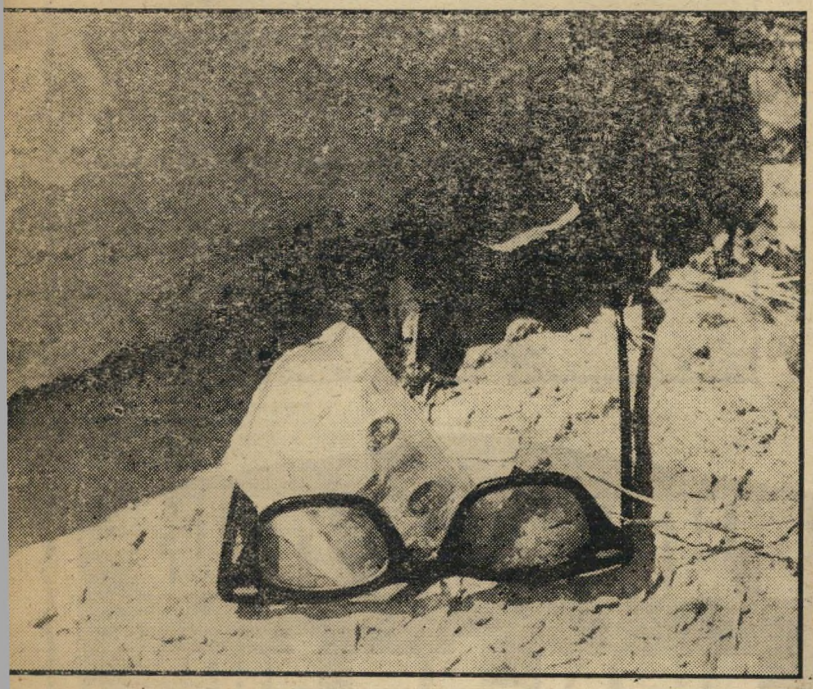

תנחומים

עזר וייצמן (משמאל) מביע את תנחומיו לד״ר מיכאל גלרט, בנו של ההרוג, בעת שהשתתף בהלווייתו של האב, כשהוא מוקף בעוזריו.

בתאונות. היה זה עזר וייצמן שהחליט על הקמת בתי־דין מהירים של שדה, לשפיטת עברייני־תנועה.

משום כך, היה זה כמעט לעג הגורל, שדווקא הוא יהיה קשור בתאונה בה נגרם מותו של הולך־רגל.

ולא רק זאת. עזר וייצמן נמצא עתה בעיצומו של תהליך שנועד להפכו בבוא היום למנהיג חרות ולאחד מראשי האופוזיציה במדינה. הוא הופך לדמות ציבורית ממדרגה ראשונה, שכל מעשיה מוארים באור הזרקורים ושכל מילה שלה מוצאת את דרכה לכותרות העיתונים. עבור אישיות כזאת, גרימת מוות בתאונה — אפילו ימצא בית־המשפט כי אינו אשם בכך — אינה מסייעת ליצירת תדמית ציבורית חיובית.

לא היה זה פלא, שעובדות אלה, בנוסף לעובדה שראה אדם גוסס מול עיניו, אחרי שנפגע ממכוניתו, גרמו לו לזעזוע ולהלם.

מייד אחרי שהתאושש מן ההלם הראשוני, נכנס עזר וייצמן לבית משפחת רולניצקי, הסמוך למקום התאונה, כדי להזעיק אמבולנס. הוא לא הסתפק בטלפון זה, הזעיק מייד למקום את כל חבריו הקרובים.

אי־אפשר היה שלא להשוות תאונה זו לתאונה שאירעה בשעתו לטדי קנדי, אחיהם הצעיר של ג׳ון ורוברט שנרצחו. אדוארד קנדי, לו ניבאו ריצה לנשיאות ארצות־הברית, נהג במכונית שנפלה לתוך אגם. הוא הצליח להחלץ מהמכונית, אך בת־לוייתו נשארה בה וטבעה.

גופה על הכביש שלושת רבעי שעה

גם מעשהו הראשון של טדי קנדי היה לרוץ לבית הקרוב ולהזעיק למקום את ידידיו, כדי שייעצו לו כיצד לנהוג.

(המשך בעמוד 26)

דם הקורבן

על הכביש, ברחוב דרך הראשונים, נותרו כתמי דמו של בנימין גלרט, גם למחרת התאונה. הכתם מוקף בעיגול לבן שסומן על־ידי חוקרי המשטרה. למקום זה הועף גלרט אחרי שנפגע על־ידי מכוניתו של עזר וייצמן.

משקפי הקורבן

משקפיו של ההרוג בנימין גלרט, התגוללו בצד הכביש למחרת התאונה. הם הועפו מפניו בשעת החבטה בקרקע ובגלל החשיכה לא נמצאו באותו לילה. המשקפיים גם הם היו מוכתמים בדם ההרוג.

דליה אזולאי הפכה לדוגמנית דליה הראל
ועתה היא מתפרסמת בעולם כדליה האלר

"אניטה אקברג הישראלית!"

תמונות עירום אינן כבר דבר שבחידוש, אפילו בשמרנים שבעיתוני אירופה. שבועונים מכובדים ורבי־תפוצה, המיועדים לכל המשפחה, מתחרים זה בזה בפירסום שערי עירום נועזים יותר ויותר בהחדרת תמונות עירום של שחקניות מפורסמות כמעט לכל מדור בעמודיהם.

משום כך היה זה מוזר, שכמה מהגדולים בשבועוני אירופה פירסמו בשבועות האחרונים תמונה של צעירה בלתי ידועה, שלא עשתה למעשה עד כה שום דבר חשוב, ולא עמדה במרכז כל חדשה. אבל היתה, לאותם עיתונים, סיבה טובה לכלול גם אותה במיצעד העירום שלהם: הם יכלו להציג אותה בתור חיילת צה"ל לשעבר.

וכך כתב גדול שבועוני אירופה, השבועון הגרמני שטרן, כשפירסם את תמונת העירום של דליה: „דליה האלר, בת 22, לשעבר חיילת בצה"ל, לא מצאה אחרי שירותה עיסוק מתאים במולדתה. לכן החליטה לחסל את משבר הקולנוע הבינלאומי ולטוס לרומא. ואכן, מפיקי סרטים טוביי־לב צילמו אותה מכף רגל עד ראש ואף קבעו לה תואר „אניטה אקברג השניה." אולם תפקידים הם לא נתנו לבלונדית."

מי היא אותה דליה האלר, שזכתה בזכות תמונת העירום שלה לפירסום בינלאומי, שהרבה כוכבניות היו חולמות עליו, למרות הליגלוג המבצבץ בין השורות?

המיליונרים סייעו בהוצאות

דליה היפה צנחה אל החברה התל־אביבית הזוהרת לפני כשלוש שנים, כשהיתה בת 22 — גיל בו נשארה, לפי הפירסומים, עד היום. היא לא הגיעה דחקא מצה"ל, אלא מבריטניה, שם בילתה כשנתיים ושם הצטיידה באנגלית רהוטה, פספורט בריטי ומלתחת פיאות בלונדיות משגעות, שעוררו את קינאת נשות החברה בתל־אביב.

היא הציגה את עצמה כדליה הראל, שם צברי מובהק, שנועד להסתיר את שמה האמיתי — דליה אזולאי. כיצד התגלגלה דליה אזולאי ללונדון? על כך אין תשובה מוסמכת. דליה עצמה סיפרה בהזדמנויות שונות גירסות שונות. לפי אחת מהן, נסעה לאנגליה כדי ללמוד אנגלית. לפי סיפור שני היא עסקה שם בדוגמנות, אחרי שיצרן אופנה בריטי גילה אותה בארץ. סיפור אחר, שלא בא מפיה, סיפר כאילו נישאה דליה בזמנו לאזרח בריטי, חזרה לארץ אחרי גירושיה.

אחרי הופעות הבכורה שלה בדיסקוטקים של החברה התל־אביבית, הצליחה דליה ליצור לעצמה חוג לא מבוטל של מעריצים ומחזרים. היו בה תכונות, שלא כל נערת־זוהר ישראלית יכולה להתברך בהם. למרות שבמבט ראשון יצרה את הרושם של הבלונדית־הפתיה, היא היתה מתגלית כאשת שיחה מרתקת, המסוגלת לשוחח כמעט על כל נושא בעולם במידה רבה כישרון. היא היתה נעימת הליכות, בעלת נימוסים, ותכונה נוספת שכל מחזריה מעלים אותה על נס — טוב־לב נדיר.

הבלונדית בעלת הפיא

עם העיתונאי כך נראתה דליה הראל בתקופה בה הגיעה לארץ מלונדון. היא נראית כאן בחברתו של העיתונאי יואל מרכוס, שהיה ידידה במשך תקופה קצרה. „מלבד טוב־ליבה," אמר עליה אחד מידידיה, „היא גם פטריוטית גדולה של מדינת ישראל."

נערת הששושים של תל־אביב

תוך זמן קצר מצאה לעצמה דליה תעסוקה בתור דוגמנית־בית בחברת אופנה קטנה, זאקס מודל שברחוב לילנבלום בתל־אביב, הצליחה גם בתור דוגמנית צילום לאופנה.

אולם רמת החיים שניהלה היתה מעל ומעבר למה שאפילו דוגמנית מצליחה יכולה להרשות לעצמה.

היא התגוררה בדירה שכורה יפה בשכונת חן בתל־אביב, מצויידת בטלפון וב־ריהוט מהודר. היו אלה כמה מידיהיה הטובים שסייעו לה להחזיק דירה זו ולכסות את הוצאותיה. ביניהם אפשר היה למצוא את המיליונר היהודי־בריטי צ׳ארלס קלור, את המיליונר השחיצי ורנר שטראוב ה־משקיע העיקרי של מועדון טיפאניס, ועוד שורה ארוכה של אנשי עסקים ישראליים.

דולצ׳ה ויטה ברומא

בפני ידידים טובים התוודתה דליה ש־אין לה תוכניות להינשא: „בחור ישר־אלי צעיר יכול בקושי לפרנס משפחה, ו־אילו המבוגרים והעשירים כבר תפוסים.״

וכך, יום אחד לפני כשנה, אחרי שהפכה כבר חלק מנוף נערות הצמרת של תל־אביב, נעלמה דליה כשם שהופיעה. היעל־מה בא בעיקבות ביקורו בארץ של המולטי־מיליונר, היהודי ברני קורנפלד, שעמד בראש הקונצרן של א.או.אס. („קרן הקרנות״). ב־אותם ימים היה עדיין ברני בשיא גדולתו, הגיע לארץ במטוס פרטי, הוקף מיד ב־קבוצה של נערות־זוהר, שמתוכן בחר ב־דליה, לקחתה עמו לחו״ל.

אבל הרומן עם ברני קורנפלד לא האריך ימים. כעבור מספר שבועות באה התמוטטותו הפתאומית, שבעיקבותיה הודח מנשיאות חברת המניות הענקית שלו והתרושש.

אלא שדליה כבר לא חזרה לארץ. היא נסעה לרומא, שם הובטח לה בזמנו ע״י צוות טלויזיה איטלקי שביקר בארץ, חוזה לסרט איטלקי.

היא שכרה לעצמה דירה בויה דנצה, הח־לה למלא תוך זמן קצר בבירה האיטלקית את התפקיד שמילאה בתל־אביב. היא הפכה לנערת השעשועים של החברה הרומאית, נראתה מבלה בחברת עשירי העיר ואנשי תעשיית הסרטים שלה, כשהיא נעזרת ב־חדירה זו בידידתה הישראלית אלה גפטר (בעלת הבוטיק שנישאה לאיש העסקים ה־ישראלי אלכס הכהן, העוסק בעסקי סרטים).

גם ברומא מצאה לעצמה דליה, חטובת הגו, תעסוקה כדוגמנית. בעצם ימים אלה היא עורכת מסע תצוגות המקיף את פלורנץ, ציריך ולונדון. לפני חודשים מספר אף ערכה ביקור בארץ, כנפטחת לפמליה של ויטוריו דה־סיקה, שהגיע לארץ לרגל הצגת הבכורה של סירטו.

למרות תכונותיה הבולטות, יש צורך ב־דמיון עשיר כדי להשוות את דליה אזולאי־הראל לאניטה אקברג. אבל לפחות יש משהו משותף לשתיהן — הדולצ׳ה ויטה ב־רומא. ואם אניטה השבדית עשתה זאת רק בסרט, עשתה זו דליה במציאות. לפי סיפו־רים אחרונים שהגיעו מרומא, נעשתה גם הבירה האיטלקית קטנה עליה והיא עומדת בקרוב להעתיק את מושבה לניו־יורק.

רק סוד אחד של דליה לא פוענח עד כה — מה היא מסתירה מתחת לפיאות הבלונדיות, אותן אין היא מסירה מראשה, אפילו כשהיא נכנסת למיטה?

דולצ׳ה ויטה דליה אזולאי־הראל, רוקדת בדיסקוטק תל־אביבי בתקופת הזוהר שלה.

ה – שאיש לא אהבה מעולם את שערותיה

עם המיליונר דליה רוקדת בחברת המיליונר השוויצי ורנר שטראוב, שהגיע לארץ תקופה, המיליונר היהודי־בריטי צ׳ארלס קלור, היה נוהג לערוך לה סצינות קינאה בפומבי

הדוגמה זוהי הכוכבת השבדית אניטה אקברג, שהיתה בשנות ה־50, פצצת המין של עולם הקולנוע. אניטה התפרסמה ביחוד אחרי הופעתה בסרטו של פליני „לה דולצ׳ה ויטה.״ כיום מכנים סוכני הסרטים את דליה: „אניטה אקברג השניה.״

במדינה

(המשך מעמוד 15)

מתאבד הצעיר סירב לשתף פעולה עם הרופאים, שביקשו לדעת אילו כדורים בלע. הסוהרים לא יכלו גם הם לעזור, ידעו רק לספר כי הנער הובהל לבית־החולים מאיר, ומשם לתל־השומר. על סיבות הנסיון להתאבדות סירבו לומר מילה.

שבעים דקות לאחר שהובא למקום, נסתיים הטיפול בבדיחי. הרופאים קבעו אמנם כי עליו להישאר בחדר־הבידוד, אולם לסוהרים לא היה זמן לשטויות כאלו. הם נטלו איתם את הנער, חזרו לתל־מונד. יחד איתם נטלו גם את הסוד: מדוע ינסה נער צעיר, בתחילת חייו, לנסות להתאבד?

שאלה שלא תיענה, אם לא תוקם ועדת־חקירה שתפשפש בעניין. ועדת־חקירה — שלא תהיה מורכבת מקציני שירות בתי־הסוהר.

עסקים

רימונים ו„שדגם" להגנת הליבה

לאחרונה סוגה ישראל על־ידי הנהלת חברת האבטחה העולמית ברינקס כאיזור מסוכן ממדרגה ראשונה. בעיקבות זאת, הוחל לייבא ארצה ציוד חדיש עבור סניף החברה בישראל. לפני ימים מספר הגיעו ארצה, וכבר נכנסו לשימוש, ארבע מכוניות משוריינות מדגם חדיש. הן משוריינות היקפית — דהיינו, מכל הצדדים, כולל מלמטה. כאשר מכונית כזו עולה על מוקש, אוי ואבוי למוקש: הנזק היחידי העלול

איש „ברינקס" וה„שדגם" החדש
הנשק הבא: רימוני גאז

להיגרם לה הוא תקר. לאנשים שבפנים, לא ייגרם כל נזק.

מסביב למכונית אשנבי יריה. תא הנהג מבודד, וניתן לפתוח אותו רק מבפנים. אנשי הצוות לא יוכלו לשבת יותר במכוניות אלו יחד עם הנהג בתאו, אלא רק מאחור. דלתות המכונית, מיתקי ההפתעלה, והמנוע — מופעלים כולם באמצעות מיקוח אלקטרוני. אנשי הצוות יכולים, על־ידי לחיצה על כפתור, לשתק את המנוע, כדי לסכל חטיפה.

רימונים — זה כבר לא. יחד עם המכוניות הגיעו ונכנסו לשימוש תת־מיקלעים חדשים הנקראים שדגם, המשלבים את תכונותיהם של רובה סער ורובה צייד. נשק זה מקובל כיום במשטרות בארצות־הברית. הם נוחים להפעלה, ומישקלם קטן משל העוזי הישראלי. ברינקס ישראל עומדת להשקיע סכום לא מבוטל של מאה אלף ל״י, ברכישת מאה תת־מקלעים מסוג זה, שישמשו את אנשי ברינקס בנוסף לאקדח האישי.

מנהל ברינקס בישראל, בנימין אליאב (48) כסוף השיער, שהיה לפני מלחמת השיחרור אחד ממפקדי לח״י, מקווה לקבל רישיון גם עבור רימוני גאז. לפני זמן לא רב הביא ארצה רימוני רסק — אך הם לא הותרו על־ידי המשטרה.

אם תקבל ברינקס את הרשיון להפעלת רימוני הגאז, יהפכו חייהם של שודדי הכספים למעוננים ביותר.

פורום יחסי ציבור

ייעוץ יופי חינם

ב„בית הלן־קרטיס" דרך פתח־תקוה 154 תל־אביב

בימים א׳ ו־ג׳ בין השעות 7—4 אחה״צ — ייעוץ וטיפול קוסמטי חינם.
בימים ב׳ ו־ה׳ בין השעות 7—4 אחה״צ. ייעוץ וטיפול בשיער ע״י מומחה.

נאש־77 NASH

מסעדה בין לאומית
באווירת חוץ לארץ
נאש, בן־יהודה 77, (פסז׳ קולנוע „בן־יהודה") • טלפון 260000

אחרי שנויים יסודיים
במעבדה שלנו לשחור־לבן:
הגדלות בגודל גלויה (9/12), ב־35 אגורות — באיכות מצויינת!
פתוח צבעוני ע״י המעבדות הגדולות ביותר בארץ!!
פוטו־ברנר
חיפה רחוב החלוץ 3

„למה לא אמרו לנו שאנחנו צריכים להתגייר?"

„תחזרי למולדתך!" „תחזרי למולדתך, מי אמר לך לבוא לכאן?" ככה צעק עלי נציג ההסתדרות," סונת מהנדסת הטקסטיל הנוצריה סילביה רוסו (בתמונה, עם בנה אלפרד, 7.5), שעלתה לישראל עם בעלה היהודי, נדהמה לגלות שנפלה מסוג רדיפה אחד למישנהו — קטלני לא פחות. עיקר טענתם של העולים מהמשפחות המעורבות: „מדוע לא הוזהרנו מראש על המצפה לנו?"

„שם היינו יהודים מלוכלכים — כאן אנחנו מלוכלכים!"

„מדוע לא הזהירו אותנו, בשגרירות ישראל בארץ המוצא, שאנחנו צריכים להתגייר לפני שנעלה ארצה — אם אנחנו רוצים באמת לחיות בישראל? מדוע לא סיפרו לנו את האמת על המצב הנורא וה־סבל כאן בארץ של משפחה שהבעל יהודי והאשה נוצריה? שם אף אחד לא אמר לי שאני צריך להיות נוצרי. עכ־שיו שבאנו לארץ — איך אני יכול להגיד לאשתי שהיא צריכה להיות יהודיה?"

יוליאן ליבר, גבה קומה ובעל הופעה מרשימה, נזעם כולו. הוא עולה חדש — מסוג חדש. סוג עולים שיזעזע, בשנים ה־קרובות, את המדינה, עלול לגרום למלחמת־דת: המשפחות המעורבות.

מהר, מהר, להתגייר, להתגייר

שש עשרה משפחות כאלו שוהות כרגע במרכז הקליטה בטבריה. משרד הקליטה החליט לרכז יחד את כל המשפ־חות המעורבות שהגיעו לאחרונה. תושבי טבריה יודעים כולם את הרכילות הפיקנטית, שבמלון יאלון יושבים עולים שהנשים שלהם נוצריות. זרם בלתי פוסק של רבנים מבקר אותם, מנסה לשכנע או־תם להתגייר. ובקרב העולים הנדהמים, גו־בר הזעם מדי יום. האווירה עכורה, מדוכ־אה. מספר אחד מהקבוצה שמעון זיסו (30), טכנאי אלקטרוניקה במקצועו:

„אשתי עדינה באה וסיפרה לי שאם־הבית, חולדה אלוני, אמרה לה שלא יקבלו את התינוק שלנו, אריאל, שהוא בן שנה ושמונה חודשים, למעון־הילדים — אם לא יעשו לו ברית־מילה." אלוני מכחישה כי אמרה זאת. הבדיחה הגדולה היא, שעדי־נה כלל איננה נוצריה. גם היא וגם בעלה יהודים כשרים. הם לא עשו לתינוק ברית־מילה בחו"ל, כי לא סמכו על רמתם של המוהלים הספורים שעדיין נותרו בעירם. רק לאחר שהביאו עדים והוכחות, הצליחו בני הזוג זיסו להוכיח את כשרותם.

מה עם העולים מרוסיה?

„פקידי משרד הפנים מכי־רים את המצב יותר טוב מאיתנו," מספר יוליאן ליבר. „אשתי הנוצריה, מרי־אטה, קיבלה דרכון רגיל בתוקף ל־שנה. אני עצמי קיבלתי דרכון מיוחד של תושב חסר אזרחות. הדרכון ל־אשתי נועד לאפשר לה לחזור בלי בעיות, אם היא תתייאש כאן בארץ. אלו שנתנו לה את הדרכון, ידעו יפה מאוד מה נעשה פה בישראל."

יוליאן ליבר אינו מסוגל לתפוס כיצד ייתכן מצב כזה: „אם הייתי רק חושד, שפה בארץ יצביעו על אשתי ברחוב ויגידו עליה שהיא גוייה — לא הייתי נוסע לישראל, אלא לארץ אחרת.

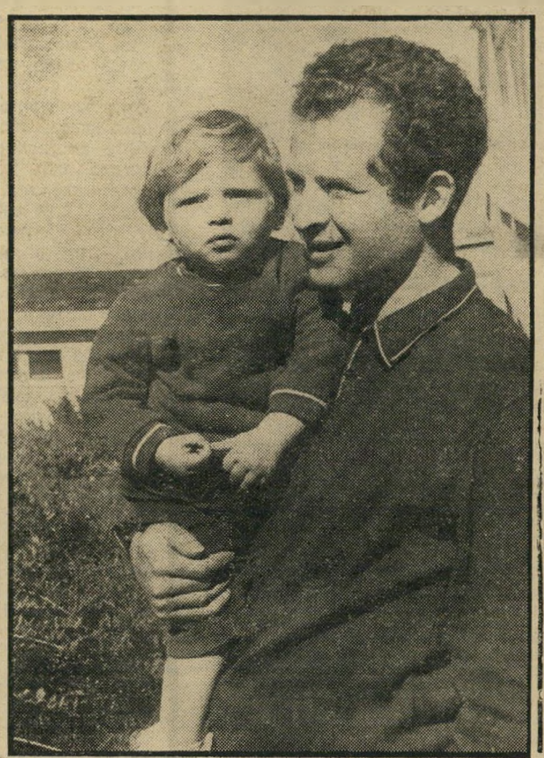

בלי ברית־מילה טכנאי האלקטרוניקה שמעון זי־סו (30), נדהם לשמוע מאשתו כי נאמר לה שתינוקם, שעדיין לא מלאו לו שנתיים ימים, לא יתקבל למעון־הילדים — בגלל שלא עשו לו עד היום ברית־מילה.

„אילו ידעתי שם..." יוליאן ליבר עלה לישראל עם אשתו הנוצריה מריאטה ובתם, נדהם לגלות מה צפוי בישראל למשפחות מסוגו: „אילו ידעתי בחוץ־לארץ שצריכים להתגייר, לא הייתי בא לארץ."

מה איתכם איך זה אפשרי? מה תעשו כשיבואו לארץ מאות אלפי משפחות מרו־סיה שיותר מחצי מהם נשואים לנשים נוצריות? מה תעשו אז?"

מריאטה ליבר, ספורטאית מצטיינת בקלי־עה למטרה, שזכתה לתואר אמן, לוקחת את העניין בשלווה: „אני לא נוצ־ריה דתית, אבל אינני מבינה מדוע אני צריכה להתגייר מייד. מה זה כל כך דחוף, לפני שהסתדרנו עוד בכלל אם אצטרך להתגייר כדי שלא יהיו בעיות לילדים ש־לי, אתגייר."

„זה לא יעזור לך, את לא מבינה בכלל את המצב," מתערב בשיחה עולה אחר. „תמיד ירוצו אחרי הילדים שלך ברחוב ו־יצעקו להם שאמא שלהם היתה גוייה. תמיד. שם היינו יהודים מלוכלכים — כאן נהיה תמיד מלוכלכים."

פשיסטים — תחזרו לחו"ל

מרירות דומה ניכרת גם בשאר חברי הקבוצה. הרב וילהלם מהסוכנות ה־יהודית ביקר אצלם כאשר הגיעו למקום, הסביר להם את המצב. עם הנשים הנוצ־ריות עצמן שוחחה הרבנית רחל קוק. בעיקבות השיחות, החלו העולים מתעניי־נים בבעייה, שנראתה עד אז שולית ב־עיניהם, הבינו את מלוא משמעותה: אם הנשים לא תתגיירנה, הם צפויים לאפלייה חברתית לקשיים בעבודה, לסבל לילדיהם.

שמץ מהיחס הזה הספיקו להרגיש עוד בטרם יצאו לחייהם החדשים בישראל. סילי־ביה רוסו היא נוצריה, בעלה בבה יהודי. שניהם מהנדסי טקסטיל. לזוג בן, אלפרד, בן שבע וחצי. „בתשיעי לפברואר קרה לי דבר מאוד לא נעים," מספרת סילביה. „הי־תה לנו מסיבה כאן, ושלחו אלינו, כנציג

(המשך בעמוד 26)

פירסום ראשון
דרושה דוגמנית
רק בהריון

הבעייה של חתיכה רגילה לא אחת, החולמת על דוגמנות, היא שאינה דקת־גיזרה במידה מספקת. הבעייה של חנה אידלמן — 48 קילו על 169 ס"מ — היתה הפוכה: היא היתה דקת־גיזרה יותר מדי.

לפחות — לטעמו, במיקרה זה, של ה־פירסומאי של חברת פילוט. שכן הפעם חיפש הפירסומאי דוגמנית בהריון, ובולט אפילו: משימתו היתה להדגיר לשוק מכונת כביסה חדשה, והוא החליט לפרסם מה באמצעות תצלום של אשה בהריון. ה־רעיון: זוהי בדיוק התקופה בה מתחילה עקרת־בית הצעירה לחשוב ברצינות על רכישת מכונת כביסה.

הריון אמיתי — לא טוב. עד כאן היה הכל טוב ויפה. הבעיות החלו כאשר הפירסומאי החליט להשתמש דווקא בדוגמ־ נית חנה אידלמן, המחליטה בעצמה מה היא רוצה לדגמן. חנה ילידת פולין בת 24, הנשואה מזה ארבע שנים להילמן אריק אידלמן ואמא לשני בנים, בגילים חמש ושנתיים וחצי, מדגמנת רק לעיתים רחו־ קות, למרות שבעלה מעודד אותה לכיוון זה. גם לאחר ששוכנעה עקרונית במקה־ זה, היססה עדיין כיצד תיראה בתצלומים, עם 48 הקילוגרמים שלה, כאשה בהריון.

הפירסומאי התעקש. הקהל הרחב, הרואה לפניו במודעה דוגמנית חיכינית שמנסה למכור לו משהו, אינו יודע אילו שיקולים מורכבים כרוכים בהתאמתה של דוגמנית מסויימת למוצר מסויים. הפירסומאי ניסה תחילה את מזלו עם דוגמניות אמיתיות בהריון אמיתי, לא היה שבע רצון מה־ תוצאה. אחר ניסה כמה עקרות־בית אמי־

דוגמנית אידלמן במודעה
ההריון חשוב מאד

דוגמנית אידלמן בחיים
אבל הפרצוף חשוב יותר

תיות בהריון אמיתי. גם זה לא היה זה. הוא סרק את אלבומיהם של צלמים רבים, מבלי למצוא את מבוקשו. עד שנתקל ב־ תצלומה של הבלונדנית היפהפייה אצל הצלם גברה מנדיל — "אחריקה," קרא בהתלהבות. בקלסתר החייכני שניכחו, מצא את כל אותם מרכיבים שחיפש.

זה הריון זה? כפי ששמש, דווקא עתה לא היתה הגברת בהריון. לא שזה הדאיג אותו במיוחד. אותו עניין בעיקר הפרצוף. חר שגבר על היסוסיה, מיהר להעמידה נוכח המצלמה. תצלומה, שהתפרסם ה־ שבוע בעיתונים לצידה של מכונת הכביסה החדשה, היה כל־כך אוטנטי, שאיש לא היה מאמין שההריון היה מורכב בסך־הכל משני כרים קטנים.

משפט
מה שווה
חוזה עם "עמידר"?

לאחר שנות עבודה רבות, הצליח בנימין גלמידי (41), פועל מאשדוד, לחסוך דיו

סיפוריו האחרונים של רוברט קופל:

עזה!
חיי אדם אינם
שווים חיי זבוב

אבו־נעים־יוסוף* תושב האן־יונס, חי כ־ רגע על־תנאי. שליטיה הבלתי מוכתרים, אך האמיתיים עד מאוד של הרצועה — גזרו עליו גזר־דין־מוות־על־תנאי. ללא מש־ פט, ללא הוכחות, ללא מתן־אפשרות ל־ נאשם להוכיח את צידקתו — החליטו או־ תם אלמונים כי אבו־יוסוף משתף פעולה עם שלטונות ישראל. הוא הוזהר לחדול מכך, או ש־.

האשה במקום הגבר. "חמישה נצי־ גים ישנם ברצועה לחזית העממית," סיפר אבו־יוסוף לכתב העולם הזה. "הם מהווים את המטכ"ל של ג'ורג' חבש ברצועה. הם המאשימים, השופטים, המצבעים את פס־ קי־הדין. הם אינם אחראים לאף אחד, אינם מוגבלים על־ידי תהליכים משפטיים, וכך מדווחים, אחרי הביצוע, למטהו הראשי של חבש."

בארבע בבוקר, לפני שבועות מספר, התדפקו אלמונים על דלת ביתו של אבו־ יוסוף. אבו־יוסוף נשאר שוכב בחשאי ב־ מיטתו, שלח את אשתו לענות במקומו. כאשר אמרו האלמונים לאשה כי הם מחפ־ שים את בעלה, ענתה כי הוא לן הלילה אצל קרובים. האלמונים הסתלקו.

רימונים ואקדח. לא לזמן רב, כע־ בור יומיים הצליחו לשים ידם על אבו־ יוסוף עצמו, מסרו לו את אזהרתם: לח־ דול משיתוף־הפעולה עם היהודים. כאשר שאל אבו־יוסוף הנפחד מי הם, הרים אחד מהם את האפודה העבה מעל חגורתו. ה־ תשובה היתה ברורה. הרימונים והאקדח הסבירו הכל.

מאותו יום חי אבו־יוסוף בחרדה בלתי־ פוסקת. הוא היה לכוד כציפור בכלוב, ל־ לא אפשרות לפנות לאף אחד לעזרה. אנ־ שי החזית אינם מוכנים לשמוע הסברים. לשלטונות ישראל ודאי שאין הוא יכול לפנות: אם ייענו לו ויעניקו לו הגנה או יציידוהו בנשק אישי — תהיה זו ההוכחה לאנשי החזית שאכן הוא באמת משתף פעולה. ואז לא יציל אותו שום אקדח.

או למות — או למות. כך, בפחד מתמיד, ללא כל זכויות והגנה, חי כיום אבו־יוסוף בעיר הולדתו. "חיי אדם הם הס־ קר בימים אלו," אומר הוא. "הם אינם שווים אפילו חיי זבוב. וולא, לכלב פה יותר טוב ברצועה פי אלף, מאשר לבן־ אדם. מה אתה יכול לעשות אם יום אחד אתה מוצא פתק מתחת לדלת שלך, ש־ תפסיק לעבוד אצל ישראלים מעבר לקו הירוק, מה תעשה? תפסיק לעבוד — תמות מרעב. תמשיך — תמות מכדור. מה תע־ שה?"

את ראש עיריית עזה —
קובעים המצרים

ברגע שראש עיריית עזה האחרון, אל־ עלמי, פוטר מתפקידו על־ידי המימשל ה־ צבאי, פשטה ברצועה השמועה כי כיסאו הפך לכיסא המסוכן ביותר באיזור, וכל מי שיעז לשבת בו — יוצא להורג.

אחד שלא ניבהל מהאיומים הוא חאג' ראשיד זאיד אל שאווה, ראש אחת המשפ־ חות הנכבדות ברצועה והמיועד כרגע לרא־ שות העיר. "לא קיבלתי שום אזהרה מ־ החזית העממית לש'חרור פלסטין או מכל גוף אחר," הכריז אל שאווה בפני כתב העולם הזה. "וגם לוא הייתי מקבל — הייתי שוקל היטב מהי, ומי חתום עליה.

ראש עיר מיועד אל שאווה
רוצה לחשוב — ומה מלבד זה?

עקב תמיכתם הנלהבת במועמדותו של תושבי העיר. תושבי עזה אינם מעוניינים בהחזרת המימשל המצרי. הם היו מעדיפים שהאו"ם ישלוט ברצועה. קירבת משפחתו של אל שאווה למלך חוסיין נראית להם מרגיעה בהקשר זה.

"אין זה נכון שאל־עלמי פוטר בגלל ש־ לא שיתף פעולה עם המימשל הישראלי," אומר אל שאווה. "הסיבה היתה שהוא לא דאג לענייני העיר ותושביה. אינני רוצה לחזור על שגיאותיו. אם אחליט לקבל עלי את התפקיד — ארצה לפעול למען הקידום של התושבים. כרגע, אני מהרהר בשאלה אם אכן אוכל להצליח בכך, בתנאים ה־ נתונים."

נוסעים אל הרבי. היתה זו תשובה הגיונית. יחד עם זאת, הצביעו יודעי־דבר על נסיעתו הקרובה של אל שאווה לקפרי־ סין. רשמית, היתה זו נסיעת עסקים. ל־ אל שאווה, פרדסן מיליונר ומעשירי הרצו־ עה הגדולים — שהיה אגב הראשון שהעז להקים בית־אריזה בעזורה ישראלית ב־1968 — עסקים רבים בחו"ל. אולם בעוד ש־ בשום מיקרה לא היה איום כזה משפיע על החלטתי, לכאן או לכאן."

כיסא מסוכן. לאחר הפנייה אליו מצד שלטונות המימשל, מחד, וחתימת עצומה עליה חתמו 8,000 תושבים, כולל תריסר מוכתרים, מאידך — נעתר אל שאווה לש־ קול את ההצעה. למרות שעדיין לא נתן את תשובתו החיובית מאמינים בעזה כי יתננה.

אם יתננה — אכן יתיישב על כיסא מסו־ כן מאוד. שכן מאז סילוקו של אל־עלמי על־ידי המימשל, מוכתם כל מועמד חדש לתפקיד, אוטומאטית, כמשתף פעולה עם הישראלים. שאם לא היה מוכן לשתף פעו־ לה — מדוע יסכימו הללו לתת לו את התפקיד?

עיניים יממות. אל שאווה לא נבהל. — למרות תיזכורת עגומה ביותר: אחיו חשבי היה ראש עיריית עזה במשך שנים רבות בימי השילטון המצרי, הודח על ידו לבסוף עקב סיכסוך. לאחר מיבצע סי־ נ, חזר ונתמנה לתפקיד זה על־ידי המימ־ של הישראלי. כאשר עזב צה"ל את הרצו־ עה, הושלך חשבי לחצי שנה לצינוק בבית־ הסוהר הצבאי באבו־זאבל, עונה שם ללא הרף. הוא יצא משם בתור אדם שבור ו־ רצוץ, נפטר שנים מספר לאחר מכן מבלי שהחלים מעולם.

שיתוף פעולה — לא נדרש. למ־ רות תיזכורת אימתנית זו, סבורים הכל בעזה כי אל שאווה לא יירתע — ביחוד אל שאווה עצמו סירב לאשר או להכחיש טענו מקורבים לנושא כי אחת מתחנותיו תהיה מצריים, שם יסביר את מצב העניי־ נים. אם יאשרו המצרים את המינוי, ייע־ תר אל שאווה לקבל את התפקיד. אם ית־ נגדו, ספק אם אפילו הוא יעז להמרות את פיהם.

חינוך
"זהו גטו,
לא גימנסיה"

הידיעה שהתפרסמה בעיתונים היתה שיגר־ תית למדי: נגד הגימנסיה הפרטית דביר ברמת־גן הוגשה תביעה משפטית על חוב של 3,500 ל"י. הנושים ביקשו את סגי־ רת המוסד, ומנהלו האדמיניסטרטיבי, שלום הלוי, הגיב בחומרה על בקשה זו, טען כי אין מפעילים סנקציות כאלו בגלל חוב קטן יחסית כזה, נגד מוסד חינוכי.

אין משכורות. אלא שזוהי בדיוק היתה טענתם של קבוצת תלמידים: שה־ מוסד החינוכי כלל וכלל איננו חינוכי ל־ אחרונה: מתחת קצה הקרחון שצץ לא־ וויר העולם באותה תביעה משפטית, מסתת־ רים סיפורים הרבה יותר מדאיגים.

"סגל המורים מצויין," קובעים התלמי־ דים פה אחד. "בעבר נחשבה הגימנסיה ל־ אחת הטובות ברמת־גן. גם היום יכול עדיין הסגל שלנו להחזיר את הרמה ל־ קדמותה. הצרה היא בהנהלה. המורים אינם מוכנים ללמד בלי שמשלמים להם את משכורתם.

המוסר נמחק. "לא רק המורים כ־ נראה," מדווח כתב העולם הזה. "בעת סיורי בגימנסיה, התקיימה שביתת העוב־ דים והמזכירות שלא קיבלו גם הם את משכורותיהם. בין שביתות העובדים ל־ שביתות הסגל, נראה שהתלמידים זוכים לחופשים ארוכים במיוחד."

"מוסר הלימודים נמחק אצלנו כבר מ־ זמן," סיפר אחד התלמידים. "בגלל שההנה־ לה הסתבכה בקשיים כספיים ואינה משל־ מת לעובדים ולמורים, נוצרה בקירבנו אנר־ כיה. אנחנו באים בכל יום בתקווה שנוכל תיכף בבוקר להסתלק."

לצידו של המנהל האדמיניסטרטיבי עומדת סגנית המנהל, שושנה אורנס — שהיא במק־ רה בתו. לעומת הקשיים הפיננסיים שלתו־ כם נקלעו, התגלו הלוי ובתו כמטילי־ משמעת יעילים: עובדי בית־הספר, למרות שבשבתו, פחדו לפתוח את פיהם: "יפטרו אותנו בלי פיצויים," טענו.

גדר תיל. התלמידים לא פחדו. "זהו גטו, לא בית־ספר," קבעו בהתרגשות. ה־ מוסד, הנמצא ברחוב הקשת 38, מעל ה־ כביש, שימש בעבר כבית־חולים. ל־680 התלמידים שבו אין כל מיתקני ספורט סבי־ רים. את ההפסקות מבלים הם בחוץ, על המידרכה, ולעיתים על הכביש. כדי למנוע קפיצת התלמידים מעל השער החוצה, נע־ לה ההנהלה בשעתו את השער במנעול ו־ חיזוקה אותו בגדר תיל. היא נסוגל בה מההחלטה האסטתית רק לאחר מאבק נמ־ רץ של מועצת התלמידים, והכינוי בית־ סוהר שפשה בין תושבי הסביבה.

מגוחכים. הדפוקים ביותר, כיום, הם השביעיסטים והשמיניסטים, המרגישים כי־ צד הם הולכים להידפק בבחינות הבגרות — ואין בידם להושיע. "איך הידרדרה ה־ גימנסיה שלנו, שהיתה על רמה כזאת ב־ עבר?" פשוט איננו מבין," טען בזעם שמי־ ניסט בלונדי גבה־קומה וארוך־שיער.

"בגלל תנאי העבודה," קובע אחד העוב־ דים התיתיקים. "לא רק שלא משלמים משכורות בזמן, אלא שמתנהגים בצורה מגוחכת. חוסכים למשל עד כדי כך, שב־ בית־שימוש לא שמים נייר־טואלט. כל ה־ שנים הגימנסיה היתה עסק מיסחרי, שלא הפסיד כסף. מה קרה פתאום עכשיו? איפה הכסף? מה יש — התלמידים התחילו אולי ללמוד בחינם? איפה משרד החינוך, למה הוא ישן?"

* השם בדוי.

זהו אברהם ברקובסקי -
הצד השני בפרשת ה„ממזרים"

האם יהיה הוא הקורבן?

הבעל הראשון: „התגיירתי כדין!"

ה חדר הישרה דיכאון. קירות שחורים. איצבטאות מלאות חפצים ישנים, מאובקים. כיסאות שאינם אלא גרוטאות עלובות. באחד מהם יושב גבר זקן, נמוך קומה אך רחב כתפיים. עיניו הכחולות משפילות מבטן אל הריצפה, על ראשו קסקט פשוט. זהו אברהם ברקובסקי — בעלה הראשון של חווה לנגר, אם „הממזרים". האיש העלול להיעשות לקורבן בפרשה המבישה — אם יוכרז גיורו, מספני חמישים שנה, כפסול — ועל־ידי כך יתאפשר ביטול „ממזרותם" של חנוך ורמים, ילדיה של חווה, שנולדו לה מבעלה השני — לפני שהתגרשה מאברהם. (ה־עולם הזה 1750).

במקרה זה, יחזור אברהם ויהפוך לגוי. יהיה זה מוזר לפרשת חייו של אדם, שנולד כפולני קתולי, הסכים להתגייר על־מנת שיוכל להינשא לבת השכנים היהודיה בה התאהב — הלא היא חווה — עלה אחריה לארץ־ישראל, חיי בה כל חייו כיהודי בין יהודים.

■ ■ ■

מ דווח כתב העולם הזה על פגישתו עם ברקובסקי ומשפחתו:

„מה יקרה אם הרב גורן יביא הוכחות כי גיורך לא היה כשר — ולפיכך אינך יהודי"? הינחתי את שאלת הפתיחה ל־אברהם.

אברהם אינו נושא מבטו מהריצפה. ב־מקומו ענתה לי בנו הבכור — מאשתו השנייה, הנוכחית — יצחק (46):

„לא ייתכן דבר כזה. יש לי הוכחות שזה בלתי אפשרי." הוא קם ממקומו, סר לאחת האיצטבאות בסנדלריה החשופה והמדאה, חזר כשבידו שלוש מעטפות דחוסות מיסמכים. „הנה ההוכחות," הוא אמר לי בשקט. „אראה אותן, רק אם יהיה צורך. ברגע האחרון."

„למה?"

„ביקשו ממני לשמור על השקט. הבטיחו לי שתוך שבוע ימים תבוא הפרשה לסיומה — בלי לפגוע באבא."

■ ■ ■

ו אם לא ייקיימו?" אני ממשיך ושואל. „ואם יחליטו בכל זאת להסוך את אביך לקורבן?"

„אותי אפשר לרמות רק פעם אחת," משיב יצחק.

„מה דעתך שלך? יקיימו את ההבטחה, או לא?"

הוא מחייך בעוגמה: „יש לי ברירה?" הוא מושך בכתפיו. „הייתי מוכרח להסתפק כרגע בהבטחתם. אם יתגלה שרימו אותי, אצא להילחם על כבודו של אבא. ידוע כרב קיצוני. אז בגלל זה — אבא שלי חייב לסבול?" —

■ ■ ■

ה בן השני, יהודה (35) לא צריך להוסיף מילה על־מנת שיהיה ברור שאחיו מדבר גם בשבילו. כנ"ל גם לגבי אשתו, של אברהם, אותה נשא ב־1953, שנים לאחר שאשתו הראשונה, חווה נפרדה ממנו. אברהם עצמו מרים ראשו לרגע מהריצפה, וקובע קצרות, בטון שאין אחריו עירעור: „התגיירתי כהלכה. אני יהודי."

בניו אינם מסוגלים להבין כיצד אפשר כלל לחשוב עליו אחרת. הם מביעים את צערם של הרבנים, במידה שיכריזו על גיורו של אביהם כפסול — כדי שאז יהיו נישואיו הראשונים, לחווה, בטלים — ועל־ידי כך יהיו נישואיה השניים ברי־תוקף — ועל־ידי כך יהיה הילדים שנולדו לה מנישואין אלו, מרים וחנוך, יהודים כשרים.*

את כל זאת הם מבינים — אולם לא על חשבון אביהם: „שנינו עשינו ברית־מילה כשנולדנו," מספר יצחק. „אבא נתן לוי חינוך דתי. בליל שבת היה אבא לוקח אותי תמיד לבית כנסת. כך זה נמשך עד השני — אביהם של מרים וחנוך — איבד אברהם את חדוות־החיים. הוא החל וזנח את בית־החרושת הגדול לנעליים שהקים ופיתח עם עלותו ארצה, קנה חנות נעליים קטנה — שהוחלפה עם השנים, בסנדלריה עגומה בשוק הכרמל.

„כשחזרתי ארצה מהמלחמה," מספר יצחק," הזמינה אותי אמא אליה, וסיפרה לי שנסרדה מאבא כי לא יכלה להשתוות איתו. היא מעולם לא אמרה לי מילה אחת על זה שהוא גוי."

אברהם ברקובסקי עצמו נראה בעיני, כאדם שסיים כבר את מלחמותיו מזמן. בגלל אשתו? בגלל גילו? אינני יודע. בניו, מכל מקום, עומדים נכונים להילחם למענו: לאחר שפנו לרב גורן, שטחו בפניו את טענותיהם, הם מתכוננים גם לפנות לרשימה ארוכה של אישי ציבור, שיעזרו

חווה לנגר

להם למנוע את הפיכת אביהם, שחי לדבריהם כל ימיו כיהודי מושלם, לנוכרי בארצו.

ואם יתברר שההבטחה שניתנה להם על־ידי הרבנים הופרה, ואביהם יוכרז כגוי — הם ישלפו את המיסמכים הסודיים. בכל האמצעים שלרשותם, הם מתכוננים למנוע את הפיכת אביהם לקורבן חף מפשע, בפרשה שלא היתה צריכה כלל להיוולד מעולם.

„הבטיחו לי פתרון תוך שבוע — בלי לפגוע באבא" — אומר בן האשה השניה

לא אהיה מוכן שיצביעו עליו ברחוב, שייקבר מחוץ לקהל ישראל. אני נלחמתי במחתרת, אבא תרם את חלקו להקמת מדינת ישראל — למה שתגיע לנו בושה כזאת? אבא יהודי, ולא אתן שיכריזו עליו כעל גוי."

„מה יהיה אם כך על גורלם של אחיך ואחותך „הממזרים"? איך ישתחררו מ־„ממזרותם"?"

■ ■ ■

ב ציית סיגריה בסיגריה, נושא מבטו לעבר אימו, היושבת ממול, מחזיקה בשני הכלבים הקטנים. „אני מבין אותם," הוא נאנח מעומק הלב. „הם גם כן מאוד אומללים, רצים להתחתן כבר שנים ולא יכולים בגלל שעשו אותם „ממזרים", הרב שהכריז עליהם כ„ממזרים", שלמה קרליץ 1944, שאז התגייסתי לבריגדה. אם אבא לא יהודי — מי כן?"

■ ■ ■

ל פי פיפורם של הילדים, נראה שאהבת הילדות הבוערת של אברהם לחווה לא פגה עם השנים. כאשר, ב־1944, עזבה האמא את הבית עם הגבר האחר בו התאהבה, ואשר לאחר מכן הפך לבעלה

* בעוד שאם אברהם התגייר כהלכה, הרי שנישואיו הראשונים לחווה תופסים, ואז, כאשר נישאה חווה לבעלה השני ויולידה את מרים וחנוך מבלי לטרוח להתגרש תחילה מאברהם — נחשבים הילדים כילדיו של „גבר זר" של אשה נשואה ולפיכך ממזרים.

לצורך קניית דירה, פנה לחברת עמידר. עמידר הציעה לו את דירתו, המרווחת יחסית, של רופא השיניים יוסף מרזוק. גם הוא מאשדוד. גלמודי הסכים, וב־21.4.69 שילם לעמידר 972 ל"י על חשבון הדירה — שצריכה היתה לעלות 8,072 ל"י. ב־אותו מעמד נחתם בין הצדדים חוזה. פקיד עמידר לא מסרו לגלמידי העתק ממנו.

חוזה יוק. לא עברה חצי שנה, ו־עמידר הודיעה לגלמידי שהיא נאלצת לבלט את החוזה, שכן רופא השיניים שהתגורר בדירה החליט להמשיך לגור בה.

גלמידי שלח מיכתב לעמידר, ביקש לקבל את העתק החוזה שלו. למרבה הפתעתו, קיבל מיכתב תשובה בו הודיעה לו עמידר כי אין כל חוזה חתום בין החברה לבינו.

גלמידי פנה לעורכת־הדין מרגלית כהן־צידון, וזו פנתה לעמידר. היא נענתה שהחברה מוכנה לפצות את גלמידי בדירה אחרת. כהן־צידון לא הסכימה, החלה חוקרת בפרשה, גילתה את העניין: מסתבר שבעל הדירה, מרזוק, גילה לפתע את ערך רכושו. הוא קנה מעמידר את דירתו, בה גר עד אז בשכירות, ב־7201 ל"י — ומכר אותה לאחד בשם שלמה צרליה ב־22 אלף ל"י.

לא גלמוד גלמידי. מרזוק הגיש בבפני השופט המחוזי שלמה ה. לבנברג תצהיר, לפיו הגיש לעמידר את בקשתו לקנות את הדירה במרץ 1970 — כמעט שנה לאחר שגלמידי שילם לעמידר את דמי הקדימה עבור רכישת אותה דירה עצמה. לאור זאת, נעתר השופט לבקשת פרקליטתו של גלמידי, הוציא נגד עמידר צו עתנאי בו אסר עליה להעביר את הדירה, שנמכרה פעמיים.

„זה כאב לי הרבה יותר מאשר פציעת בני שאול ליד התעלה!"

(המשך מעמוד 19)

יתכן שידידיו של עזר איחרו להגיע, לכן לא ניתנו לו העצות המתאימות בזמן. עובדה היא שכל אותה שעה, בה טילפן ל־ידידו, שכב בנימין גלרט הישיש והפצוע על הכביש, קרוב לשלושת רבעי שעה.

„הזקן שכב על הכביש וחירחר במשך כ־15 דקות," סיפר עד־ראיה. „המשטרה הגיעה למקום רק אחרי חצי שעה. אמבו־לנס הגיע רק אחרי 45 דקות. יתכן שאם היו לוקחים אותו בזמן, אפשר היה עוד לעשות משהו בשבילו."

„כשהגענו למקום התאונה וזיהינו כי ה־נפגע הוא חמי," סיפרה ורה גלרט, אשתו של מיכאל, „שאלתי מדוע לא עושים שום דבר? איפה האמבולנס? אמרו לי שכבר טילפנו למגן־דוד־אדום ולמשטרה. בינתיים עצרו משאית שעברה במקום וניסו להעמיס עליה את אבא. אז התברר שיש למשאית תקר בגלגל. הורדנו אותו מהמשאית ורק אז בא האמבולנס."

עזר וייצמן מסר עדות לשוטרים שהגיעו למקום, נעצר כחוק ושוחרר במקום בערבות. אחרי שהוסע לביתו, שלח את אחד משכניו לבית משפחת גלרט, לשאול אם יוכל להש־תתף בהלוויתו של הזקן שנהרג, שעמדה להיערך למחרת היום. כשנענה בחיוב, יצא לבית המשפחה בנתה־רסקו. „מייד כשהגיע אלינו הוא התיישב והתחיל לבכות כמו ילד," סיפר בנו של מיכאל גלרט. „הוא ישב ככה במשך שעות ארוכות ולא הוציא מילה. כשראיתי שהשעה 11 בלילה, אמרתי לו: ‚די, מספיק. אולי תלך כבר הביתה.' אז הוא קם והלך."

נסיון טיהור לפני משפט

למחרת השתתף עזר בהלוויתו של בנ־ימין גלרט. הוא הובא לבית־העלמין ב־מכונית נהוגה בידי עוזריו במשלגה, כש־הוא חובש כיפה כחולה. הוא לחץ בחוזקה את ידי הבן, מיכאל, והביע בפניו את תנ־חומיו. סיפר נהגו האישי לשעבר של עזר: „התקשרתי אליו כדי להציע לו עזרה. הוא לא היה זקוק לה. אבל הוא אמר לי: ‚תאמין לי שזה כואב לי יותר משכאב לי כשנפצע בני שאול בתעלה."

עד כאן סיפור התאונה. עזר היה מוערב בה באורח מיקרי — כשם שכל נהג אחר יכול היה להיות מעורב בתאונה זו או דומה לה במקומו. יתכן שדחקה נסיון מר ואכזרי זה, לימד את עזר כי טיעוניו ב־עבר, כאילו מרבית התאונות הקטלניות נג־רמות באשמת הגורם האנושי, לא היו מבו־ססים כל כך. מתנגדיו של עזר בתיכוחים על גורמי התאונות טענו בזמנו, כי כל תאונה קטלנית היא צירוף של נסיבות מיק־ריות, בהן נוטלים חלק המכוניות, מצב ה־כביש והגורם האנושי — כשדווקא גורם זה הוא האחרון ברשימה.

אולם ברגע בו נודע דבר התאונה, החל לבדוק את מקור הידיעות, שפורסמו בכל העיתונות ושטרחו לציין כי עזר וייצמן נהג במכוניתו במהירות שלא עלתה על 30 קמ"ש.

המהירות נקבעה שניה אחרי התאונה

מקור הידיעות היתה אותה שכנה, ה־מתגוררת בדרך הראשונים 86, שמול ביתה אירעה התאונה. סיפרה סוניה רולניצ־קי לכתבת העולם הזה: „עזר לא אשם. הוא באמת נסע במהירות קטנה. אולי 40 קילו־מטר לשעה לכל היותר. גלרט, שברח מה־מכונית שבאה מולו, ממש עלה עליו. עזר בלם את המכונית אבל מן המכה טל הבלי־מה התהפך גלרט, רגליו פגעו בשמשה ה־קדמית של המכונית וניפצו אותה. אחר־כך הוא הועף למרחק של שלושה מטרים על הכביש. מן החבטה נפתח ראשו."

בעדות יפה זו יש רק פגם אחד. כי ב־תחילת דבריה אמרה סוניה רולניצקי כי „יצאתי מהבית שניה אחרי התאונה וראיתי מה שקרה." אפילו אשה חדת־מבט עלולה להתקשות בניחוש מהירות נסיעה של מכו־נית, כשהיא רואה אותה שנייה אחרי ש־היא נעצרת.

אין לשכוח שכל התאונה התרחשה ב־חשיכה. אפילו אדם מנוסה בהערכת מהירות נסיעה של מכוניות יתקשה להעריך מהירות בחשיכה.

עוד יותר מזאת: העובדה שבנימין גלרט, אחרי שנפגע על־ידי מכוניתו של עזר, הוטח אל שמשת המכונית ומשם הושלך קדימה אל הכביש למרחק של שלושה מטרים מ־מקום עצירת המכונית, שוללת את האפש־רות שהוא פגע במכונית בצידה. אין אפ־שרות לפגיעה כשם שאירעה, אלא בחבטה חזיתית וכשמהירות המכונית הפוגעת גדו־לה מ־30 קמ"ש.

עובדות אלה אין בהן להצביע כמלוא נימה על מידת אחריותו של עזר וייצמן ל־תאונה, אבל הן פוסלות מראש את כל ה־נסיונות שנעשו לזכותו בדין, לפני שנערך דיון יסודי וממצה בתאונה בפני שופט.

הפמליה עזר וייצמן (מימין) מגיע להלווייתו של קורבן התאונה בנימין גלרט, כשהוא מרכיב משקפי טייס כהים וחובש לראשו כומתה כחולה. לידו נראים עוזריו, שבאו עימו להלוויה. התמונה צולמה דקות מספר אחרי ההספד לגלרט.

בהלוייה עזר וייצמן ניצב בין בני משפחתו וידידיו של המנוח גלרט, בשעת ההלוויה. עזר ביקש רשות ממשפחת ההרוג לקחת חלק בהלוויה.

סיפור אחר, עגום ומכוער יותר, שנועד להמעיט מערך התאונה ולגנות את עזר וייצמן מכל אשמה, עוד בטרם סיימה ה־משטרה את חקירתה בפרשה.

אם אשם עזר וייצמן במידה פחותה או רבה יותר בדריסת אדם — זאת יקבע בית־המשפט, בפניו יישפט עזר וייצמן. הנסיו־נות לנקותו ולטהרו הוסיפו יותר משגרעו מחומרת התאונה.

תחילה באה הידיעה בשידורי ישראל, בה נמסר כי אדם נדרס למוות בתאונה בה היתה „מעורבת מכונית בה נהג עזר וייצ־מן." עצם הניסוח העיד על כתנות התיפוי של המנסחים: כאילו היתה זו המכונית ה־אשמה בדריסה, ורק במיקרה נהג בה אדם ששמו עזר וייצמן.

אחר־כך באו הידיעות בעיתוני יום שני השבוע. כמעט כל הכותרות היו זהות. נמ־סר בהן באותיות גדולות כי „ישיש נדרס למוות" ורק בכותרת־משנה קטנה נאמר כי הדורס היה עזר וייצמן. הצהרונים בכלל הצניעו את הידיעה בעמודיהם הפנימיים, כאילו אין בה כל חשיבות ציבורית.

חמור יותר מאשר צורת הפירסום היה סיגנון הפירסום. כל העיתונים מצאו לנכון להדגיש כי עזר וייצמן „נסע לאט, בצד ה־ימני של הכביש, ובלם במלוא העוצמה כ־אשר ראה את העלול לקרות." איש אינו בא לטעון כי עזר אשם בדריסה. עובדות מעין אלה יכול לקבוע רק בית־המשפט. אולם התיאורים בעיתונות ניסו לטהר את עזר מכל אשמה עוד לפני שנערך המשפט.

מאחר שאיש ממפרסמי הידיעות לא היה נוכח במקום בשעה שהתאונה קרתה, כדאי

למה לא אמרו

(המשך מעמוד 23)

ההסתדרות, אחד בשם סרנס, מנהל סניף מיבשחים כאן בשבריה.

„באמצע המסיבה התחיל ויכוח בין שתי קבוצות בינינו. אחת רצתה לפתוח את הטלוויזיה באולם, לראות משחק כדורגל, והאחרים התנגדו. הויכוח הפריע למסיבה, ואז התעצבן פרנס וצעק לנו: ‚פשיסטים, תחזרי לארץ שבאת משם,' הוא צעק עלי, ‚מה את מחפשת פה בארץ?' לא עניתי לו מילה, אבל זה כאב לי."

צבי סרנס מסר את גירסתו שלו על ה־תקרית: „סילביה רוסו אמרה לי שלא מעניין אותה החגים שלנו. הרגשתי שאני מקבל התקפת־לב, אך לא אמרתי לה מה שהיא טוענת שאני אמרתי."

נלך אל הערבים

אברהם גרונשטיין, מהנדס בניין בן 45 הנשוי גם הוא לנוצרייה, כבר עזב את מרכז הקליטה לפני זמן מה. מה שיש לו לספר, אינו אלא טבעי, וניתן היה לצפייה מראש: „כמרים מנצלים את ה־דיכאון שלנו," מספר הוא. התקשרו אלינו, וניהלו איתנו כמה שיחות. אשתי סיפרה לכמה חברות שלה, שנשארו במרכז ה־קליטה. אחת מהן הלכה לשגרירות בתל־אביב וביקשה לחזור. מובן שהסכימו. בין זוגות אחרים נוצרו סיכסוכים קשים בגלל הדברים האלה."

בין הרבנים מבפנים והכמרים מבחוץ, נשחקים עצביהם של העולים החדשים. „אני סובלת מאוד מזה שבעלי לא יכול למצוא עבודה בגלל," מספרת מרגרטה מונטיאנו, אקדמאית ירוקת־עיניים ועדינת מראה. „אבל אני לא מתכוונת להתגייר. אני לא דתייה, אבל אני לא מבינה מה בוער. למה דוחפים אותי? אני גם לא מוכנה לשכנע את הבן שלי שיתגייר כשהיה בן 12 — שיחליט בעצמו. שמעתי שלא יקבלו אותו לבית־ספר אם לא יעשו לו ברית־מילה. אז שלא יקבלו. אני לא אאנוס אותו. שילך ללמוד עם ילדים ערביים."

למרות התקיפות שהיתה בדבריה, ניכר במרגריטה כי היא נרגשת ביותר: „בש־בילי הרב הוא בן־אדם מכובד לא פחות מכומר. אז למה דורשים ממני שאני אלך לשקר אותו, להגיד לו שאני מאמינה בדת היהודית — כשזה לא נכון?"

„יש לי רושם שנפלנו מהפח אל הפחת, כשבאנו לישראל," מוסיף בעלה יוסף, טכ־נאי אלקטרוניקה. „אני לא יכול לבקש מ־אשתי שתתגייר. זה עניין של מצפון. מל־בד זה אני לא רואה בגיורה פיתרון למצב. תמיד יזכירו לבן שלי שאימו נוצריה."

יוסף מונטיאנו מריר במיוחד: „הלכתי לחפש עבודה," מספר הוא. „הייתי בחברת האלקטרוניקה אל־רון בחיפה. הסקיד שאל אותי כמה שאלות — וגם על הדת של אשתי. אמרתי לו נוצריה, בלי לחשוב על זה בכלל. הוא פתח זוג עיניים נדהמתו.

„בזה נגמר העניין. עברו יותר משלושה שבועות, ולא קיבלתי שום תשובה. הלכתי למקום נוסף, מילאתי גם שם המון טפסים. שאלות, שאלות בלי סוף. יותר גרוע מ־, זוהי הדמוקרטיה בישראל, שאליה באנו — שאי־אפשר לקבל כאן עבודה בגלל שאשתי נוצריה?"

לקראת התפוצצות

שש עשרה המשפחות הנמצאות כ־רגע בטבריה חייבות להדליק אות־אזהרה אדום: שכן מתבשלת כאן פגיעה חמורה ביותר במאמצי העלייה, כפי ש־עמד על כך מנכ"ל משרד הקליטה, הילל אשכנזי. הבעייה לא ניתנת לפיתרון ב־מיסגרת הסטאטוס־קוו הקואליציוני הנוכחי. סיבה אחת לכך היא, שמוצדקת מאוד ה־טענה כי גם אם תתגיירנה הנשים הנוצריות, לא תשכח להן הסביבה את מקורן, והן לעולם לא ייקלטו בשלמות.

סיבה שנייה, וחשובה יותר, היא כי אנ־שים אלו לא עלו לארץ על־מנת להשתעבד לתכתיבים המונגדים להכרתם. גם אלו מ־בין הנשים שאינן דתיות, אינן מוכנות ש־ידחפו אותן אל היהדות בכוח. בעליהן, במרבית המקרים, תומכים בנשותיהם, אי־נם מבינים את בעיית מקור כוחה של ה־קואליציה בישראל. התוצאה: מכל 16 ה־משפחות המעורבות, לא הסכימה עד עתה אפילו אחת לשיתולי הרבנים להתגייר.

לעומת זאת, חושבות כבר אחדות על הגירה לארץ אחרת, קצת פחות קדושה.

אמנות

מחול

מתנות של ג'רום רובינס

אהוד בן־דויד, הרקדן הראשי של להקת בת־שבע, חזר בעיקבות להקתו מסיור־הניצחון בארצות־הברית, באיחור של חודש וחצי. את הזמן הזה הקדיש לריקוד על שתי חתונות — עם להקת הבלט המודרני הממלכתי של הולנד, ועם אשתו הרקדנית, לינדה הודס, שהיא האחראית על הרפרטואר בלהקה זו.

חודשיים של חוץ־לארץ. ביקורות נלהבות. הבטחות של זהב. רעיונות חדשים. כל מה שאמן יחפוץ בו. „אחרי שקלייב ברנס, המבקר הידוע בגמיזותיו, כתב עלי שאני אחד הרקדנים הטובים בעולם במחול מודרני, הסתכל עלי ג'רום רובינס קצת אחרת." מספר אהוד בחיוך, כיצד שיכנע את רובינס היקרן לבוא לארץ, אחרי שבמשך כמה שנים לא שיכנעו אותו כל הפצרותיה של הברונית.

„חזזה לימון נתן לי במתנה את אותקו שלו, יצירה אדירה, ואף הבטיח לבוא ולהעמיד אותה עם הלקה. גלן טטלי, שזיעזע את הולנד במחול מודרני מופשט למעשה (ואני מקבל אותו בהחלט, אם כי כל הרמזים הפרטיים ההומו־סכסואליים של טטלי לא מצאו חן בעיניי) הבטיח לבוא.

„ואשר לי, גם לי תוכנית חדשה לכורר־אורגרפיה משלי. למעשה, אני כבר נושא אותה בתוכי כמה שנים, אבל רק הנסיעה הזאת לחוץ לארץ נתנה לי את הדחיפה האמיתית. אולי, את האומץ האמיתי. אני רוצה לשלב סרט קולנוע בריקוד שנושאו הצטייר במוחי דווקא כרעיון לתסריט, ו־אחר כך עבר את גלגולו לריקוד בלווי סרט."

המפתח החוצה. „אני רואה לפני בן־אדם שנזר על עצמו כלא מרצון," מסביר אהוד. „ביום בהיר אחד נעל את עצמו בחדר, וזרק את המפתח מבעד לחלון. הוא ערך לעצמו סדר־יום קבוע, והחליט לנצל כל רגע בצורה היעילה ביותר. אבל, פתאום התברר לו שבמקום להקפיד על סדר־יומו, הוא שולח מבטים ערגים החוצה. הוא מציץ בחלון, עוקב אחרי העוברים ושבים, ובכל פעם שצעדים מתקרבים להדרו, הוא קופץ ממקומו ומגלה שהוא בעצם מחכה שרק יבוא מישהו ויפתח לו את הדלת.

„החיים חולפים לפניו בחוץ, ומגרים אותו. כשלבסוף הוא פורץ את הדלת בכוח, מתברר לו שהיא היתה פתוחה כל הזמן.

„נדמה לי שאני, אישית, אולי משום שנשתניתי או התבגרתי, הגעתי למסקנה שהאיש בסיפור הזה, הגיע אליה: עליך לעשות את הצעד הראשון קדימה, כדי שמישהו יכול לבוא לקראתך."

תקליטים

פול מקארטני

בא

בפעם ה־13 חילקה אמריקה את האוסקר שלה להקלטות. אלה הם 43 פרסי גראמי, המוענקים על־ידי האקדמיה למוסיקה אמנות והקלטות למוסיקאים, למבצעים ולשירים המוצלחים של השנה.

בפעם הראשונה הועבר הטכס במלואר בטלוויזיה (וזאת אומרת שסוף־סוף הוענק לגראמי מעמד חוקי כמו לאוסקר) באירוחר של אנדי ויליאמס, וכשגולת הכותרת ה־

רקדן בן־דויד
הדלת היתה פתוחה

מפתיעה: פול מקארטני בא עם אשתו לקבל את הפרס (על פס־הקול המוצלח של השנה, לט אי־ט בי) שהוענק לחיפושיות, זו הפעם הראשונה שהם מקבלים את הפרס דווקא ברשימת פסי־הקול ולא הלהיטים הבודדים.

הפרס הגדול ניתן הפעם לצמד סימון וגרפונקל (הבוגר) על גשר מעל מים עכורים, גם בתור השיר הטוב של השנה, גם כתקליט „סינגל" וגם כאלבום ארוך־הנגן הטוב ביותר של השנה.

להקת ה„קארנטרס" התקבלה כלהקה החדשה הטובה ביותר. ריי סטיבנס (הכל נפלא) הזמר הטוב ביותר, ודיאן וורוויאק (לעולם לא אתאהב שוב) כזמרת הנבחרת.

ידיים של מתאגרף וקולו של פיטואף

מישהו אמר לי פעם שעם שחקנים וזמרים אסור לדבר על תפקידיהם. הם, פשוט, ספשים. (כמובן שהם לא צריכים להיפגע מזה, כי, עובדה, אני ממשיכה להציק להם בשאלות).

אבל לדבר עם יהושע הכט, שהוא גם זמר וגם שחקן, ויותר מכל, הוא „מבצע" (לפי הגדרתו, המילה „אמן" היא מטבע־לשון פסולה, וצריך לומר תחת זאת „מבצע"), המבצע את תפקיד המתראיין באותה התלהבות מדבקת שהיא נחלת אותם מתי־מעט העוסקים באמנות ונשארים ילדים־נפעמים כל חייהם.

אותם מעטים, שחבל להם על כל שעה שהם ישנים במיטתם, אותם מעטים בני־

זמר הכט
מכות לגויים

מזל, שחיוכו של תינוק ממיס את ליבם, אותם מעטים שכאשר הם עולים על הבימה, הם מוציאים את נשמתם אל הקהל.

לשמוע את יהושע הכט, שבא לבצע את התפקיד הראשי באופרה הקונסול שיבים מחברה, ג'אן קרלו מנוטי, בחודש הבא באנסמבל הקאמרי, מספר על עצמו — זה כמו לשמוע קצין יחסי־ציבור מתוחכם, המנסה למכור לך תסריט שכולו ניסים, שרק פתי יאמין בהם:

„בעצם," מספר הכט בקול עמוק של סשה פיטואף, זקן של רב רפורמי, מבט של כוכב־קולנוע וקומה של ספורטאי, „חיי הם שורה של תקריות מאושרות.

„משפחתי באה מרוסיה לארצות־הברית. יותר נכון לומר, ברחה. כי אבא שלי השתתף במהפכה הרוסית, בצד הלא נכון. הורי באו לניו־יורק, ואחר כך נמשכו אחרי בנג'מין בראון לניו־ג'רסי. 150 משפחות שהקימו שם מין ישוב־קואופרטיבי יהודי, בלב ישוב גוי שלא ראה יהודי מאז ומעולם.

„בית־הספר היסודי עבר בשלום. אבל כשהלכתי לגימנסיה, התחילו הבעיות. היו שם אנטישמיים נוראיים. אני הייתי בן 13, גדול ומפותח כמו היום, והייתי מרביץ בכל יום לנער אחר. במשך ארבע שנים הייתי צריך להיות בוקסר, ואסור היה לי להפסיד. הפכתי לאגדה. אם הייתי חולה — כל היהודים לא הלכו לבית־הספר.

„אחר־כך הייתי בוקסר מיקצועי. אלא שמישהו הסביר לי שאני עלול לקבל מכה רצינית בראש. אז הלכתי ללמוד באוניברסיטה, ובגיל 23 הייתי מורה לאנגלית.

„התגייסתי לצבא, ולפי כל כללי ההגיון הצבאי שלחו אותי לחיל־הרפואה. אבל גם שם לא השתעממתי. היה לי סידור קבוע עם גוי אחד: אני שמרתי בחג־המולד, והוא שמר ביום הכיפורים. ופעם אחת, בחג־המולד בין משמרת למשמרת (שארכה ארבע שעות) נגשתי לקונינגה. היה שם שמח. החיילים ישבו ושרו. הצטרפתי אליהם, כי סוף כל סוף, מאחורי אבא שלי היו חמש מאות שנות שירה ושארי־בשר חזנים, ולאמי היו שלושה תיאטראות ב־ורשא. שמע אותי המנצח על התזמורת הצבאית, והחליט שאני בדיוק הקול המתאים לו.

„וכך קרה שבמיקרה, כן, שוב במיקרה, שמעה אותי זמרת הסופרן הנודעת רוזה פנסל, והחליטה שאני נולדתי להיות זמר אופרה.

„מאז, אני שחקן־זמר באופרה, בתיאטרון גרידא, במחזמר, במטרופולין אופרה או בנאפולי או ברומא — למעשה הייתי צריך להיות איש למנשה בתיאטרון בניו־ג'רסי, ויתרתי בגלל ההזדמנות להיות ג'ון סורל בקונסול (כבר עשיתי את התפקיד באמריקה עם מנוטי), והסיבה היחידה לכך שאשר כאן רק חודשיים היא שאני חוזר לארצות־הברית להשתתף בקנדיד של ליאונרד ברנשטיין.

„בישראל אני רק שבוע, ואיני יכול להיפטר מן ההרגשה הנפלאה המעירה אותי בכל בוקר, כאילו בעצם נולדתי כאן. מה שנראה בעיני מוזר ביותר הוא שהלכתי בחזרה לבית־המלון, באמצע הלילה, ופתאום הרגשתי שאני הולך עם הידיים בתוך הכיסים.

„בניו־יורק, לעומת זאת, אני תמיד דואג להחזיק את אגרופי במצב של היכון. שם, הקאריירה של בוקסר לשעבר, באמת יכולה לעזור לי..."

■ ■ ■

מקום טוב באמצע

תגית שאול
בובה ליהודים

חדת ומצלמתו נמשכה אליה שוב ושוב. כל מי שנכח בחזרות על מופע „ג'אמבו", שבכורתו ב„תיאטרון העממי" של פשנל־דשא באולם „דקל" (או, כמו שאומרים — „חדשא הצמיח דקל"), בטוח שזוהי תגלית הערב.

אפרים קישון, הבמאי שלה בשעות היום, כשהיא מצטלמת בסרטו החדש „השוטר אזולאי", הגדיר אותה, בתוקף תפקידה אצלו, כ„זונה קטינה ומקסימה". אבל, מי שראה את השחרחורת הקטנטנה של להקת פיקוד־מרכז לשעבר על מסך הטלוויזיה, בסרטי שירי הלהקות הצבאיות, או בפארודיה על סרטים משנות השלושים, רשם בזכרונו את **ניצה שאול.**

אבל, למען האמת ההיסטורית, כשהלכה להיבחן ללהקת הנח"ל, עוד היתה בצופים. אמרו לה: „ילדה, לכי הביתה." היא הלכה הביתה וחזרה ללהקת פיקוד־מרכז. שם גילו שהיא אמנם 1.45 מטר, אבל כישרון של כמה טון.

ב„ג'אמבו" יש לה הכבוד להיות מיקי־מאוס, סוסו (של סמי) ולהבדיל — בשימלה אדומה ושתי צמות, ילדה קטנה, חביבה ותמה — כמו שאומר השיר בו היא מופיעה: „ממש בובה".

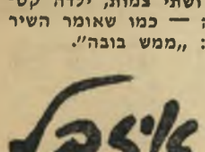

קטינה ומקסימה

אין ספק, בעיניו של צלם הפקות־התיאטרון מס' 1 של ישראל, יעקוב אגור, היא לא רק יפה אלא גם מיו־

בידור

להזדנגף ולהתקלחז

האמרגן־הפסיכולוג דני דגן חשב וחשב — למה בעצם מתוסכל התל־אביבי הצעיר ברוחו?

תיאטראות — יש לו. בתי־קפה — יש לו. דיסקוטקים — יש לו. אבל, מקום כזה קסן, לשיחה אינטימית קטנה, בו אפשר ללגום כוסית וגם לשוחח מבלי שיתופפו על עור־התוף שלו, מקום בו אפשר גם לאכול ולשלוח מבט לבמה, שם מתרחש משהו תרבותי כמו איזה מחזה נסיוני או מהדורת־כיס של קברט סאטירי; מין נקודה לילית עם אווירה מיוחדת, פעם ג'ז, פעם פולקלור והעיקר, שיהיה קרוב לבוא־מה, כמו דיזנגוף של צהרי־יום שבין שולטן לעץ (שאחרי כסית). ועוד יותר מזה: מקום שגם לאמנים הרוצים עוד כוסית קטנה אחרי עבודת־לילה לשם פרנסה. בקיצור, האיש החליט שבדיוק מקום כזה חסר ב־תל־אביב.

נטל את מועדונו ז"ל של ינוקא, ניפץ ושיפץ והקים קולחוז. ו„להתקלחז", זאת אומרת: אם אתה מזמר או מפייט פיוטים, תוכל לערוך את ניסיונותיך מול הקהל בקולחוז. ואם אתה סתם בן־אדם, תוכל לאכול ארוחת־ערב ולשלם שש לירות דמי כניסה (כולל את המשקה, אך לא את ארוחת־הערב).

ישנה כבר פינת־מתיחה למשה טימור, ופינת התחכמויות לדורי בן־זאב. אריק איינשטיין העביר לשם את בית הציור לנשמת פיזמוני האומה, ולפי צו־השעה של הבוהמה־המתוחכמת, צריך גם קצת סקס־אפיל פוליטי. לשם כך, מתכוננים לערוך שם את הקלטות התוכנית הסאטירית של שידורי־ישראל, טיפול שורש.

תדריך

השושנה המקועקעת (הבימה, ה־אולם קטן): בימוי שהחטיא את המטרה, נותן למחזהו של טנסי ויליאמס משמעות מלודרמטית על חשבון לעג וביקורת חברתיים. אלי כהן ומרים זוהר חיים לרגעים, דווקא לקראת הסוף, אבל באולם מרחף צילה של אנה מאניאני.

הכבאי (קאמרי): שומר נפשו, ובעיקר שומר כספו — ירחק!

מנדרגוזה (התיאטרון העירוני חיפה): בימוי מחוכם ומלא הומור של מייק אל־פרוס, שהצליח להפוך אוסף של כישורים בינוניים ללהקה מגובשת ולחוויה תיאטרונית.

תוכניות על המוקד

למילה „מוקד" קיימות בעברית שתי משמעויות. האחת היא מרכז והשנייה היא „להבה" או „מדורת־אש".

יוצרי התוכנית מוקד בטלוויזיה, ודאי מיחסים לה את המובן הראשון. שכן, כותרת התוכנית היא להציג ולהתחכח עם אישיות הנמצאת במרכז החדשות. אבל השבוע, כאשר הוזמן יו"ר הנהלת חרות, אלוף (מיל.) עזר ויצמן להופיע במוקד, הוא הפך את משמעות שם התוכנית. עזר פשוט העלה על המוקד את שלושת המראיינים שלו באותה תוכנית: המנחה אלי ניסן (איש דבר) חגי אשד (דבר) ומרק גפן (על המשמר).

עזר הופיע בתוכנית כדי להגן על עמדת הימין הישראלי נגד נסיגה, נגד ויתורים, ונגד הסכמי שלום. הופעתו היתה בוטחת, נמרצת ועקשנית. הוא הצליח לשטות במראייניו, אילץ אותם לומר במו פיהם את מה שהוא רצה לומר, ויצא כשידו על העליונה בהתמודדות המילולית והחזותית.

אבל לא היה זה מפני שהוא משכנע או שטיעוניו והנמקותיו היו בלתי ניתנות לעירעור. עזר קצר את נצחונו בזכות ה„חבורה העלובה", ההססנית והפטפטנית שהעמידה הטלוויזיה נגדו.

במקום להעמיד מול עזר וייצמן אנשים שיש להם מה לומר והיודעים כיצד לומר זאת, נבחרו לחיכוך עימו שלושה שלומיאלים כבדי־פה ומחשבה, שזכותם היחידה היא שייכותם לעיתוני המערך. דוקא בחירה זו שירתה את הממשלה שירות דוב. היתה זו תקיעת סכין בגבה של הממשלה המנסה לשכנע את העם כי הגיעה העת לחיתורים למען השלום.

הפקות מצוקה ושמה: אישפוז

הסערה הציבורית, שהתעוררה בשבועות האחרונים סביב שערוריית האישפוז במדינה, בעיקבות פירסומי העיתונות על כך, הגיעה את ג'ודי לוץ, במאית ומפיקת הסידרה ישראל 80, להקדיש סרט תעודתי של 30 דקות במיסגרת הסידרה, למצוקת האישפוז.

נמיר
מקרה־אסון

ג'ודי עצמה לא היתה מימיה בבית־חולים. היא לא ידעה מה הבעיות המטרידות את החולים והרופאים גם יחד. נטלה ג'ודי כעזר כנגדה את העיתונאית דבורה נמיר, שזה 15 שנה היא „בת־בית" בכל בתי־החולים בארץ, הטילה עליה לכתוב את התסריט ואת קטעי הקישור.

מה שהתרחש בשעת הסרטת הסרט, שיוקרן ביום הרביעי השבוע, עשוי היה להיות סרט בפני עצמו.

מוות בפרוזדור. בסיור המכין הראשון שערכה ג'ודי לוץ בבית־החולים ביילינסון, היא כמעט התעלפה, נרגעה רק אחרי יו מיים. יום ההסרטה הראשון נקבע בחדר מקרי־האסון באיכילוב. דבורה נמיר הגיעה למקום במונית, כדי לעקוב אחרי הצילומים. בצאתה מהמונית, נתפסה ידה בדלת. כשידה שותתת דם היא הועברה לחדר מקרי־האסון. על בשרה טעמה את מה שמצפה לנקלעים למקום זה: זריקת טטאנוס קיבלה בעמידה, ובאותו מצב גם תפרו וחבשו את האצבע. זאת, משום שכל הכיסאות במקום היו תפוסים ע"י חולים עם התקפי לב, שישבו שם מהלילה, והמיטות היו תפוסות בנפגעי תאונות.

הצילומים שנעשו במחלקות הפנימיות של הדסה ואיכילוב, שיקפו בנאמנות את תנאי הצפיפות השוררים שם. אחד הקטעים המזעזעים בסרט ממחיש את המצב. אחות חדר מקרי־אסון מוחתת למחלקה הפנימית, שעליהם לקבל אשה במצב קשה. „אין מיטה," באה התשובה. ואז אומרת האחות מחדר מקרי־אסון: „אז תשכיבי אותה בחדר הגברים."

חולה שאושפז אחרי התקף־לב והושכב בפרוזדור, בין המטבח ובית־השימוש, סיפר את סבלו. בשעת עריכת הסרט, שבוע לפני הקרנתו, התקשר פרופסור דרייפוס עם ג'ודי לוץ, ביקש ממנה להוציא קטע זה. הסיבה: חולה הלב שצולם ורואיין, נפטר בינתיים בפרוזדור.

אגב, כל הסרט כמעט נעשה בידיים נשיות. מלבד נמיר ולוץ השתתפה ביצירתו גם העורכת אסתר דר. תחילה חשבו למסור גם את הקריינות לאשה — מרים אלון. אך מישהו טען כי קול נשי אינו מספיק דרמטי. ברגע האחרון הוטל התפקיד על אריה אורגד.

מה שבטוח לא בטוח

אלפי לירות ירדו לטמיון בטלוויזיה, בגלל קמצנות על סכום של כ־60 לירות ובגלל נוהלים ביורוקרטיים מטופשים, הנובעים מן המבנה הכבד והמגוחך של רשות־השידור.

ביום רביעי לפני שבועיים היה צוות, בראשותו של הבמאי ויקטור קמר צריך לצאת לבית־לחם כדי לצלם בבית קולנוע סצינה לצורך הסרט עדן וסמירה. כל ההכנות הקדם־הפקתיות נעשו בהתאם לנוהל. הקולנוע נשכר במיוחד למטרה זו. בחוסר סבלנות ציפו ג'אק כהן, לילית נגר ועשרות נוספים, שעלו ממון רב, להתחלת הצילומים.

בשעה 13.00 הודיע החשמלאי, ציון אדוני, שהוא אינו יכול לצאת לעבודה ללא ביטוח חיים־ותאונות־מיוחד לשטחים שמעבר לקו הירוק. מיד הוחל בפעולה מהירה כדי להסדיר לחשמלאי ביטוח מתאים, דבר שמבחינה סכנית אפשר היה להסדיר על הקו מקום ובסכום של כ־60 לירות. אולם כל הניסיונות לסדר לו את הביטוח נתקלו בקיר אטום.

רק השיחות הטלפוניות שנערכו בעניין זה עלו אולי יותר מ־60 ל"י. את מי לא העלילו? הגיעו אפילו עד הסמנכ"ל ועד עוזריו הראשיים בבית טפחות. אולם החשמלאים־הטכנאים של הטלוויזיה אינם כפופים למנהל הטלוויזיה, אלא לשלמה גל, המהנדס הראשי של רשות־השידור, היושב בבית טפחות. את המהנדס גל לא הצליחו אנשי הטלוויזיה להשיג. מאחר שרק מספר מועט של אנשים בטלוויזיה בוטח ביטוח מיוחד לעבודה מעבר לקו הירוק, וזאת לאחר תקופה ארוכה בה סירבו צותים לצאת מעבר לקו הירוק בלי ביטוח, נוכח פציעות של עובדים בתקופת מלחמת ההתשה, לא היה לדודו הירשפלד, ראש הצלמים, את מי לשלוח במקום אחרי. רק בחמש אחה"צ נאמר לצוות כי הביטוח הוסדר (אחר כך נתברר שזאת לא היתה אמת). אבל השעה היתה כבר מאוחרת והמשתתפים התפזרו.

ההפקה בוטלה. כ־3000 לירות ירדו לטמיון, שלא לדבר על המשכורות ועל הזמן ועל העצבים המרוטים של כל המשתתפים.

בזיון במהדורה שניה. ביום החמישי השבוע חזר אותו סיפור. הפעם נקבע מראש חשמלאי מבוטח, אולם בבוקר הודיע הבחור שהוא חולה. באותה שעה לא היה פנוי שום חשמלאי מבוטח אחר. שוב החלו שיחות טלפוניות. שוב אי אפשר היה להשיג את המהנדס שלמה גל. שוב סירב נציגו בטלוויזיה, המהנדס סחיר, לפעול על דעת עצמו. ושוב, רק בשעות אחר־הצהרים המאוחרות הוסדר העניין.

אולם הניצבים התפזרו והיה צורך לנסוע העירה כדי לחפש מתנדבים חדשים. אנשי הצוות היו אחוזי תזזית מרוב עצבנות. הפעם היתה סכנה שלא יצליחו להכין את התוכנית עד מועד השידור, כפי שנקבע מראש בלוח המישדרים. בלית ברירה יצאו לערוך את הצילומים בשעה מאוחרת.

הדבר החמור ביותר בפרשת בזיונות זו הוא, שמחדל מעין זה אינו חד־פעמי בטלוויזיה, ולאף אחד בדרגים הגבוהים של רשות־השידור לא איכפת הדבר.

היפאני של הטלוויזיה

סו איל ליי ליר שולחן עבודתו
השידוך: עולה חדשה מיוגוסלביה

הבנות בטלוויזיה משתגעות אחריו. בזמנן תמיד יושבות מסביבו ארבע חמש בנות לפחות. הוא טיפוס אקזוטי, מיסתורי, יפאני בעל עיניים מלוכסנות, עוסק בהנפשה (אנימציה בלע"ז), שפירושה: סרטים מצוירים). ובכן, סו איל ליי הוא אזרח קוריאני ולא יפאני, אבל הוא נולד באוסקה שביפאן. בקוריאה הוא ביקר רק כתייר על חשבון הוריו, המהגרים מקוריאה, שהקימו בית־חרושת לבגדי ספורט באוסקה. סו איל ליי גם אינו נימנה על איזו כת מיסתורית מן המזרח הרחוק, הוא פשוט נוצרי שהגיע לראשונה כדי לבקר במקומות הקדושים ל־נצרות.

בתום לימודיו בבית־הספר התיכון באוסקה, נשלח סו אל קרובים באמריקה ולמד שנתיים בקולג' במדינת יוטה בארצות־הברית. אבל פתאום תקף אותו יצר נדודים ומאז הוא מסתובב בעולם. „אני אדם סקרן" מגדיר סו את עצמו „הייתי צלם עיתונות, שרכשו לאחרונה מכונת אנימציה משוכללת פירסומת, גרפיקאי ונוגד מיקצועי באנימציה התמחתי בהולנד, בספרד, ביפאן ובהוליווד. עד היום מחכה לי עבודה בהוליווד."

בישראל עבד סו בקיבוץ שער־העמקים. חודשיים אחרי שחזר ליפאן פרצה מלחמת ששת־הימים. סו נשלח חזרה לישראל כצלם־כתב של עיתון יפאני מפורסם. בתום המלחמה הפליג סו לאירופה והמשיך ללוות מירוצי מכוניות. יום אחד מצא הזדמנות וקפץ לבקר חברים בישראל. אלה פיתו אותו להשתתף בחפירות ארכיאולוגיות בתל־גזר. בתום החפירות אזל כספו.

סו, הנוגד המקצועי, נאלץ להשכיר את עצמו לטלוויזיה הישראלית. אולפני הרצליה, שרכשו לאחרונה מכונת אנימציה משוכללת, חתמו איתו על חוזה מיוחד, מכיוון שהוא מומחה לנושא זה. בינתיים פתח סו גם סטודיו משלו. „אני אוהב להיות פה, אינני אוהב את הנדחפים בתור לאוטובוס ואת ההתנהגות בקולנוע, אבל אני נהנה להיות פה. אינני יודע למה," מודה סו בחיוך מיסתורי. לאחרונה הכיר סו צעירה יהודיה, עולה חדשה מיוגוסלביה, העונה לשם דיאנה. הם חיים יחד בירושלים. זה לא מפריע לבנות אחרות לסובב אותו. רק היא עובדה, שעושים בטלוויזיה אנימציה פשוטה ופרימיטיבית מרגיזה אותו, ויצר הנדודים עדיין מרצד בזויות עיניו המלוכסנות.

מחטף לאנטנה

הטריקים של דן שילון

אחרי השערוריה סביב רכישת הסרט המתאר את קרב האיגרוף בין קאסיוס קליי לג'ו פראזייר, הגיע הסרט לבית הטלוויזיה בירושלים בלי פס קול. מה עשה דן שילון, עורך הספורט בטלוויזיה? הוא ישב באולפן בזמן השידור והקיש על גונג כל אימת שנסתיים סיבוב. תרועות הקהל הושמעו מעל סרט סייפ, הנמצא באולפן באופן קבוע עבור מקרים מסוג זה. דברי הפרשנות של נסים קוריתי, נוספו בלונדון לאחר שהוא ראה את הסרט, ועל פי הסרט, כאילו היה נוכח אישית בתחרות.

כל האילתורים היו נמנעים אילו לא היו מזדלזלים מראש מרעיון לרכוש את הסרט ואם היו מורחים מראש להזמין עותק מאחת התחנות באירופה, שהעבירו את מהלך הקרב בשידור ישיר באמצעות לוויין.

■ ■ ■

לאן נעלם עמק פרי?

עמק פרי עמד בדיבורו, והפסיק להגיש בטלוויזיה. במקום זאת מביים עמק פרי כמה סרטים תעודתיים מיוחדים במינם ובסעמם עבור שש — השבועון הטלוויזיוני לבני הנעורים.

פרי סיים כבר את הסרטים הבאים: **מחשבים** — מלחמת הקומפיוטורים בין המזרח למערב והמאבק בין האדם (השחקן דודי בן־זאב), לבין המחשב. האדם מבקש שהמחשב, כשדכן, ימצא עבורו אשה, והוא מקבל את בריג'יט בארדו. ולבסוף מתכנת המחשב את האדם מעל גבי המסך.

מין וסמים הם נושאי השיחה בין ארבעה תלמידי תיכון לבין ח"כ אברהם כ"ץ (גח"ל) בסרט: **פורטרט של מחנק** (23/3), שתואר כחבר כנסת צעיר (בשנות ה־40). להבדיל, מתאר פרי בסרט אחר, בחור בן 19 היוצא מכלא תל־מונד ומנסה להשתלב מחדש בחברה מסתייגת וחשדנית. הסרט ישודר בחודש הבא (6/4) ובעיקבותיו תיערך שיחה בין תלמידים לבין נציב בתי־הסהר.

בסרטו הרביעי, **ממרומי מגדל הפיקוח**, מעמיד פרי זה מול זה בצורה פסאודו־פיוטית זוהר ומציאות בנמל־התעופה לוד, בלי להתייחס כלל למחדלי הבטיחות בנמל.

הצרה היא, שכל הסרטים האלו מוצגים בתוכנית המשודרת בשעה שש בערב (בימי ג'). זוהי שעה סבירה בהחלט לפעוטות ולילדי הגן. השאלה היא רק: מדוע משדרים שבועון לבני־הנעורים בשעה כה מוקדמת, ואילו את הסידרה האינפורמטיבית **משפחה שכואת** עם באפי וג'ודי משדרים בשעה שבע וחצי?

תדריך

● **ישראל 80** (יום ד' 24/3, 19.30) מה יהיה ביחס לבעיית האישפוז בבתי החולים בשנות ה־80 אם המציאות כיום כבר גובלת בשערורייה ממדרגה ראשונה? הפקה ובימוי — ג'ודי לוץ.

● **ז'אן העלמה מפארים** (יום ד' 24/3, 20.20) **סרט השבוע**: סיפורה של ז'אן דארק בגירסה של ימי הכיבוש הנאצי בצרפת. משתתפים: מישל מורגן, פול הנרי ותומס מיטשל.

● **האליות** (יום ה' 25/3, 18.30) הוליווד והכוכבים. הפעם יוקרנו קטעי סרטים עם כוכבות מפורסמות כמרי פיקפורד, גרטה גרבו, ג'ין הארלו, מאי וסט, לנה טרנר, מרלין מונרו וריטה הייוורט.

● **פימפרנל המתחמק** (יום ה' 25/3, 18.30) סיר פרסי (אנטוני רוג'רס) ממשיך בתעלוליו של רקע התקופה של המהפכה הצרפתית.

● **רשות הבידור** (יום ה' 25/3, 21.15) מיוזיקול.

● **מגרה חוזר** (יום ו' 26/3, 21.30) עוד סרט בסידרה עם ז'אן רישאר בתפקיד המפקח מגרה.

● **מרלין מונרו** (יום ב' 29/3, 20.20) **תוכנית** השעה השלישית תוקדש הפעם לכוכבים מפורסמים. לאחר שיוקרן סרט דוקומנטרי על חייה ומותה של מרלין מונרו, יספרו חיים טופול, חנה מרון ויגאל מוסנזון (שהכיר אישית את מרלין מונרו): איך בונים כוכב, איך מחזקים אותו ומה גורלו לאחר הנפילה. מנחה: ישעיהו בן־פורת.

תשבץ העולם הזה 1751

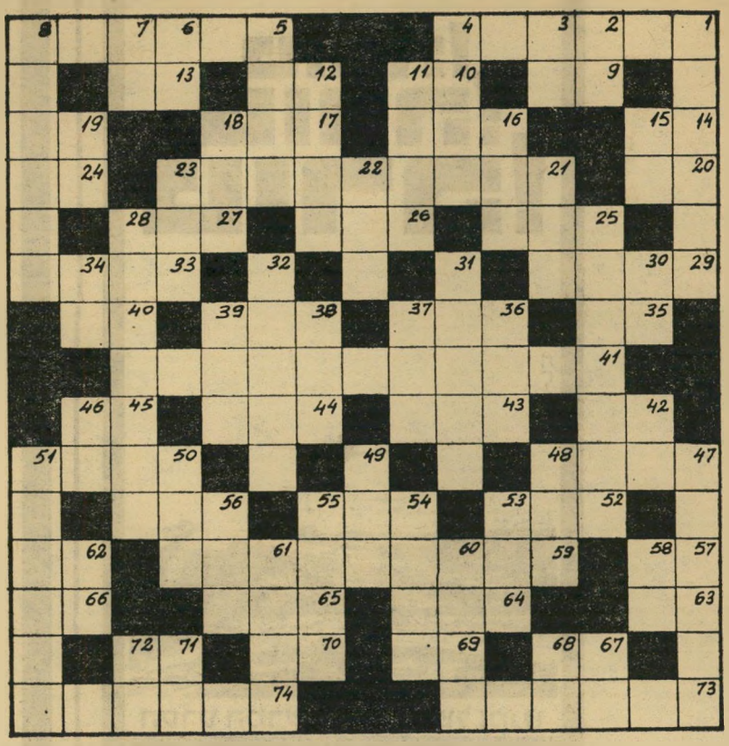

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1751". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

1) עולה מפורסם מברית־המועצות. 5) מחברת, קובץ. 9) משבטי ישראל. 10) תל חורבות. 12) תמים. 13) מילת שייכות. 14) רעל. 16) תוספת. 17) מחצית 19) רש. 20) נמצא בתוך העצם. 21) האשה הרא־שונה במדינה. 24) כימן מוסיקלי. 25) זרע. 26) שמה הקדום של יתן. 27) כלי זין. 29) נופל מצמרת העץ. 33) תואר למלכי מצריים. 35) סימן הנצחון. 36) ראוי. 38) ספן. 40) בין יבשה ליבשה. 41) יורשו של נאצר. 42) מילת שייכות. 43) בסיס האילן. 44) רחבה עגולה (כ"ח). 45) חג חוגה. 47) רוח צפונית. 50) הושרה במלח. 52) רשע ידוע. 54) שדה בור שלא נחרש. 56) מראשי הסתדרות העובדים. 57) בן לאותו אב. 59) ישראל רוצה להיאחז שם בכל מחיר. 62) נד המתנפץ אל החוף. 63) שקט! 64) ח"כ צעירי המפד"ל. 65) מין נחש. 66) נפטר. 67) פרוסה. 69) מצוי רק בה לנדזית. 70) מתת. 71) נוסף על... 73) מלאכת המס־גר. 74) ספורט פופולארי.

מאונך:

1) מין בושם. 2) מצבה. 3) נושא תורשה. 4) סגור על בריח. 5) בור, גומה. 6) רסיסי לילה. 8) דג טורף גדול בים. 11) יקסץ, ינתר על רגל אחת. 12) עוף טורף מקראי. 15) צריך להיות בראש. 16) מלך הבשן. 18) משקה חריף. 19) אמונה. 21) מכינויי השכוי. 22) שוק. 23) גן. 25) בית הנשיא ומשפחתו. 28) ישוב ליד חיפה. 30) אנקול. 31) כלי למדידת נוזלים. 32) משלח־יד. 34) לאום. 36) שמה המקראי של אתיופיה. 37) עליון. 38) וילון להפרדה. 39) תא. 42) סוג אדמה מדברית. 46) עריסה. 47) בטאונה של ממשלת מצריים. 48) בהרת קיץ. 49) גדוש. 50) ריבית. 51) חתול קטן. 53) יפה. 54) קונסרבטיבי. 55) פתח בשער. 56) כופר. 58) ריחם. 60) ערימת סגרים (יחזקאל ל"ב, ה'). 61) כלי ברזל להוצאת כלים מהתנור. 62) כמו 71 מאוזן. 67) נגמר תוקפו. 68) סייר. 71) גב. 72) טעמו כלענה.

חשבץ 1751

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מייצג כל סמל של ריבוע.

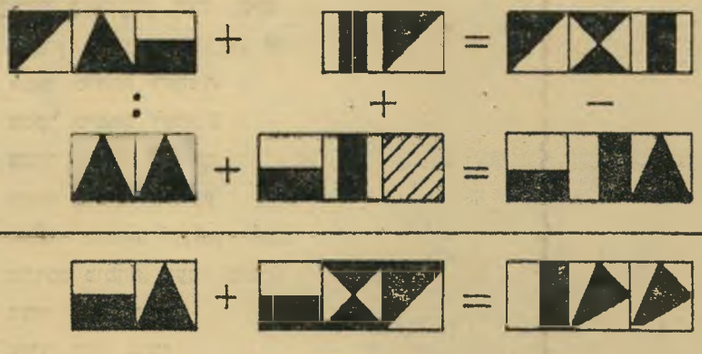

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על גבי הגלוייה: „חשבץ 1751". הפיתרון צריך להכיל את כל התרגיל במיספרים. המועד האחרון למישלוח הפיתרון — 31.3.71.

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס כספי של 20 ל"י ועוד 3 פרסי ספרים.

קרחת?

אחרים מבטיחים
אך אנו ב־ HAIRMASTER
מתאימים את הפיאה
לפי מידת ראשך
ואחראים לאיכותה
וגמישותה לכל אורך חייה.
תוכל לשחות בה
כאוות נפשך

הכנס אלינו ותווכח בעצמך!

HAIRMASTER OF LONDON
רחוב לבוניטן 8, תל־אביב, טלפון 621679

חדיש! אינטימי! נועז!
„ארוס פילם" מציג:

36 תנוחות אהבה

להקרנה עצמית בביתך!!!
הזמן ותקבל

36 שקופיות מדהיבות

להקרנה עצמית בביתך

- הממחישות בתמונה חדה ואסטטית הכל אודות תנוחת האהבה המודרנית והשלכותיה על חיי המין שלך.
- 36 מצבים אינטימיים נועזים מוצגים בעירום מלא.
- השקופיות באריזה מיוחדת ● חוברת הסברים והדרכה
- חינם!!! מיני-מקרן (COOKER)

36 שקופיות בסך 24 ל"י בלבד

ההזמנות תשלחנה רק לבוגרים מעל גיל 18

גזור ושלח — — — — — — — — — — — — — — — — — —
לכבוד **ש.צ.מ. בע"מ**, רחוב החשמונאים 53, ת"א, טלפון 223592:
נא לשלוח לי 36 שקופיות בסך 24 ל"י בלבד. לוטה בזה 24 ל"י

במזומן..... בצ'ק.....

שם .....

כתובת ..... גיל.....

חתימה.....

הלילה בו זרחה השמש

גודפרי קמברידג' · אסטל פרסונס

WATERMELON MAN

הצגת בכורה ארצית

בקולנוע **אופיר** ת"א

בפעם הראשונה האמת וכל האמת על מה שקרה בפרל הרבור

טורה! טורה! טורה!

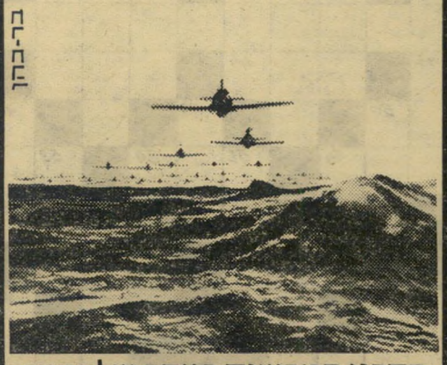

הסרט המרשים ביותר של זמננו

בקולנוע „תל אביב", ת"א 9-6¹⁵

בקולנוע אמפיתיאטרון, חיפה

ב־6.15—9.00

עתונאי ומבקר נודע מנבא הצלחה ללא תקדים לסרט הישראלי „מלכת הכביש"...

„אני מנבא עשרים שבועות למלכת הכביש בקולנוע הוד, ת"א"...
„הארץ", 18.3.71, מיכאל אוהד

מבקר מומחה לאמנות
מבקר מומחה לספרות
מבקר מומחה למוזיקה
מבקר מומחה לקולנע
מחזאי, מומחה להצגות ילדים
מתרגם מומחה, מעבד מומחה
במאי רדיו מומחה
עורך רדיו מומחה
קריין רדיו מומחה

(מ.)

קולנוע

ניצוצות

הקרב על ה„אוסקר"

לפני החלוקה

ג'ורג' סי. סקוט הוא שחקן אמריקאי מפורסם, המסרב בעקשנות לצעוד בתלם. אם כי אינו יכול להחשב עוד למורד צעיר, הוא מצפצף על המימסד ההוליוודי כמעט כמו אנשי המחתרת בניו־יורק. כך למשל, כאשר הוחלט להעניק לו את פרס האוסקר כשחקן־המישנה של השנה ב־1962, עבור הופעתו באדי פלסון, הודיע סקוט שלא יו־פיע לקבל את הפרס, ולא זו בלבד, אלא שהיה מעדיף כי יינתן לאחר, משום שה־אוסקר אינו מהווה לגביו כל קנה־מידה.

נשיא האקדמיה לאמנות הקולנוע (מחלקת הפרסים), השיב לו אז, כי הוא רשאי לא לקחת את הפרס, אבל הוא יישאר רכושו, מאחר ו„זהו ביטוי להערכת חבריך למקצוע, בין אם תרצה בכך או לאו."

השנה, חוזרת הפרשה על עצמה. סקוט הוא אחת מחמשת המועמדים לפרס השחקן הטוב ביותר עבור פאטון. אולם כשאך פורסמה הרשימה, הודיע כי הוא מוציא את עצמו מן התחרות, וביקש שיעמידו מישהו אחר במקומו. „אין בפרס זה כדי להביא לי כל כבוד נוסף," הוא טען.

דניאל טראדאש, תסריטאי מפורסם (מעתה ועד עולם), המשמש עתה כנשיא האקדמיה, השיב לו: „אנו לא נסיר מועמדותך, משום שיהיה בכך עלבון לכל שאר חבריך למק־צוע, ולכל שאר המועמדים." לעיתונאים הסביר טראדאש, שאם סקוט אינו רוצה להיות מעורב בכל הפרשה, כפי שהוא טו־ען, הרי גם לא יעורב בכך. „הופעתו בסרט פאטון היא הקובעת, והוא ימשיך להיות מועמד." והטוף יהיה שסקוט עוד יזכה ב־פרס, למרות רצונו.

קונרי חוזר

להיות בונד

אומנם, הוא טען בזמנו כי התפקיד משע־מם אותו עד מוות, ולא יסכים לגלם אותו עוד, אבל עתה מסתבר כי שון קונרי בכל זאת יופיע בסרט ההרפתקאות הבא של ג'יימס בונד, יהלומים הם לנצח.

הסיבה: המפיקים הבטיחו לו 12,5 אחוז מהכנסות הסרט, עם מקדמה קטנה של מי־ליון דולר על כך. אם לשפוט לפי הכנסות סרטיו הקודמים בתפקיד זה (שהצליחו הר־בה יותר מבשורות הוד מלכותה, בו לא השתתף) תהיה הכנסתו הכוללת כשני מיל־יון דולר.

אלא שקונרי הוא איש המאמין בעקרו־נות. על החזה הוא חתם משום שהוא מבטיח לו אפשרות לביים כמה סרטים ב־עצמו, ואילו את הכנסות הסרט הוא מק־דיש, כולו, לקרן־חינוך סקוטית מיוחדת.

תדריך

תל־אביב

****** המעגל האדום** (פאר, צרפת) — מעשיית שוד משמשת אמתלה לבמאי ז'אן־פייר מלוויל להדגים את דעתו על עולם הפשע, שוטרים מול גנבים. ל־דעתו אלה אינם אלא שני צדדים של אותה מטבע — המשטרה נוקטת בשיטות שפלות בדיוק כמו הפושעים, ומי שנגזר עליו ל־מות בסוף הדרך יפגוש את גורלו, זה גם תרגיל קולנועי למופת בצילום, במישחק ו־בתיכנון כל תנועה.

**** קנאה איטלקית** (סטודיו, א־טליה) — המשולש הנצחי — הפעם מוכרת־פרחים, אופה ובנאי — עם הרבה תבלינים איטלקיים ומישחק מבדר של מוניקה ויטי, ואנושי של מארצ'לו מאסטרויאני.

*** התרנגול** (מוגרבי, ישראל) — מסע מישגלים מן התעלה לחיפה ובחז־רה, בקומדיה־מין מבדרת ברוב חלקיה (לצ־בי אלה האוהבים „הומור צברי") עם טו־פול בדמות ה„תרנגול" קוטל הנשים.

*** מזכת הכביש** (הוד, ישראל) — נסיון של מנחם גולן וגילה אלמגור (שהיא שותפה גם בתסריט) לעמוד על גורלה של יצאנית ישראלית, עולה על כמה שרטונים בגלל הגזמות בבימוי.

ירושלים

****** הם יורים גם בסופים** (אורין, ארצות־הברית) — סיפור תחרות ריקוד מראתונית בשנות השלושים, מכיל בתוכו את כל מה שנראה בעיני הבמאי סידני פולאק פגום באורח החיים האמריקאי, או והיום. מישחק מרשים של ג'יין פונדה, גיג יאנג, סוזנה יורק ורד באטונס.

חיפה

***** המפעלה של אלים** (מא־ארצות־הברית) — עולמם של ה„היפים" ודרך חייהם, תוארו בשיר, והנושא את שם הסרט, על־ידי ארלו גאתרי באהדה רבה, או־לם זוכים במבט ביקורתי יותר דרך משקפיו המבוגרים של הבמאי ארתור פן.

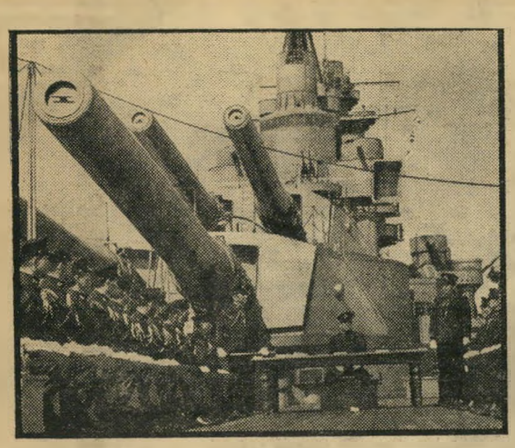

נמרים עליך, שמשון

טורה טורה טורה (תל־אביב, תל־אביב; ארצות־הברית) — סרט זה, אשר נקרא בתרגום מיפאנית „נמר, נמר, נמר" (קריאה שהודיעה על הצלחת ההתקפה היפאנית על נמל־הפנינים) מהווה תמצית של כל המעלות והחסרונות האופייניים היום להוליווד.

מצד אחד, זהו סרט רחב־מימדים, המשחזר בשיטתיות רבה את כל המאורעות אשר קדמו להצטרפות ארצות־הב־רית למלחמת־העולם השנייה, האמצעים הטכניים בו מר־היבי־עין, וחצי השעה האחרונה, בה מתוארת התקפת־האוויר היפאנית על נמל־הפנינים, שייכת בוודאי לסידרת הסצינות המלחמתיות המרשימות ביותר שצולמו אי־פעם.

מצד שני, כמו בכל מיקרה בו מנסים, במיסגרת עלילתית מצומצמת, להביא פרשה פוליטית מסובכת, שהתגוללה במשך זמן ארוך למדי, יש כאן הרבה השמטות, הרבה דברים החולפים במהירות רבה מדי (למשל, אותה חוות־דעת, הטוענת כי רוזבלט רצה בהתקפה היפאנית כדי ש־תהיה לו אמתלה נוחה להצטרף למלחמה נגד היטלר) והרבה מאוד דמויות שיטחיות, המדברות במשפטים בומ־בסטיים ונראות כמלאות־הכרה בתפקיד ההיסטורי שלהן.

כדי להמתיק את הגלולה האמריקאית, שמים המפיקים בפי היפאנים (אשר הפיקו את הצד שלהם בסיפור, ושיל־בו אותו בצורה משכנעת מאוד, בצד הצד האמריקאי) כמח מחמאות לענק הנרדם, אמריקה, ועל הסכנה שביקיצתו.

לכל מי שמתעניין בתולדות מלחמת־העולם השנייה, ולכל אוהבי סרטי־מלחמה.

היפאנים: כמו במיזרח התיכון

איך לא לשסם אסירים

איש מושחת היה (אסתר, תל־אביב; ארצות־הברית) — ס־רט־פעולה; זהו סרט סאטירי מפוכח, שנעשה על־ידי אחד הבמאים המוכשרים ביותר של הוליווד, היהודי ג'ו מאנקיביץ'.

שני הגיבורים בסרט הם בן־בליעל מקסים (קירק דאגלס) השודד חצי מיליון דולר, נתפס בבית־בושת ונשלח לכלא, ושריף בעל דעות מתקדמות (הנרי פונדה), המתמנה למפ־קד הכלא, והמנסה לשקם את האסירים בדרכים מודרניות.

שני אלה חייבים, כמובן, להתנגש בין כותלי הכלא, ותו־צאות התנגשות זו מראות על יתרון ברור לטובת הגבר: שעה שהשריף אינו מצליח לשכנע איש מן האסירים בכנות כוונותיו, מוביל בן־הבליעל החייכן את חבריו במלאכת בניית חדר־האוכל, ממריץ אותם לצייר לפי מיצוות ה־מפקד, ומצליח אפילו להכניס אותם לתוך המים, כדי ש־ירחצו את גופם. כל זאת, כמובן, כשמחשבת הבריחה מן הכלא היא תמיד המטרה הסופית.

הסרט כולו הוא מבדר, קליל וסרקסטי, אולם יש בו, מאחורי החיצוניות המשעשעת, גם מוסר־השכל. כי את כשלונו של השריף המתקדם, שאינו מגיע אף פעם לידי שפה משותפת עם אסיריו, אפשר, לפי דעתו של מאנקיביץ', להסביר רק בדרך אחת: כל עוד מתנהלים בתי־הכלא לפי עקרונות ודפוסים נוקשים, לא יוכל להושיע אפילו האיש המתקדם ביותר. את זאת גילו כבר גם בישראל.

פונדה ודאגלס: אפילו להתרחץ

כמה טוב להיות שחור

הלילה בו זרחה השמש (אופיר, תל־אביב; ארצות־הברית) — מה קורה לאדם ההולך לישון לבן והמתעורר בבוקר כושי? מצב זה, שהוא בעצם עצוב מאוד, משמש נושא לקומדיה חדשה הממשיכה, במסורת „הבלשים מגיעים להארלם", לתאר את בעיית ההפלייה הגזעית, כפי שהכושים רואים אותה.

הבמאי מלווין ואן־פבלס משתמש בסיגנון סארקסטי, כדי להראות כיצד אדם לבן ובלתי־נסבל באופיו, הוא טיפוס רצוי ולגיטימי בהחלט בחברה שעה שאותו אדם, כאשר עורו משחים, אבל התנהגותו משתפרת לאין ערוך, הופך לבלתי־רצוי, סכנה לשם הטוב של הסביבה בה הוא חי, חשוד נצחי בעיני המשטרה, וברגש מפוקפק בעיני אנשים לבנים וכושים גם יחד. הוא נעזב על־ידי אשתו, בעלת הדעות המתקדמות („אבל עד גבול מסויים", היא מציינת) וילדיו, ונותר לבדו בהכרה ש„היופי מעמיק כצבע העור."

אם רעיון שינוי הצבע אינו מקורי לגמרי, הוא יכול לספק חומר נרחב לסאטירה. אולם רוב התופעות עליחן מתעכב ואן־פבלס הן שטחיות למדי, ובסופו של דבר הוא אינו מוצא סיום נאות לסיפורו, מסתפק במסקנה חישנה: „השלם עם העובדות".

קאמברידג': מי אמר שהוא לבן?

אם, בסך הכל, הסרט הוא מעל לממוצע, הרי זה חודות לנושא האקטואלי, ולמישחקו המבריק של גודפרי קאמ־ברידג', אחד משחקני הקולנוע המוכשרים ביותר של אמ־ריקה, מכל צבע שהוא.

בתוככי כלא נשים

חדר האוכל בכלא הנשים נוה תירצה משמש עתה 27 אסירות מתוך 45. שאר מקיימות האסירות תורנות הגשה ועזרה בבישול. בתמונה: האסירות בארוחת הצהריים כשמימין נראות הקנדיות סיגני דואר ודנ"ס אובריין, שנאסרו על נסיון של הברחת חשיש.

הגורל מאחד זורקות־רימונים

מרמאללה - עם מבריחות חשיש

מעבר־לים - בתאי כלא „נוה תירצה"

אחרי שצברה כמה מאות לירות שטר־לינג, החליטה מרגרט, בלונדית יפהפיה, ל־טייל בעולם. עזבה את האקדמיה והתחברה עם הבוהמה הבריטית. אחר נסעה לספרד ומשם לצרפת ומרוקו. לבסוף: לאילת. ישראל.

עם הסמים נפגשה מרגרט עוד בבריטניה. הם ליוו אותה גם בהמשך הדרך, והם גם שהביאו אותה לנוה תרצה.

הסמים והשלום

דיה זה יומיים לפני שעמדה לעזוב את הארץ ולחזור לבית הוריה בקנדה כדי להמשיך בלימודיה. מרגרט הכירה שני תיי־רים שהציעו לה להעביר חשיש לקנדה — תמורת 1000 דולר. היא הסכימה, מפני שלא ראתה בחשיש דבר פסול. להיפך: „אם ה־ישראלים היו מעשנים סמים כמו הערבים, או היה השלום מגיע," נהגה לומר לפני מעצרה. „ובכלל, אם כולם היו מעשנים חשיש, היה העולם יותר טוב והאנשים לא היו שאפתנים כל־כך, היו מסתפקים במועט ולא היו סיבות למלחמות."

לפני שעלתה למטוס, התגלה החשיש ב־חפציה. היא נעצרה והובאה למשפט בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. אביה הפרקליט הגיע מקנדה כדי לעמוד לצידה. הוא לא עזר הרבה — דניס נידונה לשנת מאסר.

בין כותלי בית־הסוהר פגשה דניס מר־גרט אוברייין בחברות־לצרה, תיירות שנאס־רו באותה אשמה: נסיון להבריח חשיש.

מה דעתה על בית־הסוהר הישראלי?

„החיים כאן הם באמת לא כל־כך רעים. האוכל טוב והתנאים האובייקטיביים הם בסדר גמור. אני מתכוונת ליחס הסוהרות. אבל אני סגורה ורחוקה מהבית וזה נורא."

השהייה בבית־הסוהר נחרתה עמוק בליבה של דניס. „זו הפעם הראשונה בחיי שנת־קלתי בזונות. הבחורות האלה יש להן לב זהב, אבל הן בעלות מזג סוער. אני אוהבת את החיוניות שלהן. כל החיים שלי אני אזכור אותן."

דניס עומדת להשתחרר בעד כחדשיים. מה תוכניותיה? „לסוס חזרה לקנדה." ומה

אחיות הקפטריה

נגרה ו־חורים שח־שיר, מממינות הפצצה בקפטריה של האוני־ברסיטה, ממלאות מים להשקות את הגינה.

היא מתכוננת לעשות בקנדה? „אני רקדנית ואמשיך בכיוון זה."

אל-פתח

חשיש

דניס מרגרט אוברייין נולדה לפני 19 שנים בקנדה. אביה עורך־דין מצליח, סבה הוא סגן הפרקליט הכללי של קנדה. ברגרת תיכון, הצטיינה בכישרון ריקוד, זכ־תה במילגה לשנת לימודים באקדמיה הברי־טית לבלט. מלבד הלימודים: הופעות ריקוד ושכר גבוה בצידן.

הדנית

היושבת בתאה היא אנגרטה מלברט, בלונדית בעלת עיני תכלת, בתו של חסיד אומות העולם, שנת־פסה בלוד בהברחה ונידונה ל־8 חודשי־מאסר.

החשישניקיות הזרות

עומדות ליד הסורגים בכניסה לתאים, סיגני דואר מאיסלנד (מימין), אסו אנסטודוריינס מ־קנדה (במרכז) ודניס מרגרט אובריין מקנדה (משמאל). שלושתן נאסרו על נסיון להבריח חשיש. בתמונה מימין: אסו אנסטודוריינס, העובדת במיטבח בית־הסוהר, ליד מגש האוכל.

ראדה נבולסי, ערביה בת 19, בתו של אחד מנכבדי שכם, כלואה באגף המי־עוטים. בביתה נתגלה מכשיר־אלחוט. כש־ביקשה כתבת העולם הזה לדבר איתה, הפסיקה ראדה עבודתה בגינה וניגשה אליה.

מדווחת כתבת „העולם הזה":

בעיות הפלסטינים

דבחורה שניגשה אלי, דוברת אנגלית טובה, מתנהגת בנימוס ובאיפוק. „כן, אני מאמינה בשלום. אבל תלוי איזה שלום. הישראלים צריכים להבין גם את הדרישות שלנו. הבעייה העיקרית היא בעיית הפלי־טים. אם יוחזרו הפליטים לבתיהם, או יקב־לו פיצויים עבור הרכוש שניגזל מהם, אפ־שר יהיה לדבר על שלום."

„כשאסרו אותי, למדתי בתיכון. הפסקתי את לימודי. אבל כאן, בבית־הסוהר, אימ־שרו לי לגמור את תעודת הבגרות."

עד כאן סיפורה של ראדה נבולסי. מרים שחשיר היתה פחות ידידותית. „לשם מה לדבר, במילא כל מה שאני אגיד יסובבו את זה בעיתונות ולא יהיה זכר למה ש־רציתי להביע. בכל זאת אגיד רק דבר אחד: לא יכול להיות שלום בין הישראלים לבין הערבים, עד שהפלסטינים לא יקבלו את זכויותיהם. לנו הפלסטינים הזכות ל־ארץ הזאת והיא ניגזלה מאיתנו. יש רק צורה אחת של שלום ואתם יודעים לאיזה צורה אני מתכוונת."

מרים, שהיא כיום בת 20, סיימה את בחינות הבגרות שלה בבית־הסוהר. אין לה תוכניות לעתיד. „ראשית, כל עוד אני אסי־

גורל מאחורי הסורגים: הרקדנית שנתפסה בהברחת חשיש

רה, אין לי שום עתיד חוץ מקירות הכלא. אם אשוחרר, אחשוב על העתיד שלי רק כשפלסטין תהיה משוחררת."

גם אידה סעוד בת ה־18 היתה תלמידת־תיכון כאשר נאסרה. לפני מאסרה — הצטרפה לחזית לשיחרור פלסטין, שם הוטל עליה תפקיד מיבצעי: ציידו אותה בשני רימונים ושלחו אותה לזרוק אותם על כלי

ההורגת וסורגת! אידה סעוד, זורקת הרימונים מעזה, שגרמה למותם של שני חיילים, סורגת אפודה חומה. משמאל: דניס מרגרט אובריין, רקדנית לשעבר בבלט המלכותי הבריטי, שנכלאה בעוון הברחת חשיש.

רכב ישראליים בעזה. "עדיף כלי רכב צבאיים," הורו לה. היא זרקה את הרימונים על טנדר מלא חיילים. התוצאה: שני חיילים הרוגים. אידה נמלטה מהמקום, אך נתפסה כעבור זמן קצר. בבית־הסוהר היא נחשבה לאסירה שקטה ונחמדה. את זמנה הפנוי מבלה בסריגה, הספיקה כבר לסרוג אפודות לכל בני משפחתה.

רוצים להיות בחוץ

נגרטה מלברט הגיעה בעיקבות השמש מדנמרק לאילת. סיפורה דומה לזה של דניס אובריין: היא הכירה תיירים מארה"ב, ששיכנעו אותה להבריח חשיש. היא ניסתה, נתפסה ונאסרה ל־8 חודשים.

דעתה על בית־הסוהר? "הדבר היחידי ש־אני חושבת עליו, זה איך לצאת מכאן."

סיפור דומה יש לאטו אנטודוריינס וסיגני

פצצה ב"ציון" אחת האסירות האחרות בנות בנווה תירצה היא פטמה ברנאוי, אחות במיקצועה, שהניחה את הפצצה בקולנוע ציון בירושלים. בחדרה של פטמה בכלא תלויות שתי תמונות זו ליד זו: באחת שתי בנותיה המאומצות ובשנייה מיסגד אל־אקצה.

דואר. באו כתיירות, התחברו עם הבוהמה הישראלית והורה, ניסו להבריח חשיש, נתפסו ונכלאו בנווה תרצה.

איך הן מסתדרות? "בהתחלה היה קשה מאוד," אומרת אטו, "אחר התרגלנו קצת. אבל בלילות, לפני שהולכים לישון, זה חוזר. רוצים להיות בחוץ."

נווה תירצה מחולק לשני אגפים: האגף הישראלי ואגף בנות המיעוטים. לא תמיד היו שני אגפים. רק אחרי ההצתה במיסגד אל־אקצה הופרדו היהודיות והערביות. פרצו אז סיכסוכים חמורים בין שני המחנות. אבל גם קודם היו כמה תקריות על רקע לאומי. במסיבת חנוכה, למשל, ניסו האסירות הערביות להפריע למסיבה.

בראש המפריעות עמדה אז לוטפי אל־האחרי, המרצילה מחברון, אשר ניכלאה ל־אחר ששלחה ויסקי ועוגיות מורעלות ל־

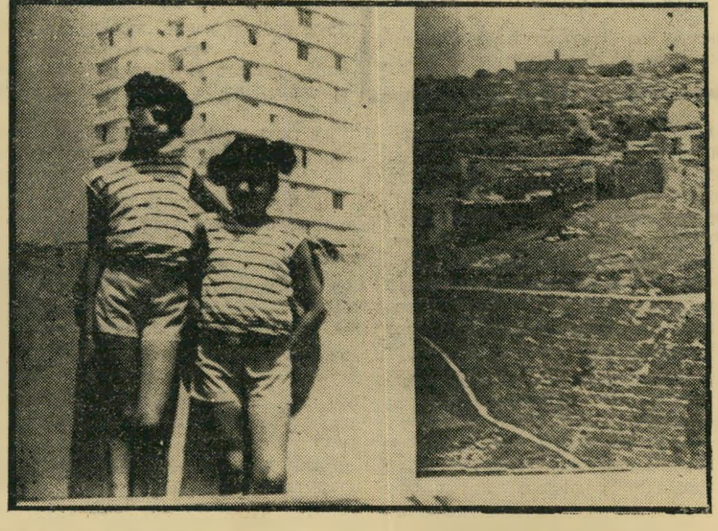

כמה מנכבדי שכם שהיו חשודים בשיתוף־פעולה עם הישראלים.

החיים באגפים שונים במיקצת. הדלתות באגף הישראליות לדוגמה, נעולות במשך שעות היום. "בגלל הגניבות הרבות אחת מהשנייה," כפי שהסבירה אחת הסוהרות הוותיקות בבית־הסוהר. לעומת־זאת, התאים באגף הערביות, פתוחים כל היום. "זאת רמה אחרת לגמרי. אלה הן בנות השמנה והסלתה של החברה הערבית," מסבירה מנהלת בית־הסוהר רעיה אפשטיין. "אלו הן בנות שלמדו בתיכון וגניבה בכלל לא תיתכן אצלן."

בכלל, מסקנתם של עובדי בית הסוהר היא כי מבחינה אנושית עומדות האסירות הערביות, למרות המעשים שבעוונם ניכלאו, על רמה גבוהה.

על כך מעיד סיפורה של רינה ע., יהודיה שנאסרה בגלל שהתפרצה בלישכת הסעד. רינה, שהיתה בחודשי הריונה האחרונים כשנכלאה, ילדה בכלא. אחרי הלידה ביקשה שיעבירו אותה ואת התינוקת לאגף הערביות. "הן עדינות, לא רועשות ומתנהגות כל־כך יפה," אמרה.

הנהלת בית־הסוהר הסכימה, ואז התברר כי חברות אל־פתח, החזית העממית לשיחרור פלסטין ושאר אירגוני הפידאין, מתנהגות בתוככי הכלא כאימהות. "איך שהן טיפלו בו," סיפרה רינה, "אפילו אמא שלי לא התייחסה אלי כל־כך יפה."

60+2

הקיר־קס הפרלמנטרי שערכה גח"ל סביב הצעת אי־האמון שלה — הסערה־בכוס־מים בעניין ההצבעה החשאית — הסיחה את הדעת מן התוכן האמיתי של הישיבה.

גם הוא מצא את ביטויו בפרשה שנראתה כבדיחה. אך לבדיחה זו היתה משמעות פוליטית מרחיקה־לכת.

גולדה מאיר עמדה על הבמה וכמעט התחננה שאביע לה אי־אמון. על אפה ועל חמתה הצביעה סיעתנו נגד הצעת אי־האמון. כתוצאה מכך נדחה אי־האמון ב־62 קולות — שני קולות יותר ממחצית חברי־הכנסת.

שני הקולות שלנו.

■ ■ ■

הפרשה כולה הוכיחה עד כמה צדקנו בשיקולינו, כאשר החלטנו להצביע כך.

התלבטנו קשה בקשר להצבעה זו. איש לא הציע שנצביע יחד עם גח"ל. אך היתה הצעה שנימנע מהצבעה, כפי שעשתה רק"ח. הנימוק: המפה ששירטטה גולדה בטיימס אינה מספקת, ואולי גם אינה כנה. היא עצמה ניסתה לאחר מכן לתשטש את הדברים החיוביים שהיו בו.

סיעתנו (והמזכירות של תנועתנו) החליטו, אחרי דיון ממושך, לנקוט בקו הפוך: להצביע נגד אי־האמון, ובכך לצרף את קולותינו לקולות הקואליציה בהצבעה זו.

מדוע? כדי להדגיש את הנקודה העיקרית של פרשת הראיון: שגולדה מאיר התקדמה מאוד לעבר תוכנית־רוג'רס, שהסכימה לשרטט מפה, שהיא הולכת בעל־כורחה בדרך שקבענו לה.

הסברתי זאת בנאומי (ראה מיסגרת) — וראיתי שגולדה מקשיבה לי ברוגז גובר והולך. נוסף על השינאה האישית שהיא רוחשת לי בגלוי, היתה לה סיבה טובה להתרגז. כי בכל אותו ויכוח השתדלה לטשטש את מעשיה, להעמיד פנים כאילו לא התקדמה לעבר רוג'רס,

הישיבה בעיני זאב (קטע מקאריקטורה ב"הארץ")

שלא נכנעה לאמריקאים כפי שניבאנו לה מראש. ואילו אנחנו דאגנו לחשוף את המשמעות האמיתית של דבריה.

■ ■ ■

אמצעי־התיקשורת שמו לב יותר לתפקיד שמילאנו בחלק הפחות־חשוב של הישיבה — התיכוח על חשאיות ההצבעה.

חוש־הריח המאומן שלנו ניבא לנו עוד בראשית התיכוח שמתבשל משהו. כעבור זמן־מה גילינו מהו הדבר: דרישה של גח"ל לקיים הצבעה חשאית.

התקוממנו מייד נגד הצעה זו. הכוונה היתה לתת לחברי סיעה קואליציונית — ואולי גם לשרים ולסגני־שרים — את האפשרות להביע אי־אמון בממשלה שהם עצמם כופים אותה על העם. וזאת — מבלי להסיק שום מסקנה אישית, להישאר ליד קערת־השלל, ליהנות מכל פירות השלטון.

המוח המשפטי הפורה של אמנון זכרוני מצא מייד את נקודת־התורפה. בפתק שהעביר לי מתא־היועצים, הצביע על הסתירה שבין דרישה זו ובין תוק־המעבר, הקובע ששר נחשב למפוטר אם הצביע אי־אמון, או אם נמנע מהצבעה כזאת. הוראות דומות קיימות לגבי חברי־כנסת מסיעה המשתתפת בממשלה.

שיגרתי פתק ליו"ר, מרדכי ביבי, וביקשתי להעלות הצעה לסדר. כשקרא לי היו"ר לדוכן, ■רץ בגין בקריאות־מחאה, כי גם הוא ביקש (אחרי) להשמיע הצעה לסדר.

במילים קצרות, הוכחתי שקיום הצבעה חשאית על הצעת אי־אמון הוא בלתי־חוקי, ונוסף על היותה בלתי־מוסרית ובלתי־מכובדת. ציטטתי את הסעיפים היבשים של החוק, המוכיחים שהדבר הוא בלתי־חוקי בעליל.

או קרה משהו מוזר מאוד: היו"ר, ביבי, טען כי הסעיפים שהסתמכתי עליהם בוטלו מזמן. היתה זאת טענה חסרת־שחר, שאין להסבירה אלא בהתרגשותו של היו"ר, שאיבד את השליטה על הישיבה. המשך הדברים, לפי הפרוטוקול:

אורי אבנרי: לכן, אדוני היושב־ראש, דעתי היא שהצעה זו היא בלתי־חוקית, נוסף על היותה בלתי־מכובדת, מכיוון שממרתה היא לתת לחברי סיעות ממשלתיות אפשרות להצביע בחשאי נגד הממשלה של עצמם.

היו"ר מ. ביבי: חבר־הכנסת בגין.

מנחם בגין: אדוני היושב־ראש, רציתי לומר ראשית לחבר־הכנסת אבנרי: עם כל הכבוד, אתה זמן קצר מאוד בכנסת, ומושגיך בתקנון הם קלושים מאוד.

יעקב חזן: אבל הוא צודק במאה־אחוז.

מנחם בגין: מי אומר זאת? חבר־הכנסת חזן? חבר־הכנסת חזן, אתה יושב זמן רב בכנסת.

יעקב חזן: ההצעה לתת לחברי־הממשלה להצביע נגד הממשלה היא — — —

קריאה: אתם חוששים מהצבעה גלוייה!

קריאות: — — — (לא נקלטו).

מנחם בגין: לא תוכלו למנוע ממני את מה שאני רוצה לומר. אני מחבב קריאות־ביניים, אבל אני אומר את מה שאני רוצה לומר. זאת זכותי. חוק־המעבר אין לו כל קשר עם ההוראה הזאת. זוהי הוראת־תקנון מוחלטת!

המסקנה ההגיונית היתה, כמובן, להפסיק את הישיבה ולהניח לוועדת־הכנסת להכריע לגבי נקודה זו: מהו הדין כאשר יש סתירה בין חוק ובין סעיף בתקנון הכנסת. כשקם שר־משפטים, יעקב שמשון שפירא, להשיב לבגין, ציפו רבים שידרוש זאת.

אולם שפירא שונא אותי כמעט כמו גולדה (מאז טענתי שעשה קנוניה עם שר־הפנים המנוח בשאלה „מיהו יהודי"). לכן התעלם כליל מהצעתי, למרות שחזר על עמדתי העקרונית לגבי החשאיות. תחת זאת דרש לקיים הצבעה „אישית" גלוייה.

ההמשך ידוע. לגבינו היה המשך נוסף: למחרת היום ניגשו אלינו מיטב המשפטנים שבכנסת, וכמה חברי־כנסת מרכזיים אחרים, והודו בפה מלא שצדקנו. אחד אף התוודה: „פשוט לא תפסתי את משמעות הדברים, בהתרגשות הרגע." על עמדתנו חזר גם הפרופסור למשפטים אמנון רובינשטיין, כאשר ניתח את הפרשה במאמרו בהארץ.

■ ■ ■

מובן מאליו שלא ניתן יד לנסיון לרוקן מתוכנו את הסעיף המאפשר הצבעה חשאית בכל עניין שאינו הצבעת־אמון.

עוד באותו יום מסרה סיעתנו, בהודעה לעיתונות, ש־ניטול יוזמה ונדרוש את תיקון הסעיף הנדון, במגמה ל ח ז ק את הזכות להצבעה חשאית, ולשים קץ למצב ה־נוכחי, המאפשר לממשלה, על־ידי תחבולה, למנוע הצ־בעה כזאת.

הואום שהוציא את גולדה מאיר מכליה:

להלן נאומו של אורי אבנרי בוויכוח הגדול על הצעת גח"ל והמרכז החופשי להביע אי־אמון לממשלה, בגלל תוכן הראיון שנתנה גולדה מאיר לסגן עורך העיתון הלונדוני „טיימס":

אורי אבנרי: אילו היתה עומדת על סדר־היום הצעת אמון בממשלה, היינו נתונים במצב קשה.

כי לאיזו ממשלה להביע אמון?

זו של טיימס או זו של ניוזוויק?

זו של ראש־הממשלה גולדה מאיר, או זו של חבר־הכנסת יצחק רפאל?

זו שבה המפד"ל דבקה בעקרונות, או זו שבה המפד"ל דבקה בכיסאות?

זו של הראיון אתמול, או זו של הדיבור היום?

זו של הנוסח שרשם עיתונאי אחראי, מנוסה, בעל שם בינלאומי, או זו של הנוסח המתוקן במיקצת, שהובא היום על־ידי ראש־הממשלה?

זו של ראש־הממשלה אשר העזה להתקרב אל השלום, או זו של ראש־הממשלה המנסה היום — אם לא להתכחש לדברים שאמרה, לפחות לטשטש אותם?

האמת של בגין: מלחמה

אבל מלאכתנו קלה היום יותר. על סדר־היום עומדת הצעת אי־אמון של סיעות גח"ל והמרכז החופשי. על כך קל לנו להצביע.

נצביע נגד.

כי מהי האלטרנטיבה המוצעת על־ידי שתי סיעות הימין?

הגענו לקיפאון בשיחות־השלום. הקיפאון, אם יימשך, מוכרח להביא לחידוש המלחמה.

אני מתריע על כך שאין לחברי־הכנסת בגין אומץ־חלב לקום ולומר מעל הדוכן הזה את האמת, האמת שהוא חושב עליה, ושאין הוא מבטא אותה בגלוי. האמת היא שדרכו מובילה לחידוש המלחמה.

לשום אדם בכנסת אין אומץ־לב לקום ולהציע למדינה לחדש את המלחמה, כדי להשיג את המטרות שהוא דוגל בהן. אנשי ארץ־ישראל השלמה מנסים להעמיד פנים, כאילו אפשר להשיג את מטרותיהם באיזו שהיא דרך מלבד המלחמה.

מנחם יריב (חרות): לא כדאי להתווכח איתך!

אורי אבנרי: אם חבר־הכנסת בגין רוצה להתווכח, שיישב כאן ויתייחס ברצי־נות לוויכוח שהוא יזם אותו.

אני חושב שיש מידה מסויימת של — איני יודע איך לקרוא לזה — בהתנהגותו של אדם היוזם דיון בכנסת, הקורא לכנסת לישיבה מיוחדת, ושאינו נוכח בעת הדיון שהוא עצמו יזם.*

שני צעדים קדימה, חצי צעד אחורה

לאיזו מלחמה הוא קורא?

למלחמה בברית־המועצות, למלחמה בלי האמריקאים.

אולם הדרך אל השלום אינה נסיגה, והדרך אל תהום המלחמה אינה התקדמות.

חבר־הכנסת בגין שיכנע אותנו לחלוטין שיש להצביע נגד הצעת אי־האמון. חבל שראש־הממשלה כמעט הצליחה לשכנע אותנו שצריך להביע אי־אמון.

גולדה מאיר: אדרבא!

אורי אבנרי: לא נעשה לך את הדבר הזה! (צחוק באולם).

על מה נדרשים אנחנו, על־ידי המציעים, להצביע אי־אמון?

אנו נדרשים להביע אי־אמון מפני שראש־הממשלה שירטטה מפה.

והרי קראנו לממשלה, לממשלת אשכול ולממשלת גולדה מאיר, לשר־טט מפת־שלום, המפה האמיתית של השלום — שהיא מפה בלי סיפוח!

אנו נדרשים להביע אי־אמון מפני שראש־הממשלה קיבלה בעקיפין את עיקרי תוכנית־רוג'רס.

והרי אנחנו תבענו, ואנו תובעים גם היום, להצהיר בפירוש שישראל מקבלת את תוכנית רוג'רס ככסיס לדיוני־שלום.

אם הגברת ראש־הממשלה התקרבה לנקודה הזאת (ומיד אוכיח שהתקרבה מאוד), אנחנו יכולים רק לעודד אותה.

למעשה הלכה ראש־הממשלה שני צעדים קדימה. היום היא חזרה חצי צעד אחורה. אבל ההתקדמות נשארה בעינה, והיא הקובעת לגבינו.

חשוב שהציבור יבין מה נאמר במפת־השלום ששורטטה על־ידי ראש־הממשלה בשיחה עם העיתון טיימס. חשוב גם שהעולם הערבי יידע זאת. (אני שואל את עצמי: איזה שרות משרתת רק"ח את עניין השלום, כאשר היא מנסה לטשטש ולצמצם את משמעות הדברים הכלולים בראיון ראש־הממשלה?).

מפת־השלום של גולדה

אני רואה חובה לעצמי, כלפי הציבור בישראל וגם כלפי העולם ה־

---

* בגין, בניגוד לגולדה, לא טרח להישאר באולם בעת הוויכוח. הדבר היה לפ נ י שפרצה הסערה, שבגללה נטש בגין את האולם באופן הפגנתי.

ערבי, לשים את הדגש על ההתקדמות המרחיקה־לכת של ראש־הממשלה לקראת תוכנית רוג'רס, שבאה לידי ביטוי בראיון זה.

הפירוש הסביר של הדברים, הפירוש שיתקבל על־ידי כל אדם סביר שיקרא את הדברים בארץ ובעולם, הוא זה:

- **ראש־הממשלה מסכימה לפינוי סיני תוך פירוז;**
- **היא מסכימה לפינוי הגדה, תוך תיקוני גבול לא־מהותיים...**

מרדכי פורקים: פרשן חדש לראש־הממשלה!

אורי אבנרי: נמשיך:

- **בראיון אין זכר למילים „רצף טריטוריאלי לשארם־אל־שייך".**

ואל תבוא עכשיו ראש־הממשלה ותכניס במאוחר מה שאין במקור. במקור כתובה המילה „גישה" — אותה מילה שראש־הממשלה השתמשה בה לגבי גישת הערבים לחיפה.

זלמן שובל: אני מקווה שראש־הממשלה תתקן את הטעות שלך היום.

אורי אבנרי: והלאה:

- **ראש־הממשלה אמרה „לא נרד מן הרמה." אני שמח שלא אמרה „נספח" את הרמה.**

היא לא אמרה „נספח את כ ל הרמה." היא אמרה רק: „לא נרד." לכך יכולות להיות משמעויות רבות ושונות.

- **ראש־הממשלה אמרה ש„משהו" יישאר ליד הירדן.**

„משהו" יכול להתפרש בכיוונים רבים ושונים. „משהו" אינו סיפוח, ואינו תוכנית אלון.

- ראש־הממשלה אמרה: „עזה לא תחזור למצריים." לא אמרה שעזה תסופח לישראל.

מהו, אם כן, הפער שנותר בין העמדות האלה לבין תוכנית רוג'רס?

אני רוצה לקחת שלא קרה לראש־הממשלה, כפי שטוענים יריביה — ש„התחלקה" לה הלשון. אני מקווה שניסוחים אלה, כפי שהם מופיעים בראיון, הם מחושבים ומדודים ושקולים. ואם הם מחושבים ומדודים ושקולים, כי אז חשובים הפירושים האפשריים, האפשרויות השונות הטמונות בהם.

„את תצטרכי לקבל את תוכנית רוג'רס!"

וכעת, מה נותר בין זה לבין תוכנית רוג'רס?

- נשארה בעיית הנוכחות בשארם־אל־שייך, וכבר שמענו ששר־החוץ מדבר על „חכירה".
- נשארה בעיית ירושלים, שבה יש לתת לערבים מעמד המספק את הזכות הערבית והכבוד הערבי.
- נשארה בעיית ההגדרה העצמית הפלסטינית שלגביה, ולגביה בלבד, נשארה ראש הממשלה בעמדה עקשנית, עמדה שהיא בעיני, על כל פנים, פחות ופחות מובנת.

את תלכי בדרכנו!

אינני נבהלים ממה ש ל א אמרה ראש־הממשלה, מפני שאת הדברים שראש־הממשלה לא אמרה — היא עוד תאמר.

כפי שאת, ראש־הממשלה, אמרת שלעולם לא ניכנס למו"מ לא־ישיר — ונכנסת.
אמרת שלא נדבר על נסיגה — והנה את מדברת על נסיגה.
אמרת שלא נקבל את יוזמת רוג'רס — וקיבלת את יוזמת רוג'רס.
אמרת שלא נשוב לשיחות־יארינג כל עוד לא הוזזו הטילים — ושבת לשיחות יארינג.
אמרת שלא נשרטט מפות — והנה את משרטטת מפות.
אמרת שלא נדבר על ערובות בינלאומיות — והנה, בראיון זה, את אומרת ש„ישראל מציעה כוח מעורב."

כשם שאת הלכת בדרך הזאת, כשם שקיבלת את הדברים שאנחנו הצענו אותם, לא מפני שאנחנו הצענו אותם, אלא מפני שההגיון חייב ללכת בדרך זו — כך תלכי (ואני אומר זאת לחיוב) בדרך המובילה אל השלום. מפני שההגיון הבינלאומי, ההגיון של יחסי־הכוחות וההגיון של השלום, יביאו לדרך הזאת.

הגעת עד כאן, גבירתי ראש־הממשלה, ואני מתפלל שיהיה לך אומץ־הלב ללכת עד הסוף — עד השלום.

מפה זו ששירטטת היא מפת מכסימום. צדקו דוברי הימין: זוהי מפה לפתיחת המשא־ומתן, מפת מכסימום, מפת רוג'רס־פלוס. במשא־ומתן תימצא המפה הדרושה לשלום.

צריך לומר בפה מלא לעם: מפה שתביא לשלום — היא מפה טובה.

כי השלום הוא הביטחון. ריקמת החיים החדשים, שתיחצר בשלום — היא הביטחון. כוחו של צה"ל, וסדרי־הביטחון הדו־צדדיים והבינלאומיים — בהם השלום והביטחון, יותר מאשר בגבעות של חול וברצועות של מים.

אחינו נפלו למען השלום. אחינו לא נפלו למען שטחים.

חבר־הכנסת בגין ציטט היום מה שנאמר ערב הבחירות לכנסת. אבל חשוב לאין־ערוך יותר מה שנאמר ערב המלחמה. ואם הוא הזכיר דברים שאמר משה דיין א ח ר י המלחמה,* אזכיר את הדברים שאמר שר־הביטחון ברגע שחיילינו י צ א ו לקרב: אנו יוצאים כדי להגן על מדינתנו, ואין פנינו לכיבושים.

אל ילמד אותנו חבר־הכנסת בגין על מה נשפך דם אחינו.

האדמה ספגה את דמם, אבל לא למען שטחי־אדמה נשפך הדם הזה. דם זה נשפך למען השלום, ואל השלום אנו רוצים לחגיע.

„בואו נלך אל עמנו!"

כבוד היושב־ראש, חבר־הכנסת בגין אמר: „בואו נלך אל עמנו." אני, מצידי, עונה לו: „אדרבא, בוא נלך אל עמנו! מחכה לך שם הפתעה גדולה מאוד."

גם היום אין סני העם הזה לכיבושים ולסיפוחים. פניו אל מטרה אחת ויחידה: השלום.

גולדה מאיר, שהקשיבה לנאום ברוגז בולט, גובר והולך, חזרה בתום הוויכוח לדוכן הנואמים, ונשאה נאום קצר, שהיה מוקדש כולו לדברי אורי אבנרי:

גולדה מאיר: אבקש סליחה על עוד רגע אחד מזמנכם.

לא הייתי עושה זאת, ואינני קמה להתווכח עם אלה שהבטיחו להצביע בעד אי־האמון. ברצוני לשכנע מישהו, אשר הודיע שיצביע נ ג ד הצעת אי־האמון, כדי שלא יישאר כל מקום לטעות.

גם אילו ידעתי שקיום או אי־קיום הממשלה תלוי בקול אחד, בקול זה, הייתי קמה להגיד אותו דבר. אינני רוצה שהממשלה תזכה בקול שאיננו מגיע לה.

כל מה שנאמר פה על־ידי חבר־הכנסת אבנרי, שהוא יצביע נגד אי־האמון לממשלה, באשר מה שאמרתי דומה או כבר התקרב לתוכנית רוג'רס — אין לזה שחר.

גם הממשלה וגם אני אישית דחינו ודוחים את תוכנית רוג'רס. בזה לא חל כל שינוי.

חבר־הכנסת אבנרי יכול, אולי, להסביר את עמדתו הוא. בכל אופן, הוא אינו מוסמך להסביר לא את עמדת הממשלה ולא את עמדתי אני.

רציתי רק לנסות לשכנע אותו שהוא טועה כאשר הוא רוצה להצביע נגד הצעת אי־האמון.

אורי אבנרי: לצערי לא הצלחת, גברתי ראש־הממשלה.

שמואל תמיר: זוהי אהבה בעל כורחה.

---

* נאומו של דיין על „נחלת אבותינו," וכו'.

חיילים, נשים, הומואים

הישיבה הסוערת על הצעת אי־האמון הא־פילה על הכל. אך בשבילנו היה זה רק חלק מעבודתנו במשך שבוע גדוש, בו סע־לה סיעתנו במישורים רבים. בין השאר:

● ביטוח אבטלה

בנאומו על הצעת־החוק של הממשלה לביטוח אבטלה, חייב שלום כהן את ההצ־עה והזכיר כי סיעתנו תבעה ביטוח־אבטלה עוד בראשית הכנסת הקודמת, כאשר אנשי מפא"י התנגדו לכך בחריפות.

● תיווך חובה?

בנאום על יחסי־העבודה במדינה, הגן שלום כהן על זכות השביתה, ותוך כדי כך העלה רעיון של תיווך־חובה.

שלום כהן גם נאם בישיבת הוועד־הפועל של ההסתדרות, בדיון על המלחמה בעוני, שסיעתנו בהסתדרות השתתפה בייזומו.

● חיילים משוחררים ונשים עובדות

בדברו על הצעת הממשלה לשנות כמה פרטים במס־ההכנסה, חזר אורי אבנרי עד דרישת סיעתנו להשוות את מעמדם של חיילים משוחררים למעמד העולים החדשים, ולתת להם את אותו הפטור ממס־הכנסה.

הצעת־חוק של סיעתנו, אותה העלינו לפני שנה, הוסרה אז מסדר־היום לפי דרישת הממשלה. עתה קיבלה הממשלה את העיק־רון שהצענו לה — אך ורק בצורה חלקית ביותר. (באותו שבוע גם הגשנו לשר־הביטחון שאילתה על השכר היירוד של חיילים בשרות־חובה.)

באותו נאום דרש אבנרי להגדיל בהרבה את הפטור ממס של אשה עובדת, כדי שיהיה כדאי לאשה לקחת עוזרת־בית וללכת לעבוד.

● זכות ההפגנה

הנחנו על שולחן הכנסת את הצעת־החוק, שנוסחה על־ידי אמנון זכרוני, שבאה להב־טיח את זכות־ההפגנה — בתנאי שתהיה בלתי־אלימה וללא הפרעת הסדר הציבורי.

● אזרחות ליהודי ברית־המועצות

סיעתנו הצביעה בעד הצעת־חוק פרטית של ח"כ בנימין הלוי, שנועדה לאפשר ל־ממשלה להעניק אזרחות ישראלית ליהודים הרוצים לעלות לישראל, ושוויתרו על אזר־חותם הקודמת — אם נמנעת מהם בכוח האפשרות להגיע לארץ. הכוונה היא ליהודי ברית־המועצות וארצות־ערב.

עשינו זאת למרות התנגדותנו העקרונית לאופי חוק־השבות, המבדיל באופן רשמי בין אנשים שהרבנות מגדירה אותם כ־„יהודים", לבין אנשים אחרים. רצינו לה־ביע הזדהות עם גרדפים, ותמיכה בזכות כל אדם לעלות לארץ ולהצטרף לאומה ש־הוא בוחר בה.

הסכנין — מכון טכנולוגי לישראל

מודיע כי

נמשכת הרשמת מועמדים לסמסטר א׳ תשל״ב לפקולטות:

מתמטיקה

פיסיקה

כימיה

לקראת התואר „מוסמך למדעים"

כן נמשכת הרשמת מועמדים לסמסטר א׳ תשל״ב בפקולטה

להנדסת תעשיה וניהול

במגמה לכלכלה

לקראת התואר

„מוסמך למדעים בכלכלה וניהול"

בוגרי תיכון במגמות הריאלית והביולוגית אשר השיגו ממוצע ציונים 7 ומעלה בבחינות הבגרות, פטורים מבחינות המיון. פרטים על הפקולטות ומגמות הלימוד אפשר לקבל במזכירות הפקולטות.

ההרשמה במזכירות לימודי הסמכה, במדור לרישום מועמדים, חדר 417, בנין אולמן, קרית הטכניון, חיפה.

שעות ההרשמה בימים א׳—ו׳ בשבוע, בשעות 8.00—13.00.

פניה לקבלת טפסי הרשמה בדואר — תענה.

כמו כן נמשכת ההרשמה לסמסטר א׳ תשל״ב לכל הפקולטות והמחלקות ההנדסיות ולרפואה.

סוף־סוף עומדים תק־ וותיך להתגשם. הש־ בוע יש אפילו סיכוי שתרכשי את מה שאת חולמת עליו מזה מס־ פר שבועות. תתפלאי, אבל רכישתך תגרום אושר גם לבן־זוגך, ש־ אגב, עדיין ממשיך ל־ אהוב אותך למרות התנהגותך החזירית. אתה, טלה, עומד השבוע בפני החלטה גורלית וקשה ביותר.

* * *

אתה עובד יתר על ה־ מידה, ולוקח על עצמך עבודות שהממונים עליך אינם מטילים עליך. אתה בסך הכל בורג קטן ב־ מנגנון, ואף אחד לא מעריך זאת. לכן מוסב כי תפנה את מירצך ל־ אפיקים אחרים, אשר יביאו לך יותר סיפוק והנאה. במישור הרומנטי, תן לרגש לשלוט בך. קשיחות ובישנות לא יקדמו אותך.

* * *

כן, הוא כן בוגד בך. הוא מעוצבן עד שג־ עון, לכן אל תוותרי השבוע, אחרת יהיה החודש הבא ממש גי־ הינום. עוד לא חח־ מצת את התזדמנות האחרונה, זה רק ענ־ יין של סבלנות. אל תיראי מדוכאת ואל תתנהגי בהססנות. שמרי על עצמך. הוא עוד יחזור על הברכיים ויתחנן לפנייך.

בעייה אישית שהציקה לך בזמן האחרון הול־ כת ובאה על פיתרונה. אומנם אתה נמצא עדיין במתח, אולם הוא הולך ונמוג. אל תיקח את ה־ חיים יותר מדי ברצינות ואל תראה כל זבוב כמו פיל. בת מזל סרטן, ה־ שבוע בן מזל דגים יאיר לך פנים. קבלי אותו ברוך ובאהבה — זה ישתלם לך. אל תזניחי את עצמך השבוע.

* * *

המשך בדרך בה הת־ חלת לפני מספר שבו־ עות. בני משפחתך מרוצים ממך. דאג ל־ הם וגלה כלפיהם תשומת־לב. הם מעריכים את זה, אף־על־ פי שהם לא מביעים זאת כלפי חוץ. בת־ לביאה, לך נכונה הפ־ תעה יוצאת מן הכלל מכיוון שלגמרי לא ציפית כי יבוא. חיטפי אותה — ומהר.

* * *

כל המזלות השבוע מר־ אים חודש אידיאלי. א־ תה יודע לצחוק וליהנות מהחיים. המשך בדרך בה התחלת. העזרה לה ציפית מבת־זוגך מתג־ שמת. בחיים הרומנטיים — הצלחה. חיטח הקריר אותו קיבלת מבת־זוגך הולך ומתחמם. הקפא את תוכניותיך העסקיות לחודש הקרוב, א־ פילו אם נדמה לך שזה הזמן להגשים אותן.

אתה עומד בפני צעד מכריע בחייך. בשבוע זה תחול תזוזה קלה ביחס לגורלך ועתידך. אחרי השלב הזה, יבואו שלבים נוספים. עבור אותם בלא להיח־ פז, אחד אחד. אל תזרז את גורלך. אתה עוד תגיע לאושר המקווה. את, בת מאזניים, תמשי־ כי לעשות חיים. בלי היטב, צאי בחברה והק־ פידי על מראך החיצוני. כולם אוהבים, מכבדים ומעריכים אותך — ו־ רוצים אך ורק בטוב־ תך. את צועדת בצעדים בטוחים לקראת ה־ אושר הנכסף, אך הסינור לא יועיל לך.

* * *

זהירות עוד לא הזיקה לאיש, ולך ודאי שלא תזיק. אפילו בדברים בהם נחגת בפזיזות, כדאי לך ל־ התחיל להיזהר. אה־ בה ישנה תשוב ותפרח אבל היא רק זמנית. עסק, אותו החלטת לפתוח, עשוי לשאת רווחים. לך, עקרב, כדאי לרכוש השבוע דירה או איזה נכס קבוע אחר. החצלחה עומדת מאחורי הדלת. הרבו במסעות, אולם יש להשגיח על הרכוש. כדאי להמר השבוע על האדום.

* * *

בת קשת, זה שבוע של הרבה אירועים. את נמצאת במתח, אולם המצב רק זמני. אל תיכנסי לוויכוח סוער שיעורר בבן־זוגך תרעו־ מת — ותרי לו. קבלי את החיים כמו שהם. סכום גדול יבוא לך ב־ קלות. הזהרי שלא יה־ פוך אותך לפזרנית. אדם חדש אותו תכירי תוך כדי קשרי עבודה יגלה בך התעניינות מרובה. בן מזל קשת — אם אתה אדמוני וצעיר — השבוע הוא ה־ שבוע שלך: כל מה שתעשה — יצליח.

* * *

זהו שבוע מסוכן לחולי־לב ולנוטים ל־ מחלות פנימיות. אל תסמוך על ידידים. עשה הכל במו־ידיך. כסף בא ואתה מפסיד אותו שוב, בגלל שגי־ אתו חסרת־הזדון של ידידך הקרוב ביותר. אל תטיל בו אשם. התקשר טלפונית אל אדם שאתה מכיר ו־ שאינך מייחס לו חשי־ בות. זה יביא לך תו־ עלת רבה. סיכסוכים אישיים, במישור הכלכלי, חאישי והאינ־ טימי צפויים בשבוע זה, ללא תוחלת.

* * *

אתה יודע לצחוק גם על חשבון עצמך ה־ שבוע תהיה לך ההזדמנות לכך: תיתקל ל־ מצב מבין שיש בו הר־ בה מן ההומור. מלבד זאת, שבוע מצויין: ה־ כסף, ההצלחה והאהבה — כל אלה מחזרים אח־ ריך, בן־דלי, וביחוד אח־ ריך. אולם היזהרו ש־ זה לא ייסובב את ראש־ כם, כי הסכנות אורבות לכם. הרבי ביציאות מה־ בית בסוף השבוע ואל תאזיני לעצותיהם של אנשים זקנים. ו־ ביקורי הסוער לא יביא לך כל נזק שהוא.

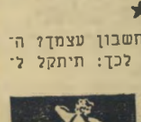

* * *

השבוע רבת עם ידידה טובה דורשת טובתך. לא היתה לה כל כוו־ נה לפגוע בך. אל תי־ תן לרגשות הזעם שלך להתפרץ על לא דבר. גלה יותר סובלנות ל־ אנשים הסובבים אותך. חטח אוזן לעצות טו־ בות שישיא לך בן מזל גדי. צפוייה לך פגישה סנטימנטלית עם אשה המבוגרת ממך בשנים מספר. אל תחמיץ את התזדמנות. גלה יותר ערנות אפילו אם היא מושכת אותך מעשים אחרים. המשך בדיאטה אותה התחלת.

רחל מרחלת על כל העולם

הסיפור שלא תראו בטלוויזיה בשבוע הבא

(או: איך הפך יגאל מוסינזון את מרילין מונרו לכוכבת גדולה)

בשבוע הבא יציגו בטלוויזיה, במסגרת השעה השלישית, סרט עם **מרילין מונרו.** ויהיו שם בתוכנית כל החברה החשובים, **מחנה'לה מרון** ועד **חיים טופול,** שאחרי הסרט יזברו עליו. ומפיק התוכנית, **אביטל מוסינזון,** הזמין אפילו את ה־אבא שלו, **יגאל מוסינזון,** להשתתף. לא רק בגלל שאומרים שהוא מבין משהו במחזאות, אלא גם שבשעתו יגאל הכיר את מרילין מונרו היכרות הדוקה מגוף ראשון. אז אביטל ניסה לקבל אצל אביו פרוטקציה, שיגאל יספר בתוכנית משהו אינטימי יותר על ההיכרות הזאת. אבל מוסינזון האבא אמר למוסינזון הבן לא באות גדולה, וזהו זה. את הסיפורים ה־אינטימיים אני משאיר לעצמי, בן, אתה מבין?

אז בואו אנ י אספר לכם קצת על מה שלא תשמעו מיגאל בטלוויזיה.

הוא הכיר את מרילין מונרו ב־1955, כשהוא בא לארצות־הברית בפעם הראשונה. הוא היה אז בישראל בשיא פירסומו. קזבלן שלו רץ בקאמרי אלדורדו באוהל, ובעבודות הנגב הישן והטוב בהבימה. לא פלא שבניו־יורק הוא יכול היה להרשות לעצמו לגור בשדרה החמישית המפוארת, ליד מלון־היוקרה פלאזה.

בוקר אחד הוא קופץ לביקור אל בית־

מונרו

האופנא של **די שטרסברג** הגדול. ב־אותה תקופה הסתובבו שם סטודנטים כ־**מרלון ברנדו וקים נובאק,** והיה שם מעניין. מוסינזון הכיר את שטרסברג ב־ארץ, כשזה בא אלינו לביים את בית ברנרדו אלבה.

כמו שיגאל עומד ומסתכל בהצגה ה־נסיונית שנערכה שם אותו רגע, נכנסת ו־נעמדת לא רחוק ממנו חתיכה צעירה. ל־ימינו של יגאל עומד במאי בשם **ג'ורג' קרוסרו,** שהצגה שלו, כובע מלא גשם, זכתה באותה עת להצלחה גדולה בברודוויי.

קרוסרו זה לוחש בהתלהבות ליגאל: „תר־אה תראה מי עומדת שם. מרילין מונרו.“

יגאל שולח מבט, ורואה שאכן אמת דיבר האיש. יגאל היה אז ב־16 שנה צעיר יותר מהיום, ומרילין מונרו היתה אז לא רק חיה ונושמת, אלא גם בשיא זוהרה ותהילתה. אז הוא ניגש אליה, ושואל אותה: „מה שמך?“ ככה בדיוק כאילו היתה תתי־כה חדשה שבאה להכשרת הפלמ“ח.

„מרילין,“ ענתה הבלונדית. „יופי, מרי־לין. אז אחרי ההצגה אני לוקח אותך לשתות קפה.“

מרילין מונרו פוקחת עליו זוג עיניים כחולות, מהסוג שדווקא לא ראו כל־כך הרבה בהכשרות הפלמ“ח: „ומי אתה?“ היא שואלת ממרומי תהילתה.

„אני דרמטוג מישראל, ותסמכי עלי, אני עוד אעשה ממך כוכבת גדולה.“ וכמו

מוסינזון

שאתם רואים — הוא מכניס לה, להדגשה, זנבוג פלמ“חי מנומס על הגב.

מרילין מונרו הגדולה החליטה שהמשר־נה הזה מוצא־חן בעיניה. כשהם יצאו, הסתכלו כולם מי זה האלמוני שיוצא עם מרילין מונרו. היא היתה אז בדיוק אחרי גירושיה מ**ג'ו דימאג'יו,** אליל הבייזבול האמריקאי, ובתחילת היכרותה עם מי ש־עמד להיות לאחר מכן בעלה השני, **ארתור מילר.**

בחוץ, ניגש אליהם נער, ביקש ממנה חתימה. מרילין חתמה, ופנתה ליגאל: „אתה לא מנחש מי אני?“ יגאל המשיך לעשות את עצמו טמבל: „בשבילי מספיק מרילין,“ השיב באבירות. ולשיווי משקל, עוד טפי־חה ידידותית על הכתף.

הם נכנסים לקפה שליד האולפן, משהו מעין כסית, ושם יושבת **פטרישיה ניל,** ששיחקה עם **גרי קופר** במערבון המתגבר. יגאל, שידע שפטרישיה מכירה את **פיטר פריי,** הצטרף אליה עם מרילין, והתחיל לקשקש על פיטר ועל ישראל, כשהכוכבת המפורסמת ביותר בעולם יושבת בשקט מחוץ לשיחה.

המצב המשונה הזה נראה מן הסתם ל־מרילין מונרו מבדח ביותר, כי לאחר זמן

היא אומרת ליגאל בשקט: „מותר לי לר־שום לך את שמי המלא?“

כלאחר יד, יעני, מוציא יגאל מכיס פנקס־כתובות, ואומר לה לכתוב שם את השם שלה באות המתאימה. מרילין כותבת, ו־יגאל, באדישות יעני, בלי להעיף מבט בפינקס, מכניס אותו בחזרה לכיס, ממשיך לשוחח עם פטרישיה.

גמרו לשתות את הקפה, קמו השלושה לדרכם, כשיגאל נפרד ממרילין בנימוס — ועדיין ממשיך לעשות את עצמו אהבל. רק לאחר כמה ימים, כאשר חזר ופגש אותה, גילה לה איך עבד עליה. מרילין מתה מצחוק, וכך נהיו לידידים טובים.

במשך חצי השנה הבאה הם התראו הר־בה. הדירה של מרילין היתה אפופה וילו־נות וכרים בצבע בורדו, כשהריצפה מכו־סה מקיר־אל־קיר בשטיח צמרי לבן. ה־קירות היו מלאים צילומי־ענק שלה מ־סרטיה, אחת מג'ונגל האספלט, בו היא נראתה יושבת כמו פרייארית מוזנחת ו־פרועה על הכביש. אבל בחיים, היא הקפי־דה תמיד על הידור שקט.

יגאל למד להכיר אותה כיצור טוב־לב. היא לא היתה מסוגלת להגיד לא למישהו, ומה שיותר נדיר בג'ונגל הצלולויד — לא היתה מסוגלת לומר מילה רעה על מישהו. הוא גילה שעור פניה גרוע, כנראה, מה־איפור המתמיד, ושהיא קיצרת־רואי.

למרות שנחשבה לפצצת־המין הגדולה בעולם, החליט יגאל שהוא מכיר ישראליות לא מעטות היכולות להתחרות בה. נראה שהתכונה המושכת שלה היתה התמימות הילדותית שהקרינה ללא הרף. זאת היתה תכונה אמיתית, לא מזוייפת. יגאל למד להכיר את מרילין כבחורה טובה ואומללה, ילדה נפחדת וחסרת ביטחון עצמי לגמרי, שברגעים אינטימיים היתה בוכה ללא הרף. כדי להתגבר על פחדיה, היתה מסתובבת תמיד עם כוס ויסקי גדולה. לא אחת דיב־רה על הבריחה מכל זה — על רצונה לגמור עם הכל.

מאחר שזה היה לפני שהיא עדיין התאב־

למה רצו הדתיים רק חצי

בדרך כלל כשנותנים לדתיים משהו, הם מנסים לקחת משהו וחצי. הפעם קרה להם בדיוק ההיפך: נתנו להם משהו, אפילו, משהו ארוך — והם הסכימו לקחת רק חצי.

זה קרה ביום חמישי בשבוע שעבר, ב־ישיבה של ועדת השמות של עיריית תל־אביב. הוועדה החליטה לקרוא לדרך זיפה, בקטע מפינת ארלוזורוב ועד הקנטרי קלאב, על שמו של שר־הפנים לשעבר **חיים משה שפירא** ז"ל. והנה, להפתעת הכל, דחו הדתיים את ההצעה, הסכימו לקבל רק את הקטע מארלוזורוב ועד גשר הירקון. משם והלאה — לא רצו. למה? לא רצו להגיד.

ויטלח לי אלוהים על מחשבותי המלוכל־כות — אבל האם זה לא יכול להיות במקרה בגלל התנועה הסואנת בסחר ה־בשרים המתנהלת 24 שעות ביממה — בד־יוק בקטע שאותו דחו הדתיים? תאמינו לי, לא הייתי חושבת על זה בעצמי, אם לא היו מספרים לי שאחד מחברי הוועדה ה־דתיים, מאיזו שדחו את ההצעה, נשמע רותן לחבר שלו: „בשביל הקטע מהגשר עד הקאנטרי קלאב יש לי מועמד אחר, שגם כן יגיע אצלנו יום אחד לצמרת.“

למי לכל הרוחות הוא היה מסוגל להת־כוון?

דה באמת, הרי כמו כל האחרים, גם יגאל לא לקח אותה ברצינות. יחד עם זאת, למרות שהוא חיבב אותה מאוד ונהנה מ־חברתה, היא בפירוש לא היתה הטיפוס שלו.

ועל זה, איננו יכולה, אני אישית, אלא להצטער. כי עד כמה שאני מבינה מבין השורות, יכולה היתה ההיסטוריה להתפתח בצורה אחרת, ומרילין היתה יכולה עשוייה בשלב מסויים להתקטר לגוש המוסינזונים. וכשאני חושבת על איזה סיפור הלך לי לאיבוד כשהיא עשתה את זה — אני ב־אמת לא יכולה שלא לכעוס על יגאל.

איפה הרומנטיקה ב„מלכת הכביש“?

מנחם גולן אולי יעשה מיליון מ־„מלכת הכביש“ שלו, ויזכה בפרסים וב־תהילות, ויונצח בהיסטוריה כראשון ש־הוציא את הסרט הישראלי אל דרך ת־מלך — **אבל דבר אחד אי אפשר יהיה לומר עליו: שהוא עבד בשיטה הקלאסית של גדו־לי הבמאים בעו־לם.**

אלו, כפי שוודאי ידוע לכם, נוקטים בשיטה הפרסונא־לית: כדי ליצור קונטאקט עם ה־כוכבות — הם יוצ־רים איתן קונ־טאקט (ראה רו־זי"ה ואדים ואח־רים). גסי־רוח יגי־דו לכם שזה אמ־נם סתם עסקי־מיטה, אבל האמת היא שזה הכל ל־מען טיב היצירה. במאי שלא מכניס את כוכבותיו למיטה — פשוט מונע מהן שאר־רוח. ביחוד בסרט כמו „מלכת הכביש“, עם סצינות־מין נועזות שרואים בו.

רחל ומנחם גולן

אז לאחר חקירות יסודיות, אני נאל־צת לדאבוני לדווח לכם שמנחם גולן איננו קלאסי. הוא לא ניהל שום רומן עם שום כוכבת, והתייחס לכל העסק כאילו זה סתם עסק. אמנם אשתו רחל היתה במשך רוב הזמן במקום הצילו־מים, שם עבדה כמאפרת — אבל הבדי־חת היא, כפי שמספרים לי, שגם בלי זה לא היה קורה שם שום רומאן טוב, ומי מאיתנו כן מושלם?

אז מה בכל זאת עם מאנדי?

לא נעים לספר — אבל בינתיים עוד שום דבר.

מאז שהיא נטשה אותנו, מאנדי שאולי, אחרי השריפה הגדולה, ונסעה לביר־מינגהאם לנוח קצת אצל הוריה, אין כל קול ואין כל קשב.

השבוע קפץ אליה לביקור אבי אברמוביץ, ידידו הטוב ושותפו של בעלה — ונוסף לזה גם דייל ב„אל־על“, ומשום כך היה באנגליה בין כה. אבל חדשות ובשורות וישועות הוא לא הביא לי משם. לכל שאלותי — מה מאנדי אומרת? מתי היא חוזרת? ה א ם היא חוזרת בכלל? — התשובה היתה דממה. מאנדי שותקת, אבי שותק, ומה שמדאיג אותי יותר מכל — גם בעלה של מאנדי, רפי שאולי, שותק.

אם תשאלו אותי, זוהי מסוג השתיקות שאינני אוהבת.

השד אינו נורא כל-כך

בשורות מהפכניות באופנה האינטימית של ישראל

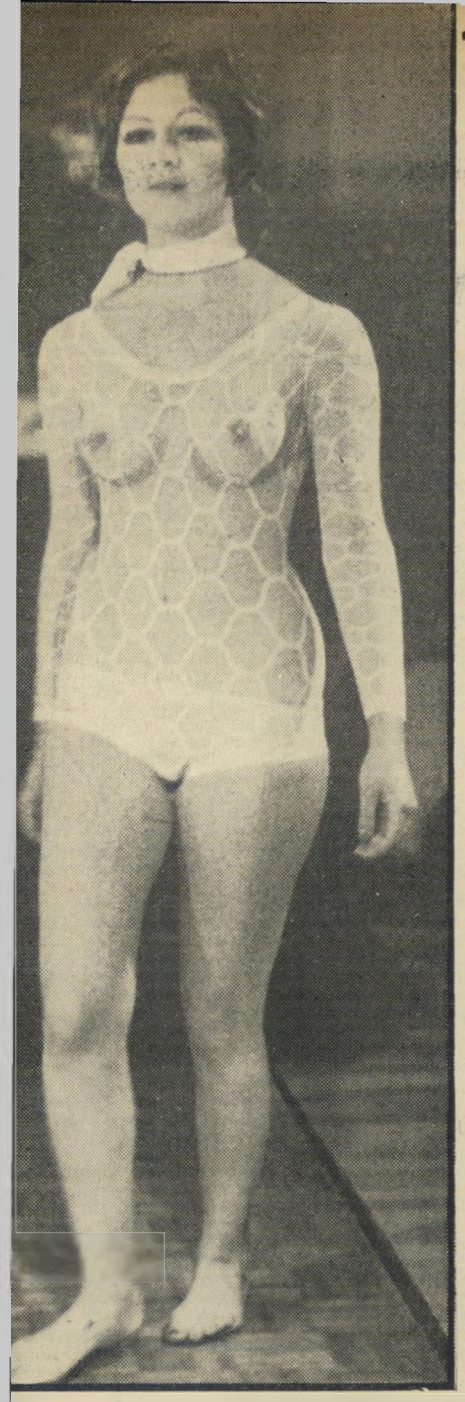

סקס אפשר להיות סקסית גם עם חגורת־בטן. ההוכחה מודגמת על־ידי הדוגמנית האינטימית אבה קייזר.

בין שזה נורא מודרני ונורא סקסי ללבוש חולצת־פוס מטריקו על החזה הטבעי והמשוחרר מלחצים מיושנים כמו חזיות — אבל מי לעזאזל, יכולה להרשות לעצמה את הלוקסוס הזקוף והמגרה הזה?

„בדרך כלל החזה של הנשים הישראליות נופל בגיל 15,“ מסכם את המצב הירוד, אליעזר פפו, מנהל המכירות של דיוה, בית־החרושת שייצר את חזיות הביפלקס.

„ליהודיות — כמו לאיטלקיות — יש חזה גדול. חוקי הכובד של כדור־הארץ מתחילים לפעול עליו בגיל צעיר מאוד,“ ממשיך פפו. „המצב של השדיים הישראליות ביום, הוא אפילו גרוע יותר מתמיד. רוב הנערות בארץ מתחילות להשתמש בגלולות הריון כבר בגיל צעיר מאוד, עובדה זו מגדילה עוד יותר את היקף החזה שלהן.“

אבל אין צורך להיכנס לפאניקה. את פגי חוקי התורשה והפיזיקה המחמירים, מקדמת התקפה חזיתית של יצרני החזיות בארץ.

■ ■ ■

עד כאשר היו בארץ רק חלוצים וחלוצות, היתה לחלוצה הרומנטית בעלת הכוונות האכסטטיות, הרבה עבודה לפני הפגישה הלילית בגורן. היא היתה צריכה להדליק את הפרימוס, להרתיח מים, לשים בתוכם כחול (כדי שהכותנה תישאר לבנה) ולחכות חצי יום לפחות עד שהחזייה תתייבש.

היום יש חזיות מבדים סינטטים כמו ניילון ודיאולן שמתייבשות תוך חצי שעה

בגד גוף תלבושת תחתונה כזו היא גם מחממת, גם סקסית, גם שומרת על הקווים הטבעיים של הגוף וגם — צנועה למראה.

ושומרות על ציבען גם בלי תוספת כחול.

בכלל — יש מי שדואג למה שנמצא מתחת לבגדים של האשה הישראלית. יוסף („קראי לי יוסי“) רידר (26) למשל, עושה זאת באופן קבוע, וטוען כי השדיים הישראליות מעולם לא נימצאו בידיים יותר טובות משלו.

„אני משחרר את האשה מן המיסגרת של הספוג הנוקשה,“ הוא אומר. תהליך השיחרור התחיל כבר לפני ארבע שנים, כ־

מתניים חטובות

חגורת־מתניים מיוחדת זו, מתאימה לאופנת החגורות הרחבות שפשתה לאחרונה. לא כל־כך אסתטי, אולי, אבל עוזר מאוד לתדמית „מראה הצירעה“ לכל מי שמעוניינת בו.

מהפכה התרחשה בשבוע שעבר במלון „שרתון“ בתל־אביב, שם נערכה תצוגת־אופנה אינטימית.

חוקי הכובד של כדור הארץ פועלים על הישראליות בגיל צעיר

חזה משוחרר בלי ספוג, יוצר את „המראה הטבעי“, יפה גם לבעלות חזה לא־מושלם.

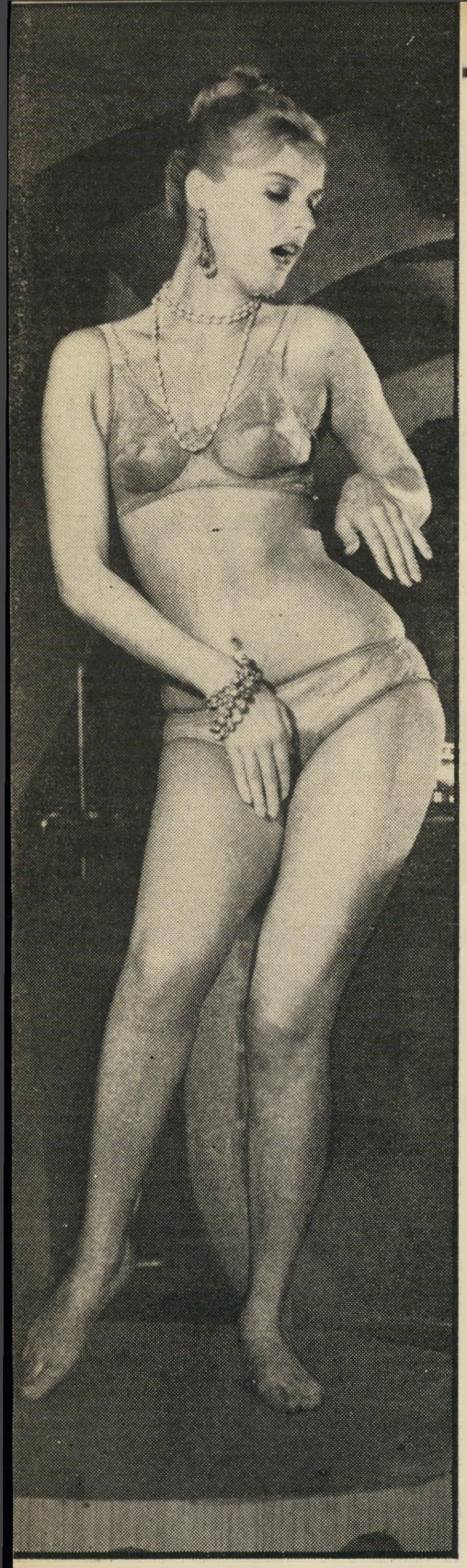

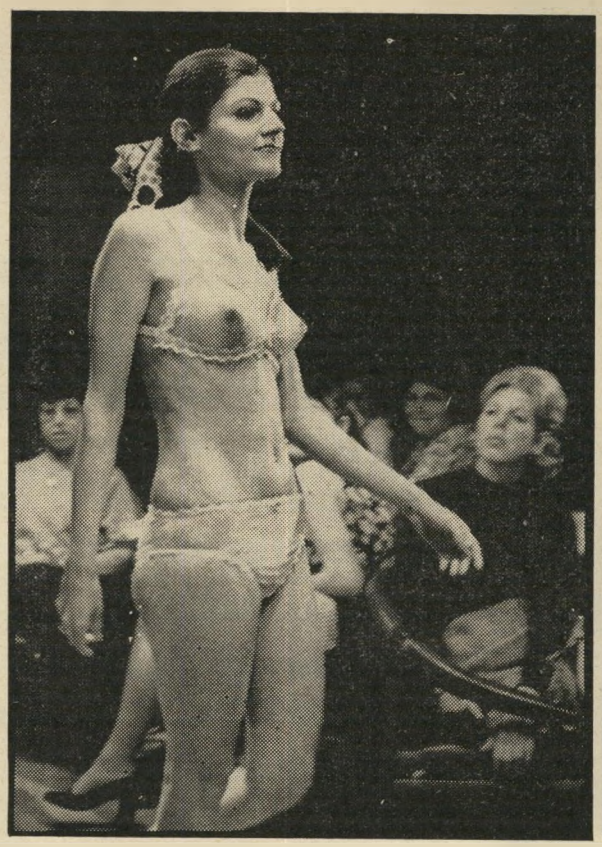

שחוך החזיות מדגם „ביפלקס" עשויות מחומרים סינ־ טטיים, פרי מחקר מדעי, והן אינן מאבדות את צורתן היפה — ואף שומרות על צבען המקורי לזמן רב.

ולבן אין צורך לשים כחול בתוך מים רותחים כדי להשיג את האפקט הבוהק והנקי. הבד הסינטטי שומר על זוהרו של הצבע הלבן גם לאחר מספר רב של כביסות.

אשר הקים את בית־החרושת הנרי השמיני. „הנרי השמיני היה מלך אכזרי שרצח את כל הנשים שלו. ראיתי את הסרט עליו," מסביר יוסי באדיבות לכל איגנורנטית ה־ רוצה להיות מהפכנית ומשוחררת. אבל איז שום חשש לקשר בין הנשים הנירצחות ל־ נשים הלובשות את החזיות והתחתונים של יוסי. „זאת פשוט המצאה שלי," הוא אומר בענווה.

■ ■ ■

פעילותי האינטימית של יוסי התנהלה עד עכשיו בין כתליו של בית־החרו־ שת. אבל בזמן האחרון נוכח שהאשה ה־ ישראלית היא מהפכנית מספיק כדי להש־ תחרר גם בפומבי, וערך תצוגת אופנה אינטימית במלון שרתון בתל־אביב.

האשה הישראלית מהפכנית מספיק כדי להשתחרר בפומבי

„למהפכה החדשה יש ארבעה עקרונות־ יסוד," מסביר יוסי:

„א) השלכת הספוג, ב) בד רשת, ג) בד שקוף, ד) צבע חדש בשם: קלמנטיין (פשוט ,קלמנטינה' לכל אלה שעדיין לא השתח־ ררו)."

תוצאותיה החשובות של המהפכה, ש־ ניראו היטב (מבעד לרשת, לקלמנטינה ו־ לצבע השקוף), לאור הזרקורים שכתנו על הדוגמניות, שיכנעו אפילו כמה גברים ב־ מעלותיה של האשה המהפכנית והמשוח־ ררת.

רואים הכל אז מה? תמיד אפשר להסתיר את האיזורים הקריטיים בכף היד.

תחתוני סבתא הם פריט חיוני ביותר מן „המראה הרומנטי" חובב האנטיקות. פריט חיוני אחר — בעיקר אצל אותן נשים שיש להן נטייה טבעית להשמנה — הוא המחוך האלסטי (מימין).

מספר 1751 | ש נ ה 33 | כ"ז אדר תשל"א, 24.3.1971 | המחיר 1.50 ל"י

העולם

זליה הראל
נערת השעשועים
מתל-אביב
מתפרסמת
בעירום
בעולם

בתור

אניטה אקברג
הישראלית

אניטה